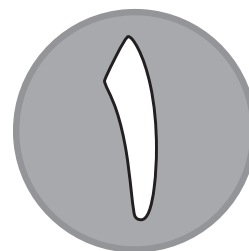

صبح جمعه

۱۴۰۴/۸/۲

دفترچه شماره (۱)

آزمون ۲ آبان ماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانیساعت ۸ تا ۹:۲۵ صبح
۸۰ سؤال در ۸۵ دقیقه

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روان شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اجباری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰
۴	اجباری	جامعه شناسی (۳)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۵	انتخابی	جامعه شناسی (۱)	۵	۶۱	۶۵	۵
		جامعه شناسی (۲)	۵	۶۶	۷۰	
۶	اجباری	روان شناسی	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

برای مشاهده فیلمها در سایت کانون، کد روبهرو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

شمارش، احتمال
(فضای نمونه)
صفحه‌های ۱ تا ۱۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۱- با ارقام ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶ و ۷ بدون تکرار ارقام چند عدد ۴ رقمی بخش‌پذیر بر ۳ می‌توان نوشت به‌طوری که رقم ۶ قبل از رقم ۷ قرار گیرد؟

(۱) ۷۲ (۲) ۳۶ (۳) ۴۸ (۴) ۲۴

۲- ۵ نفر (شامل حسن و علی) می‌خواهند در یک همایش سخنرانی کنند. اگر حسن نتواند مستقیماً بعد از علی سخنرانی کند. به چند طریق می‌توان سخنرانان را مرتب کرد؟

(۱) ۱۴ (۲) ۹۶ (۳) ۸۰ (۴) ۱۱۶

۳- در یک دوره بازی فوتبال که به صورت رفت و برگشت انجام می‌شود، در مجموع ۱۵۶ بازی انجام گرفته است. چند تیم در این دوره از مسابقات شرکت کرده‌اند؟

(۱) ۱۱ (۲) ۱۲ (۳) ۱۳ (۴) ۱۴

۴- مجموعه $A = \{1, 2, 4, 6, 8, 9\}$ را در نظر بگیرید. این مجموعه چند زیرمجموعه ۳ عضوی دارد که اعداد ۱ و ۲ هر دو با هم در آن نیستند؟

(۱) ۱۶ (۲) ۱۰ (۳) ۱۲ (۴) ۲۰

۵- نهایی در جعبه‌ای ۷ مهره قرمز و ۴ مهره آبی وجود دارد. به چند طریق می‌توان ۴ مهره از این جعبه خارج کرد به‌طوری که دقیقاً ۱ مهره آبی باشد؟ (مهره‌های هم‌رنگ متمایز هستند.)

(۱) ۲۲۰ (۲) ۴۲۰ (۳) ۱۴۰ (۴) ۶۴۰

۶- نهایی یک سکه را پرتاب می‌کنیم، اگر رو بیاید ۳ سکه دیگر و اگر پشت بیاید ۳ تاس می‌ریزیم. تعداد اعضای فضای نمونه این آزمایش تصادفی کدام است؟

(۱) ۲۲۴ (۲) ۱۷۲۸ (۳) ۲۱۶ (۴) ۱۲۰۰

۷- نهایی با ارقام ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ تمام اعداد دو رقمی بدون تکرار ارقام را می‌سازیم و از بین آن‌ها دو عدد به تصادف انتخاب می‌کنیم. فضای نمونه این آزمایش تصادفی چند عضو دارد؟

(۱) ۲۰ (۲) ۱۹۰ (۳) ۲۰۰ (۴) ۴۰

۸- درون کیسه‌ای ۵ مهره قرمز، ۳ مهره سفید و ۴ مهره سیاه قرار دارد. به چند طریق می‌توان ۲ مهره از کیسه خارج کرد که هم‌رنگ باشند؟

(۱) ۴۸ (۲) ۶۰ (۳) ۳۸ (۴) ۱۹

۹- با جایگشت حروف کلمه point چند کلمه پنج‌حرفی بدون توجه به معنی می‌توان ساخت که در آن‌ها حروف t و n کنار هم قرار گیرند و با حرف p آغاز نشود؟

(۱) ۱۲ (۲) ۲۴ (۳) ۳۶ (۴) ۴۸

۱۰- فضای نمونه انتخاب یک عدد تصادفی از بین اعداد اول دو رقمی کوچکتر از ۴۵، چند عضو دارد؟

(۱) ۱۰ (۲) ۱۱ (۳) ۱۲ (۴) ۱۳

ریاضی و آمار (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

معادله درجه دوم

(معادله‌های شامل عبارت‌های گویا)

تابع

(مفهوم تابع)

صفحه‌های ۳۳ تا ۴۹

۱۱- مجموع جواب‌های معادله $\frac{3x}{x-1} - \frac{x+1}{2x-1} = 5$ کدام است؟

(۴) $-\frac{1}{2}$

(۳) $\frac{9}{2}$

(۲) $\frac{8}{5}$

(۱) $\frac{12}{5}$

۱۲- مجموع معکوس دو عدد طبیعی فرد متوالی برابر $\frac{20}{99}$ است. عدد بزرگ‌تر کدام است؟

(۴) ۱۵

(۳) ۱۱

(۲) ۹

(۱) ۵

۱۳- اگر $x = 3$ جواب معادله $\frac{3}{x-1} - \frac{2}{x+1} = \frac{a}{x-2}$ باشد. این معادله چند جواب دیگر دارد؟

(۴) سه جواب

(۳) صفر جواب

(۲) دو جواب

(۱) یک جواب

۱۴- یک کیک بین تعدادی میهمان به مقدار مساوی تقسیم شده است. سپس دو نفر به مهمانان اضافه می‌شود و کیک را دوباره به طور مساوی تقسیم

می‌کنند و این بار به هر یک $\frac{1}{4}$ کمتر می‌رسد. در ابتدا مهمانان چند نفر بودند؟

(۴) ۵

(۳) ۴

(۲) ۳

(۱) ۲

۱۵- هنگامی که دو چاپگر با هم کار می‌کنند، فیش حقوقی کارگران یک کارخانه، در ۶ ساعت چاپ می‌شود. اگر چاپگر قدیمی‌تر به تنهایی برای این کار،

۵ ساعت زمان بیشتری نسبت به چاپگر جدیدتر نیاز داشته باشد، در این صورت چاپگر جدیدتر به تنهایی چند ساعته این کار را تکمیل می‌کند؟

(۴) ۱۲

(۳) ۷

(۲) ۱۵

(۱) ۱۰

محل انجام محاسبات

۱۶- کدام جدول تابع نیست؟

x	۱	۲	۳
y	۳	۲	۱

(۴)

x	۱	۲	۳	۴
y	۱	۲	۳	۴

(۳)

x	۱	۲	$(-1)^4$
y	۵	۶	-۵

(۲)

x	۲	۳	۴	۵
y	۶	۶	۶	۶

(۱)

۱۷- کدام رابطه حتماً بیانگر یک تابع می‌باشد؟

(۱) رابطه‌ای که به هر شهر نماینده آن شهر را در مجلس نسبت می‌دهد.

(۲) رابطه‌ای که به هر شهر در ایران، سوغاتی آن شهر را نسبت می‌دهد.

(۳) رابطه‌ای که به هر عدد صحیح، عددی را نسبت می‌دهد که با آن ۲ واحد اختلاف دارد.

(۴) رابطه‌ای که به هر فرد، روز تولد او را نسبت می‌دهد.

۱۸- اگر رابطه $f = \{(\sqrt{3}, \frac{m}{4}), (2, 6), (m, 5), (\sqrt{4}, m^2 - m), (3, 4)\}$ تابع باشد، حاصل $f(\sqrt{3})$ کدام است؟

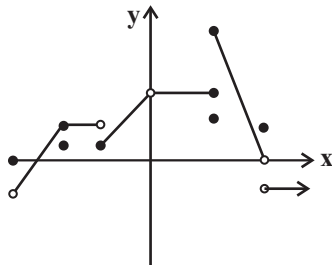
$$-\frac{3}{4} \quad (۴)$$

$$\frac{3}{4} \quad (۳)$$

$$\frac{1}{2} \quad (۲)$$

$$-\frac{1}{2} \quad (۱)$$

۱۹- حداقل چند نقطه از نمودار مقابل را باید حذف کرد تا این نمودار، نمودار یک تابع بشود؟

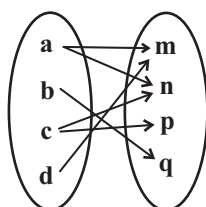
(۱) یک نقطه

(۲) دو نقطه

(۳) سه نقطه

(۴) چهار نقطه

۲۰- نمودار پیکانی یک رابطه در زیر آمده است. با حذف کدام عضو و پیکان‌های مربوط به آن، این رابطه تابع خواهد شد؟

(۱) n

(۲) m

(۳) p

(۴) a

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):

تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم

و سیزدهم

(دوره بازگشت و بیداری)

پایه‌های آوایی ناهمسان

صفحه‌های ۱۰ تا ۲۸

علوم و فنون ادبی (۱):

فصل دوم

(درس‌های ۴ تا ۶)

+ کارگاه تحلیل فصل دوم

صفحه‌های ۳۷ تا ۵۸

آرایه‌های ادبی (مطالعه تکمیلی):

تشبیه، استعاره

۲۱- کدام گزینه در مورد زبان پارسی نادرست است؟

(۱) زبان پارسی در دوره اشکانیان رایج بود.

(۲) تا اواخر دوره ساسانیان نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شد.

(۳) نسخه باقی‌مانده از «یادگار زریران» از متون این زبان نیست.

(۴) این زبان در شمال و شمال شرقی ایران رواج داشت.

۲۲- زبان فارسی با ایجاد چه تغییری در زبان عربی، الفبای آن را پذیرفت؟

(۱) تغییر ساخت دستوری عربی

(۳) کنارگذاشتن برخی صداهای زبان عربی

(۲) تغییر شکل نوشتاری برخی حروف عربی

(۴) حذف برخی حروف الفبای عربی

۲۳- کدام بخش مشخص‌شده در متن زیر نادرست است؟

«شاعران قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم بیشتر به واقعیت بیرونی نظر داشتند و در حیطه فکری، نهایتاً تعالیم کلی اخلاقی را بیان می‌کردند.»

۲

۱

از این رو سادگی فکر و پیچیدگی کلام ویژگی دوران آغازین شعر فارسی بود، اما در دوره بیداری شاعران می‌خواستند مفاهیم جدید را برای مردم

۳

قابل فهم‌تر کنند، بنابراین زبان ساده محاوره را برگزیدند.»

۴

(۱)

(۲)

(۳)

(۴)

۲۴- **نهایی** با نگرش به تاریخ ادبیات قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم درستی یا نادرستی هر یک از موارد زیر در کدام گزینه به ترتیب آورده شده است؟

الف) در زمان سامانیان، بخارا و اصفهان عمده‌ترین مراکز فرهنگی به شمار می‌آمدند.

ب) امرای سامانی می‌کوشیدند در بین‌النهرین و خراسان بزرگ ترکیب تازه‌ای از هویت فرهنگی را ترویج کنند.

پ) رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، «حماسی»، «اندرزی» و «غنائی» بود.

(۲) درست - نادرست - درست

(۱) نادرست - نادرست - درست

(۴) درست - درست - نادرست

(۳) نادرست - نادرست - نادرست

۲۵- موارد کدام گزینه در مورد نثر دوره سامانی کاملاً درست است؟

(۱) نثر ساده و روان به زبان دری مانند شعر رواج یافت. - «شاهنامه ابومنصوری» به دستور امیر ابومنصور عبدالرزاق و به قلم ابومنصور المعمری نوشته شد.

(۲) ترجمه تفسیر طبری را «محمد بن جریر طبری» نوشته است. - ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی «تاریخ الرسل و الملوک» را که طبری به زبان عربی نوشته بود به فارسی برگرداند.

(۳) موضوع «شاهنامه ابومنصوری» تاریخ گذشته ایران است و امروزه فقط چند صفحه از مقدمه آن باقی مانده است. - نثر دوره سامانی بیشتر به موضوع‌های حماسی، علمی و تاریخی اختصاص داشت و هنوز آوردن اشعار و امثال در آن رایج نشده بود.

(۴) در نتیجه مشورت امیر سید ابوالمظفر ابوصالح منصور با علمای ماوراءالنهر، علما فتوا دادند که کتاب تفسیر طبری به زبان پارسی دری ترجمه شود. - ابوعلی بلعمی ضمن ترجمه «تاریخ الرسل و الملوک» اطلاعات دیگری راجع به تاریخ ایران به آن افزود و مطالبی را نیز از اصل کتاب حذف کرد.

۲۶- کدام گزینه در مورد شاعران سبک بازگشت و بیداری درست است؟

(۱) گروهی از شاعران دوره بازگشت به قصیده‌سرایی در سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی پرداختند، از جمله افرادی مانند صبای کاشانی، قآنی شیرازی و نشاط اصفهانی.

(۲) فعالیت اصلی ادیب‌الممالک فراهانی روزنامه‌نگاری بود و سردبیری روزنامه «مجلس» را بر عهده داشت. بیشترین آثار وی در قالب ترجیع‌بندها و مسمط‌هایی با مضامین وطنی و سیاسی و اجتماعی بود.

(۳) شعرهای عارف قزوینی به زبان طنزآمیز در برانگیختن مردم و آزادی‌خواهی نقش بسیار مؤثری داشت و او را به سبب همین آزادی‌خواهی به زندان انداختند.

(۴) میرزاده عشقی شاعر، روزنامه‌نگار، نمایشنامه‌نویس و نظریه‌پرداز دوره مشروطیت بود که در روزنامه‌اش «قرن بیستم» به افشاگری پرداخت و به دلیل بیان اندیشه‌های سیاسی‌اش به دست رضاخان ترور شد.

۲۷- درمورد دوره «بازگشت ادبی» و «بیداری» تعداد موارد صحیح و غلط به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) انجمن ادبی خاقان در تهران تأسیس شد.
 (ب) «سبک بازگشت» حدّ واسط سبک هندی و سبک دوره بیداری است.
 (ج) تضعیف جامعه بر اثر شکست ایران از روسیه تزاری یکی از عوامل پیدایش بیداری جامعه در دوره بیداری بود.
 (د) «سروش اصفهانی» در غزل از ویژگی‌های سبک عراقی تقلید می‌کرد.
 (ه) ملک‌الشعرا، طالبوف و میرزا آقاخان کرمانی از شعرا و روشنفکرانی بودند که با دولت مخالف کردند.
- (۱) سه - دو (۲) دو - سه (۳) یک - چهار (۴) چهار - یک

۲۸- **نهایی** موارد مذکور در کدام گزینه نادرست هستند؟

- (الف) مجله «بهار» توسط میرزا یوسف خان اعتصامی آشتیانی منتشر می‌شد.
 (ب) مجله «توبهار» توسط ملک‌الشعرا بهار منتشر می‌شد.
 (ج) داستان‌نویسی به شیوه جدید در ادبیات کلاسیک ایران، باسابقه است.
 (د) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های اجتماعی بود.
 (ه) نویسندگان «شمس و طغرا» و «شمس‌الدین و قمر» به ترتیب محمدباقر میرزا خسروی و میرزا حسن‌خان بدیع بودند.
- (۱) الف و د (۲) ج و د (۳) ب و ه (۴) ج و ه

۲۹- کدام گزینه می‌تواند از متون قائم‌مقام فراهانی باشد؟

- (۱) همه این طبقاتی که عرض شد دو قسم بیشتر نیستند: یک دسته رؤسای ملت و یک دسته اولیای دولت، ولی هر دو دسته یک مقصود بیشتر ندارند، می‌گویند شما کار کنید و زحمت بکشید.
 (۲) حضرتش مرجع علماست و مجمع ندما و مبحث اشراق و منشأ و محفل انشاد و انشاء. غالباً صرف همت در علم حکمت می‌کرد و توسن طبع را به طبیعی و ریاضی ریاضت می‌فرمود.
 (۳) حالا که نمی‌کنید من هم حق دارم بگویم شما دو دسته مثل غسل و خربزه با هم ساخته‌اید که ما ملت بیچاره را از میان بردارید، وزیر علوم هم ابداً نمی‌تواند به من اعتراضی بکند.
 (۴) صاحبان این جور خیالات را فرنگی‌ها «آنارشیت» و مسلمان‌ها خوارج می‌گویند، اما شما را به خدا حالا دست خونی نجسبید یخه من، خدا پدرتان را بیامرزد! من هر چه باشم دیگر آنارشیت و خوارج نیستم.

۳۰- در کدام ابیات به ترتیب «تشبیه گسترده» و «استعاره مکنیه» وجود دارد؟

- (الف) چشم عبرت باز کن گردید چون مویت سفید
 (ب) خون شد دلم به یاد تو هر گه که در چمن
 (ج) به سوزی ده کلامم را روایی
 (د) لبث به خون عزیزان که می‌خوری لعل است
- (۱) «الف»، «ج» (۲) «د»، «ج» (۳) «ج»، «ب» (۴) «الف»، «د»

۳۱- درباره واژه مشخص شده در کدام بیت توضیح نادرستی آمده است؟

- (۱) چنان از شرم زلفش آب شد در چشمه‌ها سنبل
 (۲) سنبل فردوس در چشمش بود موی زیاد
 (۳) ریشه کرده است آشیان ما چو سنبل در چمن
 (۴) سنبل اسیر زلف تو را دام وحشت است
- که نتوان امتیاز از موج کردن زلف سنبل را (مشبهه)
 خواب هر کس را خیال او پریشان کرده است (مشبهه)
 بلبل ما را هوای رفتن گلزار نیست (مشبهه)
 افعی‌گزیده می‌رمد از شکل ریسمان (مشبهه)

۳۲- آرایه‌های مذکور در مقابل کدام بیت نادرست هستند؟

- (۱) ای برده اختیارم تو اختیار مایی
 (۲) آمد ز نای دولت بار دگر نوایی
 (۳) او بحر و ما سحایی او گنج و ما خرابی
 (۴) هم پاره‌پاره باشم هم خصم چاره باشم
- من شاخ زعفرانم تو لاله‌زار مایی (سجع، تشبیه)
 ای جان بزن تو دستی وی دل بکوب پایی (تشبیه، استعاره مصرحه)
 در نور آفتابی ما هم‌چو ذره‌هایی (سجع مطرف، سجع متوازی)
 هم سنگ خاره باشم در صبر و بی‌نوایی (تکرار، سجع مطرف)

۳۳- کدام بیت دارای «تشبیه، سجع، استعاره مصرحه» است؟

- (۱) می‌دید اگر خسرو چو من، رخسار آن شیرین‌دهن
می‌کند همچون کوهکن، با نوک مژگان بیستون
- (۲) قرار ما اگر خواهی، تو با باد سحرگاهی
قراری کن که زنجیر سر زلفت نجنباند
- (۳) سرو از صبا گردد چمان تا چون قدش باشد روان
ور نیز بخرامد بران سرو خرامان کی رسد؟
- (۴) ای که می‌گویی مشو دیوانه زلفش بگو
تا نجنباند نسیم صبحدم، زنجیر ما

۳۴- آرایه‌های «سجع، تشخیص، واژه‌آرایی و تشبیه» به ترتیب، در کدام ابیات مشاهده می‌شود؟

- (الف) چون خیمه را دیدم تهی از وصلت ای سرو سهی
جویی که گرد خیمه بود از گریه جیحون کردم
- (ب) گرچه کاشانه دل، خاص غم مهر تو نیست
پس، چرا مهر تو را بر در این خانه زدند؟
- (ج) خطا می‌دانم و آهو، به آهو نسبت چشمت
که چشم شیر گیر تو ندارد هیچ آهویی
- (د) مه رویم آن رشک قمر، وز گل به صد رو تازه‌تر
رفت و که داند تا دگر، گل با گلستان کی رسد؟

(۱) «د» - «الف» - «ج» - «ب»

(۳) «الف» - «ج» - «ب» - «د»

۳۵- کدام گزینه دارای سجع و تشبیه گسترده است؟

- (۱) بلبل برآرد غلغلی، چون بشکفت از گل گلی
وز رشک گل هر صصلی، با بلبل آید در جدل
- (۲) پیش لب جان سپردم و به که گویم
بر لب آب حیات، تشنگیم کشت
- (۳) از حرف غیر ای سیم‌تن پا بر مدار از چشم من
خورده است سرو اندر چمن از دیده من آب‌ها
- (۴) بر خسرو بیدل ز کین، اسپ جفا را کرده زین
گر ریزدش خون در زمین، در زینهار کیست این

۳۶- سعدی در کدام بیت، با استفاده از تخلص شاعری، آرایه «سجع» را به‌وجود آورده است؟

- (۱) از نعلش آتش می‌چهد نعلم در آتش می‌نهد
گر دیگری جان می‌دهد سعدی تو جان می‌پروری
- (۲) ز خاکم رشک می‌آید که بر سر می‌نهی پایش
که سعدی زیر نعلینت چه بودی گر تراستی
- (۳) میان خواب و بیداری توانی فرق کرد آن‌گه
که چون سعدی به تنهایی شب دیجور بنشینی
- (۴) تو خود ای شب جدایی چه شبی بدین درازی
بگذر که جان سعدی بگداخت از نهیبست

۳۷- نوع سجع در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) تشریف ده عشاق را پر نور کن آفاق را
بر زهر زن تریاق را چیزی بده درویش را
- (۲) نگشوده‌مژگان چون شر از خویش کن قطع نظر
زین یک دو دم زحمتکش جامی و آغازی چرا
- (۳) به ترانه‌های شیرین به بهانه‌های زرین
بکشید سوی خانه مه خوب خوش‌لقا را
- (۴) کار دلم به جان رسد کارد به استخوان رسد
ناله کنم بگویدم دم مزن و بیان مکن

۳۸- کدام بیت فاقد وزن ناهمسان است؟

- (۱) شادی به روزگار گدایان کوی دوست
بر خاک ره نشسته به امید روی دوست
- (۲) ای بت صاحب دلان مشاهده بنمای
تا تو ببینیم و خویشتن نپرستیم
- (۳) هنوز تا متعلق به جان شیرینی
ز خویش برنتوان ساخت هم چو فرهادی
- (۴) رسید هر که درین خاکدان به گنج قناعت
چو مور زیر زمین برد عیش روی زمین را

۳۹- اوزان نوشته شده در مقابل همۀ مصراع‌ها «کاملاً» درست است؛ به جز:

- (۱) کی قسمت هر جان هوسناک شود وصل (مفعول مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن یا مستفعل مستفعل مستفعل مُستَف)
- (۲) بگریخته است از لب لعلش شکفتگی (مفعول فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلن یا مستفعلن مفاعِل مستفعلن فَعَل)
- (۳) این جزو که هست چوئنش شناسی (مفعول مفاعلن مفاعیلن یا مستفعلُ فاعلات مُستَف)
- (۴) دردی نــــه دواپــــذیر دارد (مفعول مفاعلن فعولن یا مستفعل فاعلات مستف)

۴۰- کدام بیت در وزن «مفاعِلن فعلاتن مفاعِلن فعِلن» سروده شده است؟

- (۱) دلا مکن به ملاقاتِ دوست هیچ توقع
- (۲) نهال عشق که بود از سموم حادثه بی‌بر
- (۳) به دردِ عشق شدم مبتلا دوا ز که جویم
- (۴) سپید برف برآمد به کوهسار سیاه

۴۱- در کدام بیت، رکن «مفعولُ» وجود ندارد؟

- (۱) دور است کاروان سحر زین‌جا
- (۲) زین‌سان که وجود توست ای صورت روحانی
- (۳) ای آمده با صد فتن برده همه هوشم ز تن
- (۴) این خط شریف از آن بنان است

۴۲- وزن کدام مصراع دسته‌بندی همسان و ناهمسان دارد؟

- (۱) ای کاش پی قتل من آن سیم‌تن افتد
- (۲) گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید
- (۳) باید که خاک درگه اهل هنر شوی
- (۴) دانست که دل اسیر دارد

۴۳- وزن همسان کدام بیت با حذف ردیف به وزن ناهمسان تبدیل می‌شود؟

- (۱) ز موج خویش بود تازیانه ریگ روان را
- (۲) چینی که طراز چهره یار است
- (۳) منه بر دل زار بار جهان را
- (۴) ای آتش سودای تو دود از جهان انگیزته

۴۴- وزن کدام مصراع دو دسته‌بندی هجایی ندارد؟

- (۱) بعد ما پیدا کنی در زمین آثار ما
- (۲) همچو واعظ از دنیا می‌کنم شکایت‌ها
- (۳) آخر نگاهی بر حال ما کن
- (۴) ای خسرو خوبان مکن آهنگ میدان

۴۵- درباره رباعی زیر نمی‌توان گفت ...

- (۱) وزن رباعی صورت همسان و ناهمسان دارد.
- (۲) ابیات، مردف و مقفّی هستند.
- (۳) هر چند به طاعت تو عصیان و خطاست
- (۴) هم‌مفهوم با «گنه بنده کرده‌است و او شرمسار» است.

گر خسته‌ای از کثرت طفیان گناه

- (۱) وزن رباعی صورت همسان و ناهمسان دارد.
- (۲) مصراع سوم دارای «اضافه استعاری» است.

۴۶- در کدام یک از عبارات گزینه‌ها مفهومی مشترک با عبارت زیر یافت می‌شود؟

«ظاهر درویشی جامهٔ زنده است و موی سترده و حقیقت آن دل زنده و نفس مرده.»

(۱) محبت را غایت نیست از بهر آنکه محبوب را نهایت نیست.

(۲) ارادت بی‌چون یکی را از تخت شاهی فرو آرد و دیگری را در شکم ماهی نکو دارد.

(۳) سرّ عشق نهفتنی است نه گفتنی و بساط مهر پیمودنی است نه نمودنی.

(۴) مرد آن است که با خلق درآمیزد و یک لحظه از خدای غافل نباشد.

۴۷- کدام ابیات نمونه‌هایی دقیق از مفهوم «ترک تعلقات دنیوی برای رسیدن به هدف» است؟

(الف) هوای خود چو نهادم رضای او چو گزیدم جهان و هرچه در او جز به کام خویش ندیدم

(ب) زیر بارند درختان که تعلق دارند ای خوشا سرو که از بار غم آزاد آمد

(ج) تا نگردي بی‌خبر از جسم و جان کی خبر یابی ز جانان یک زمان

(د) خوشا آن دم کز استغنائی مستی فراغت باشد از شاه و وزیرم

(هـ) ملک عالم به هیچ نشمارد آن که در کوی تو گدای تو است

(۱) «الف» - «د» (۲) «ب» - «ه» (۳) «ج» - «د» (۴) «ج» - «الف»

۴۸- مفهوم کلی کدام بیت با بیت زیر تقابل دارد؟

«گر خمر بهشت است بریزید که بی‌دوست

(۱) دنیا به چه کار آید و فردوس چه باشد

(۲) مادرت حور بود غیرتم آید که به خلد

(۳) در قیامت چو سر از خاک لحد بردارم

(۴) لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید

هر شربت عذیم که دهی عین عذاب است»

از بارخدا به ز تو حاجت نتوان خواست

صالحان را به بر مادر خود بنشانی

گرد سودای تو بر دامن جانم باشد

مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی

۴۹- کدام بیت مفهوم متفاوتی دارد؟

(۱) این بحر وجود آمده بیرون ز نهفت

(۲) هر کس سخنی از سر سودا گفته است

(۳) چون من این قصه چند کس گفتند

(۴) مرغ گران‌خواب‌تر از صبحگاه

کس نیست که این گوهر تحقیق بسفت

زان روی که هست کس نمی‌داند گفت

هم در آن قصه عاقبت خفتند

پای فلک بسته‌تر از دست ماه

۵۰- کدام بیت با بیت زیر قرابت مفهومی دارد؟

«با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است

(۱) گر نه‌ای از حسرت الوان نعمت تلخ‌کام

(۲) آن را که جای نیست همه شهر جای اوست

(۳) دست تضرع چه بود بندهٔ محتاج را

(۴) دست طمع چو پیش کسان می‌کنی دراز

ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت»

نعمتی نبود چو نان خشک، اما نان خویش

درویش هرکجا که شب آید سرای اوست

وقت دعا بر خدا، وقت کرم در بغل

پل بسته‌ای که بگذری از آبروی خویش

جامعه‌شناسی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس اول: ذخیره دانشی
درس دوم: علوم اجتماعی
صفحه‌های ۲ تا ۱۸

۵۱- **نهایی** کدام گزینه درست یا نادرست بودن عبارات زیر را به ترتیب نشان می‌دهد؟

- فیلم سینمایی دور افتاده اشاره به دانش علمی دارد.
- ما درباره دانش علمی بیشتر فکر می‌کنیم و در تعامل با هم آن را به کار می‌گیریم.
- کنش آدمی وابسته به آگاهی است و ما اغلب از دانشی که راجع به کنش‌های خودمان داریم با خبریم.
- جامعه و فرهنگی که در آن زندگی می‌کنیم دانش لازم برای زندگی یا همان دانش عمومی را در اختیار ما قرار می‌دهند.
- (۱) غ - غ - غ - ص (۲) ص - غ - غ - ص (۳) غ - غ - ص - ص (۴) ص - ص - ص - غ

۵۲- کدام یک از عبارت‌های زیر نادرست است؟

- الف) کسی که دانش علمی دارد، آسیب‌ها و اشکالاتی را که به ذخیره دانشی راه پیدا کرده‌اند، شناسایی می‌کند و قدرت پیدا می‌کند که از حقایق موجود در ذخیره دانشی دفاع کند.
ب) جهان متجدد، براساس هویت دنیوی خود، فقط علم تجربی را دانش علمی می‌داند و علوم عقلانی و وحیانی را علم محسوب نمی‌کند.
ج) علوم انسانی و اجتماعی بومی باید با زبان و منطق جهان شمول در حل مسائل و مشکلات بومی ما و جهانیان مفید و کارآمد باشد و در گشودن مرزهای دانش علمی نیز مشارکت کند.
د) تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره دانشی جهان اجتماعی می‌افزاید و دانش علمی را غنی‌تر می‌کند تا برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل بگیرد و پیشرفت کند.
ه) هنگامی که در جامعه‌ای تعاریف متفاوت و گاه متضادی از علم رواج می‌یابد و در ذخیره دانشی آن تعارض‌هایی پدید می‌آید، ارتباط دو سویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می‌شود.

- (۱) «ج» - «ه» - «ب» (۲) «الف» - «د» - «ج» (۳) «ب» - «الف» - «ه» (۴) «د» - «ج» - «ب»

۵۳- هر عبارت به ترتیب با کدام دیدگاه رابطه دانش عمومی و دانش علمی مرتبط است؟

- دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است.
- دانش علمی (تجربی) راه کشف واقعیت و تنها دانش معتبر است.
- همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند.
- در دانش عمومی، کم و بیش، دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد.
۱) دانش علمی ضمن ریشه‌داشتن در دانش عمومی امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را دارد - در برخی از نخله‌های این دیدگاه مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می‌پاشد - برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌داند - دانش علمی، دانش‌های فراتجربی مانند دانش‌های عقلانی و وحیانی را نیز شامل می‌شود.
۲) هر دانش علمی با هر دانش عمومی سازگار نیست - دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم جلوگیری کند - دانش‌ها خلق و بازسازی واقعیت هستند - دانش عمومی و دانش علمی رابطه متقابل دارند، بر یکدیگر اثر گذاشته و از هم اثر می‌پذیرند و به مرور متناسب می‌شوند.
۳) هر دانشی ملاک سنجش و اعتباریابی خاص خود را دارد - تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌هاست - دانش عمومی دانش حاصل از زندگی افراد است که از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری به دست می‌آید. - دانش عمومی، دانش غیرموفق و نامعتبر نیست.
۴) دانش عمومی و دانش علمی رابطه متقابل دارند و به مرور متناسب می‌شوند - برتری دانش ابزاری بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌داند - این ادعا که دانش علمی راه کشف واقعیت است را انکار می‌کند - دانش‌ها خلق و بازسازی واقعیت‌اند که امکان اعتباریابی بیشتری دارند.

۵۴- **نهایی** به ترتیب، هریک از موارد زیر به کدام نوع دانش اشاره می‌کند؟

- بر اساس دیدگاه اول، این دانش راه کشف واقعیت و تنها دانش معتبر است.
- محاسبه کردن با انگشتان در برابر محاسبه با هوش مصنوعی
- در گذشته برای تأمین آب در منزل از چشمه و قنات استفاده می‌شد.
- کاهش یا افزایش بی‌رویه جمعیت در کشور

- (۱) علمی - عمومی - عمومی - عمومی (۲) عمومی - علمی - علمی - عمومی
(۳) علمی - عمومی - عمومی - علمی (۴) عمومی - عمومی - علمی - علمی

۵۵- کدام گزینه درباره علوم انسانی و اجتماعی درست است؟

- (۱) علوم انسانی درباره فعالیت‌های غیرارادی انسان، کنش‌های او و آثار و پیامدهای آن بحث می‌کند.
- (۲) روان‌شناسی نمونه‌ای از علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی نمونه‌ای از علوم انسانی‌اند.
- (۳) موضوع علوم انسانی عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است ولی برخی علوم انسانی در زمره علوم اجتماعی نیستند
- (۴) پدیده‌های طبیعی همانند کنش‌ها و پیامدهای آن به تصمیم و اقدام انسان‌ها وابسته هستند.

۵۶- در متن زیر موارد مشخص‌شده به‌ترتیب با همه گزینه‌ها در ارتباط هستند به‌جز گزینه ...

«انتشار خبر دروغین فوت آلفرد نوبل، شیمی‌دان سوئدی، مخترع دینامیت و صاحب کارخانه اسلحه‌سازی بوفورس در یک روزنامه او را به فکر انداخت که

تصویر بهتری از خود برای آیندگان به جا گذارد.»

- (۱) علوم طبیعی جهان طبیعی و پدیده‌های آن را مطالعه می‌کنند - علوم اجتماعی به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کند.
- (۲) رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت - دآوری درباره کنش‌های خوب و بد انسان‌ها
- (۳) نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی - فهم معانی کنش‌های انسان‌ها
- (۴) نتایج سودمند علوم طبیعی - زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف را از یکدیگر فراهم می‌سازد.

۵۷- به‌ترتیب کدام گزینه رابطه جامعه‌شناسی با علوم اجتماعی و علوم انسانی را به‌درستی بیان می‌کند؟

- (۱) علوم اجتماعی زیرمجموعه جامعه‌شناسی است - علوم اجتماعی خود بخشی از علوم انسانی است.
- (۲) جامعه‌شناسی نمونه‌ای از علوم اجتماعی است - علوم اجتماعی و علوم انسانی رابطه تساوی دارند.
- (۳) جامعه‌شناسی شامل علوم اجتماعی هم می‌شود - علوم اجتماعی عام‌تر از علوم انسانی است.
- (۴) علوم اجتماعی عام‌تر از جامعه‌شناسی است - علوم اجتماعی زیرمجموعه علوم انسانی می‌شود.

۵۸- کدام عبارت درباره علم متافیزیک درست نیست؟

- (۱) به موجودی خاص نمی‌پردازد بلکه قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند.
- (۲) نه جزء علوم طبیعی است و نه جزء علوم انسانی و اجتماعی
- (۳) موضوع آن با علوم طبیعی متفاوت ولی با علوم انسانی یکسان است.
- (۴) خود دانشی مستقل است.

۵۹- به‌ترتیب رویکردهای مختلف جامعه‌شناسی بر چه اساسی شکل گرفته‌اند و چرا شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی مختلف شکل گرفته‌اند؟

- (۱) بر اساس تقسیم‌بندی جامعه‌شناسی به جامعه‌شناسی خرد و کلان - بر اساس ابعاد مختلف کنش‌های اجتماعی
- (۲) بر اساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی - بر اساس ابعاد مختلف زندگی اجتماعی انسان
- (۳) بر اساس تفسیری که از جامعه‌شناسی خرد و کلان دارند - بر اساس ابعاد مختلف زندگی اجتماعی انسان
- (۴) بر اساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی - بر اساس ابعاد مختلف ساختارها و کنش‌های اجتماعی

۶۰- عبارت «امروزه رشته‌های علوم پایه مانند فیزیک که مادر دانش‌های فنی مهندسی و پزشکی محسوب می‌شوند، مهجور مانده‌اند» با کدام گزینه

متناسب است؟

- (۱) انتخاب رشته تحصیلی دانشگاهی از تصمیمات مهم زندگی است که بدون ملاک و معیار برای مقایسه انجام می‌شود.
- (۲) بسیاری از خانواده‌ها، بیشتر با ملاک مهارت و توانایی به ارزیابی رشته‌ها می‌پردازند.
- (۳) تنها ملاک ارزیابی رشته‌ها آینده شغلی است؛ یعنی رشته‌ای که فرصت‌های شغلی بیشتر و بهتری داشته باشد.
- (۴) باتوجه به ملاک انتخاب رشته، رشته‌های علوم پایه در انتخاب رشته جزء اولین انتخاب‌ها قرار نمی‌گیرند.

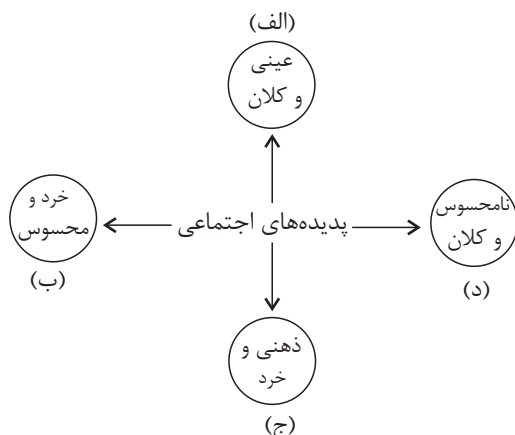
جامعه‌شناسی (۱)

در این بخش، از میان سؤالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید. می‌توانید به سؤالات ۶۱ تا ۶۵ «یا» به سؤالات ۶۶ تا ۷۰ پاسخ دهید. وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

زندگی اجتماعی

(اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی، جهان‌های اجتماعی، پیامدهای جهان اجتماعی)
صفحه‌های ۲۹ تا ۵۴

۶۱- جایگاه تقریبی پدیده‌های اجتماعی زیر با کدام قسمت نمودار مرتبط است؟

- صلح و عدالت
- علاقه به دانشگاه خاص
- مراسم نخل گردانی
- مراقبت از مادر بزرگ
- (۱) د - ج - ب - الف
- (۲) ج - ب - الف - د
- (۳) د - ج - الف - ب
- (۴) د - ب - ج - الف

۶۲- کدام گزینه درباره لایه‌های عمیق جهان اجتماعی درست و در مورد نهاد اجتماعی نادرست است؟

- (۱) باور و اعتقاد انسان‌ها نسبت به اصل جهان، جایگاه انسان در آن و تفسیرشان از زندگی و مرگ خود عمیق‌ترین ارزش‌های اجتماعی به حساب می‌آید - «دانایی از نادانی بهتر است» عقیده‌ای در نهاد اجتماعی تعلیم و تربیت است.
- (۲) لایه‌های عمیق جهان اجتماعی تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند و کمتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند - وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را جدا از هم در نظر بگیریم، نهادهای اجتماعی آشکار می‌شوند.
- (۳) عمیق‌ترین لایه جهان اجتماعی عقاید کلانی هستند که بر ارزش‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارند - هر نهاد اجتماعی شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد و شیوه‌های غیر قابل قبول را طرد می‌کند.
- (۴) در زمینه‌های مختلف قابل تغییراند و تغییر آن‌ها تحول مهمی در جهان اجتماعی پدید نمی‌آورد - نهادهای اجتماعی در تمامی جهان‌های اجتماعی وجود دارند ولی انواع و اشکال متفاوتی دارند.

۶۳- دو جامعه‌شناس «الف» و «ب» راجع به جهان‌های اجتماعی نظراتی را ارائه کرده‌اند. با توجه به نظرات آن‌ها کدام مورد عبارت درستی را بیان می‌کند؟

- (الف) برخی فرهنگ‌ها زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند.
- (ب) جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب مانده‌اند باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.
- (۱) جامعه‌شناس «الف» می‌پذیرد که همه جهان‌های اجتماعی شبیه یک نوع موجود زنده‌اند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا دوران بزرگسالی پیدا می‌کند.
- (۲) جامعه‌شناس «الف» نمی‌پذیرد که جهان‌های اجتماعی مختلف با روابط متقابلی که دارند می‌توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند اما هیچ یک از آن‌ها با حفظ هویت خود نمی‌توانند مسیر دیگری را ادامه دهد.
- (۳) جامعه‌شناس «ب» نمی‌پذیرد که هر جهان اجتماعی فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد و فرهنگ‌ها و تمدن‌ها براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند.
- (۴) جامعه‌شناس «ب» می‌پذیرد که جهان اجتماعی متناسب با نیاز خود از دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر بهره می‌برد و در صورتی که لازم باشد تغییراتی در آن‌ها به وجود می‌آورد و سپس از آن‌ها استفاده می‌کند.

۶۴- کدام عبارت در رابطه با «فرهنگ سکولار» درست اما در رابطه با «جهان متجدد» نادرست است؟

- (۱) عقاید و ارزش‌های آن مربوط به همین جهان است و محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است - جهان متجدد وابسته به علوم تجربی و عقلانی است اما توان داوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های بشری را ندارد.
- (۲) جهان دیگر انکار می‌شود یا در محدوده منافع برای خواسته‌های این جهانی بشر پذیرفته می‌شود - تعقیب و رواج کنش‌های عاطفی و اخلاقی انسان را اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌سازد که مثل قفس آهنین همه ابعاد وجود آنها را احاطه می‌کند.
- (۳) همه ظرفیت‌ها و استعدادهای انسان در خدمت دنیا به کار گرفته می‌شوند و ظرفیت‌های معنوی به فراموشی سپرده می‌شوند - از این دیدگاه جهان صرفاً از مواد و موجودات خامی ساخته می‌شود که همه در اختیار و کنترل بشرد و فاقد هر قداستی هستند.
- (۴) در این فرهنگ طبیعت هیچ‌گونه معنا، هدف و غایتی ندارد و با طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت امکان استفاده معقول از طبیعت را از بین می‌برد - با افول علوم فراتجربی داوری درباره آرمان‌ها و ارزش‌ها به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود که از آن به‌عنوان زوال معنا و عقلانیت ذاتی هم یاد می‌شود.

۶۵- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر مربوط به کدام یک از ویژگی‌های جهان متجدد است؟

- از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها
- از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها
- فیلم سینمایی عصر جدید چارلی چاپلین
- علوم تجربی با روش تجربی و فناوری حاصل از آن قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث و مسائل طبیعی و مسلط شدن بر آن‌ها را به انسان می‌دهد.
- (۱) طرد عناصر معنوی و مقدس - افول علوم وحیانی و عقلانی - قفس آهنین - تنگ شدن عرصه بر کنش‌های عاطفی و اخلاقی
- (۲) قفس آهنین - زوال عقلانیت ذاتی - رویکرد دنیوی و این جهانی - هم مفهوم با «در نگاهش آدمی آب و گل است / کاروان زندگی بی منزل است»
- (۳) اسارت انسان در نظام اجتماعی پیچیده - زوال عقلانیت ذاتی - قفس آهنین - هم مفهوم با «قوت افرنگ از علم و فن است / از همین آتش، چراغش روشن است»
- (۴) رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا - افول علوم فراتجربی - گسترش عقلانیت ابزاری - رویکرد دنیوی و این جهانی

جامعه‌شناسی (۲)

اگر به سؤال‌های ۶۱ تا ۶۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۶۶ تا ۷۰ پاسخ دهید.

فرهنگ جهانی

(نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲)

فرهنگ معاصر غرب و نظام

نوین جهانی

(باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب،

چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب)

صفحه‌های ۲۷ تا ۵۴

۶۶- هر کدام از موارد زیر به ترتیب با کدام گزینه در ارتباط هستند؟

- کاخ دلمه باغچه در استانبول

- به دنبال تصویب قانونی در ۱۷ دی ۱۳۱۴، استفاده از چادر، روسری و روبنده برای زنان و دختران ایرانی ممنوع شد.

- نامه‌های دعوت به دین خدا برای امپراتوری‌های ایران و روم

- ناسیونالیسم و مارکسیسم

(۱) رفتار در چارچوب فرهنگ‌های قومی و قبیله‌ای - استبداد قومی و قبیله‌ای - دوران خلافت - وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌کردند.

(۲) فرهنگ جاهلی پس از فتح مکه به ناچار ظاهر اسلامی به خود گرفته بود - استبداد استعماری - عصر نبوی - مورد حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند قرار نمی‌گرفتند.

(۳) مانع شدن از آشکاری کامل ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی - استبداد استعماری - عصر نبوی - وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌کردند.

(۴) غلبه قدرت عثمانی - استبداد استعماری - دوران خلافت - مرحله جدیدی در گسترش فرهنگ جهانی اسلام

۶۷- کدام گزینه به ترتیب درباره سکولاریسم پنهان، اومانیسم و روشنگری در معنای خاص درست است؟

(۱) ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کند؛ بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت اهداف دنیوی و این جهانی قرار می‌دهد. - مهم‌ترین ویژگی انسان شناختی فرهنگ معاصر غرب است و به معنای اصالت انسان دنیوی و این جهانی است. - در طول بیش از چهارصد سال فرهنگ جدید غرب شکل‌های مختلفی پیدا کرده است که وجه مشترک همه آن‌ها کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت است.

(۲) باورها و فلسفه‌هایی را شامل می‌شود که آشکارا ابعاد غیر مادی جهان هستی را انکار می‌کنند. - پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانه بشر است یا به عبارت دیگر جهان‌بینی فرهنگ غرب از جهان هستی است. - در طول بیش از چهارصد سال فرهنگ جدید غرب شکل‌های مختلفی پیدا کرده است که وجه مشترک همه آن‌ها کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت است.

(۳) باورها و فلسفه‌هایی را شامل می‌شود که آشکارا ابعاد غیر مادی جهان هستی را انکار می‌کنند. - مهم‌ترین ویژگی انسان شناختی فرهنگ معاصر غرب است و به معنای اصالت انسان دنیوی و این جهانی است. - روشنگری در این معنا اگر با هستی‌شناسی و انسان‌شناسی دینی همراه باشد، با استفاده از وحی عقل و تجربه تفسیری دینی از انسان و جهان ارائه می‌دهد.

(۴) ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کند؛ بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت اهداف دنیوی و این جهانی قرار می‌دهد. - پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانه بشر است یا به عبارت دیگر جهان‌بینی فرهنگ غرب از جهان هستی است. - روشنگری در این معنا اگر با هستی‌شناسی و انسان‌شناسی دینی همراه باشد، با استفاده از وحی عقل و تجربه تفسیری دینی از انسان و جهان ارائه می‌دهد.

۶۸- با توجه به ویژگی‌های روشنگری در غرب و پیامدهای آن به ترتیب مصادیق «الف»، «ب» و «پ» در کدام گزینه آمده است؟

دوره زمانی	ویژگی	پیامد
قرون نوزدهم و بیستم	حس گرایی، نفی عقل و وحی	«الف»
پایان قرن بیستم	«ب»	بحران معرفتی
قرون هفدهم و هجدهم	«پ»	دنئیس

(۱) علم سکولاریسم - افول وحی و تجربه، نفی حس و عقل - حس گرایی، نفی عقل

(۲) دانش حس - افول تجربه گرایی، نفی عقل و وحی - عقل گرایی، نفی حس و تجربه

(۳) علم تجربی - نفی عقل و وحی، تاکید بر حس گرایی - حس گرایی، نفی وحی

(۴) دانش ابزار - افول تجربه گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی - عقل گرایی، نفی وحی

۶۹- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

(۱) در فرهنگ یونان و روم باستان که فرهنگی اساطیری بود، خداوندگاران متکثر پرستیده می‌شد.

(۲) حرکتهای نوع دوم اعتراض آمیز مذهبی، با حمایت قدرت‌های محلی توانستند بخشی از اروپای مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند.

(۳) فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی فرصت بروز یابند.

(۴) عواملی چون رشد تجارت، بالاگرفتن تب طلا و کشف آمریکا، زمینه‌های عبور از اقتصاد ارباب - رعیتی را فراهم کرد.

۷۰- به ترتیب «علت»، «پیامد» و «علت» موارد زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

الف) گام برداشتن فرهنگ غرب در دوره رنسانس به سوی حذف پوشش دینی

ب) تحریف مسیحیت قرون وسطی در سطح اندیشه و نظر

ج) شکل‌گیری حقوق طبیعی بشر به جای حقوق فطری الهی انسان

(۱) گسترش ابعاد دنیوی - آمیختگی مسیحیت با رویکردهای اساطیری - حرکتهای اعتراض آمیز رنسانس

(۲) بازگشت به تفسیر غیرتوحیدی یونان و روم - دورماندن از ابعاد عقلانی توحید با قبول تثلیث - روی گردانی از نگاه معنوی

(۳) گسترش ابعاد دنیوی - دورماندن از ابعاد عقلانی توحید با قبول تثلیث - حرکتهای اعتراض آمیز رنسانس

(۴) بازگشت به تفسیر غیرتوحیدی یونان و روم - آمیختگی مسیحیت با رویکردهای اساطیری - روی گردانی از نگاه معنوی

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی رشد

(مقدمه، تعریف روان‌شناسی رشد، ...،
ویژگی‌های رشد در دوره کودکی)
صفحه‌های ۳۴ تا ۵۲

۷۱- کدام یک از گزینه‌های زیر حاوی گزاره نادرستی راجع به روان‌شناسی رشد است؟

- (۱) بستری که مسائل مهم مربوط به رشد کودک را در آن بررسی می‌کنند، فراخوانی زندگی است.
- (۲) تشکیل نطفه تا پایان زندگی، محدوده زمانی‌ای است که بررسی‌های تحولی در آن اتفاق می‌افتد.
- (۳) یادگیری شیوه‌های درست ابراز هیجان، از تکالیف رشد شناختی است.
- (۴) رعایت حقوق دیگران از تکالیفی است که زیرمجموعه رشد اخلاقی کودک قرار می‌گیرد.

۷۲- هر کدام از موقعیت‌های زیر، به‌ترتیب بیانگر چه مفهومی است؟

(الف) سارا و سمیرا که دوقلوهای همسان هستند با وجود اینکه در دو محیط متفاوت زندگی کرده‌اند، از نظر قد و وزن و حتی نحوه خندیدن شباهت زیادی به هم دارند.

(ب) ماهان پس از انتقال به مدرسه جدید که بیشتر دانش‌آموزان آن به فعالیت‌های بدنی و ورزش علاقه‌مند بودند، به‌تدریج به ورزش علاقه‌مند شد و به عضویت تیم فوتبال مدرسه درآمد.

(ج) آرین مدت‌ها نمی‌توانست دوچرخه‌سواری کند اما با آموزش دیدن توسط پدرش و مدتی تمرین کردن، سرانجام موفق شد تعادلش را حفظ کند و مهارت دوچرخه‌سواری را یاد بگیرد.

- (۱) عوامل محیطی - رشد - یادگیری
- (۲) عوامل محیطی - رشد - محیط
- (۳) عوامل وراثتی - محیط - آمادگی نهفته
- (۴) عوامل وراثتی - محیط - یادگیری

۷۳- کدام یک از عبارت‌های زیر درباره مراحل مهم رشدی، درست هستند؟

- (الف) فرایند رشد انسان به سادگی در قالب مراحل در نمی‌آیند.
- (ب) از ۲ تا ۷ سالگی را کودکی اول می‌نامند.
- (ج) برخی، ملاک شروع نوجوانی را استقلال از والدین می‌دانند.
- (د) در کودکی دوم، باید با کودک به منزله مشاور برخورد کرد.

- (۱) ج - د
- (۲) د - ب
- (۳) ج - الف
- (۴) الف - ب

۷۴- درست یا نادرست بودن گزاره‌های زیر، به‌ترتیب در کدام گزینه مطرح شده است؟

- (الف) مصرف کم اما منظم برخی از داروها، مانند انواع مسکن، تأثیری بر رشد قبل از تولد جنین ندارند.
- (ب) از آثار مخرب عوامل شیمیایی بر رشد قبل از تولد، می‌توان به ناهنجاری در برخی ابعاد رشد جنین اشاره کرد.
- (ج) کمبود ویتامین‌ها در بدن مادر می‌تواند باعث اختلال در رشد و سلامت جنین شود.
- (د) افکار منفی مکرر توسط مادر در دوران بارداری نمی‌تواند بر رشد قبل از تولد نوزاد مؤثر باشد.

- (۱) نادرست - نادرست - درست - نادرست
- (۲) درست - نادرست - درست - نادرست
- (۳) نادرست - درست - درست - نادرست
- (۴) درست - درست - نادرست - درست

۷۵- هر یک از عبارت‌های زیر با کدام مورد تناسب بیشتری دارد؟

- رشد قد کودک به نسبت رشد حل‌مسئله، از نمود و ظاهر بیشتری برخوردار است.
- کودک به راه رفتن زودتر از بستن بند کفش مسلط می‌شود.
- پس از نشستن مستقل، ایستادن با کمک به دست می‌آید.
- در نهایت حرکات درشت، راه رفتن مستقل به دست می‌آید.

- (۱) رشد مغزی - تقدم حرکات درشت - ۶ تا ۹ ماه - ۱۲ تا ۱۵ ماه
- (۲) رشد جسمانی - تقدم حرکات ظریف - ۷ تا ۱۰ ماه - ۱۱ تا ۱۴ ماه
- (۳) رشد جسمانی - تقدم حرکات درشت - ۷ تا ۱۰ ماه - ۱۲ تا ۱۵ ماه
- (۴) رشد مغزی - تقدم حرکات ظریف - ۶ تا ۹ ماه - ۱۱ تا ۱۴ ماه

۷۶- پاسخ درست هریک از سؤالات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- کودکی شش ماهه به سمت اسباب بازی خود حرکت می کند که ناگهان مادرش آن را زیر پتو پنهان می کند. واکنش کودک چه خواهد بود؟
- چرا یک کودک با دیدن یک توپ قرمز کوچک، فکر می کند که این توپ، یک سیب خوشمزه است؟
- مقدار برابری از یک نوع بستنی را در دو شکل قیفی (بلند و باریک) و لیوانی (پهن و کوتاه) به یک کودک ۴ یا ۵ ساله پیشنهاد می دهیم. این کودک احتمالاً کدام یک را انتخاب می کند؟

- (۱) پتو را کنار می زند تا اسباب بازی را پیدا کند. - به دلیل پردازش ادراکی - قیفی
- (۲) دیگر به دنبال اسباب بازی نمی گردد. - به دلیل پردازش ادراکی - قیفی
- (۳) دیگر به دنبال اسباب بازی نمی گردد. - به دلیل پردازش مفهومی - قیفی
- (۴) دیگر به دنبال اسباب بازی نمی گردد. - به دلیل پردازش ادراکی - لیوانی

۷۷- سینا برادر کوچک حسین است، حسین دانش آموز کنکوری است و سینا ۴ سال دارد. پس از اینکه سینا کتاب حسین را به سمت او پرتاب می کند، حسین فریاد می زند «چرا این کار را کردی؟» سینا از پرتاب کتاب به سمت او لذت برد و تحت تأثیر فریاد برادرش، این بار شیء دیگری را به سمت حسین پرتاب کرد. با توجه به این موقعیت، به ترتیب کدام گزینه پاسخی مناسب به سؤالات زیر است؟

(الف) این موقعیت بیانگر کدام موضوع است؟

(ب) در رابطه با موقعیت بالا که نشان دهنده جنبه ای از رشد انسان است، کدام عبارت درست است؟

- (۱) کودکان با دریافت واکنش دیگران به هیجانات خود جهت می دهند. - بروز احساس سپاسگزاری در کودکان، نیازمند آگاهی آنان از هیجانات خود و واکنش دیگران است و احساس خشم پیش از آن بروز می کند.
- (۲) کودکان ۵-۶ ساله کاری را درست می دانند که باعث خوشحالی دیگران شود. - احساس ترس یکی از هیجان هایی است که با توجه به نوع ارزیابی فرد از موقعیت، ظهور متفاوتی خواهد داشت.
- (۳) کودکان با دریافت واکنش دیگران به هیجانات خود جهت می دهند. - هیجاناتی که تحت تأثیر پردازش های فردی نیست، پیچیده تر از هیجاناتی است که با توجه به نوع ارزیابی ظهور متفاوتی دارند.
- (۴) کودکان ۵-۶ ساله کاری را درست می دانند که باعث خوشحالی دیگران شود. - رشد هیجانی، فرایندی پیچیده است که مستلزم آگاهی از هیجانات خود کودک و هیجانات اطرافیان کودک است.

۷۸- یک روان شناس، با استفاده از روش مشاهده، موقعیت زیر را ثبت کرده است. به ترتیب، «الف»، «ب»، «ج» و «د» در چه بازه سنی قرار دارند؟

« در یکی از مراکز نگهداری کودک شهر تهران، کودکی (الف) را دیدم که احوال پرسی با لحن کودکانه پرستارش را با لبخند پاسخ می داد. در سمتی دیگر، کودکی (ب) حضور ناآشنای مرا احساس کرد و با نگرانی، خودش را به پرستارش چسباند. در حیات، گروهی از کودکان (ج) را دیدم که در کنار یکدیگر، هریک به بازی جداگانه ای مشغول بودند. گروهی از پسران بزرگ تر (د) نیز با یکدیگر فوتبال بازی می کردند.»

- (۱) «۲-۳ ماهگی» - «۸ ماهگی» - «۲-۳ سالگی» - «۷ تا ۱۲ سالگی»
- (۲) «۲-۳ سالگی» - «۸ ماهگی» - «۲-۳ سالگی» - «۷ تا ۱۲ سالگی»
- (۳) «۲-۳ ماهگی» - «۷ سالگی» - «۲-۳ سالگی» - «۷ تا ۱۲ سالگی»
- (۴) «۲-۳ ماهگی» - «۸ ماهگی» - «۳-۴ سالگی» - «۵ تا ۸ سالگی»

۷۹- با توجه به عبارت زیر، کدام گزینه نادرست است؟

«آرمان ۳ ساله است. او مشغول غذا خوردن بود و به پدرش که به تازگی از سر کار آمده بود اعتنایی نکرد.»

- (۱) آرمان برای اینکه تشخیص دهد چه کاری درست است و چه کاری نادرست است، به رشد نیاز دارد.
- (۲) از آنجایی که آرمان تصویری از کار خوب و بد ندارد، نباید بابت بی اعتنایی به پدرش توبیخ شود.
- (۳) ممکن است آرمان، سه سال دیگر، کاری را درست بداند که دوستش را خوشحال می کند.
- (۴) اخلاق یک ویژگی پایدار است که از دوره کودکی اول در انسان وجود دارد و بی نیاز از عوامل محیطی است.

۸۰- پاسخ هریک از پرسش های زیر در کدام گزینه آمده است؟

(الف) کدام عبارت تفاوت رشد هیجانی در کودکان نسبت به حیوانات را بیان می کند؟

(ب) در آمادگی یافتن در دوچرخه سواری و مهارت یافتن در آن، به ترتیب کدام عامل مؤثر بر رشد، نقش مهم تری دارد؟

- (۱) به دست آوردن هیجان های مرکب در کنار هیجان های ساده در کودکان دیده می شود. - عامل زیستی در آمادگی یافتن و عامل محیطی در مهارت یافتن
- (۲) بروز هیجاناتی که ظهور متفاوتی دارند در حیوانات دیرتر به وجود می آید. - عامل زیستی در مهارت یافتن و عامل محیطی در آمادگی یافتن
- (۳) به دست آوردن هیجان های مرکب در کنار هیجان های ساده در کودکان دیده نمی شود. - عامل زیستی در آمادگی یافتن و عامل محیطی در مهارت یافتن
- (۴) بروز هیجاناتی که ظهور متفاوتی دارند در حیوانات اصلاً به وجود نمی آید. - عامل زیستی در مهارت یافتن و عامل محیطی در آمادگی یافتن

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۴/۸/۲

آزمون ۲ آبان ماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

ساعت ۹:۲۵ تا ۱۰:۴۵ صبح

۹۰ سؤال در ۸۰ دقیقه

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۵	۳	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۱) و (۳)	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰
۲	اجباری	تاریخ (۳)	۵	۱۰۱	۱۰۵	۵
۳	انتخابی	تاریخ (۱)	۵	۱۰۶	۱۱۰	۵
		تاریخ (۲)	۵	۱۱۱	۱۱۵	
۴	اجباری	جغرافیا (۳)	۵	۱۱۶	۱۲۰	۵
۵	انتخابی	جغرافیای ایران (دهم)	۵	۱۲۱	۱۲۵	۵
		جغرافیا (۲)	۵	۱۲۶	۱۳۰	
۶	اجباری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۷	اجباری	منطق	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۸	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰
۹	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۱۰

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد اسدی، محمد بحیرایی، عارف بهرام‌نیا، شمیم پهلوان شریف، احمد حسن‌زاده‌فرد، رضا خان‌بائی، شکیب رجبی، پیمان طیار، هادی فولادی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی، عباس مالکی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتیری، حسن اصحابی، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، فرهاد علی‌نژاد، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	رانیا امیری، ریحانه امینی، آزیتا بیدقی، جواد جلیلیان، امیرحسین خزایی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، سینا غلامی، فاطمه قربیان، مهرداد کرمی، سید آرش مرتضائی‌فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، محمدرضا سوری، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائد‌امینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، افشین کریمیان‌فرد، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، علیرضا پدram، جواد جلیلیان، محمد رسایی، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح‌زاده، حبیبه محبی، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، موسی سپاهی، فرهاد قاسمی‌نژاد، امیرمحمد قلعه‌کاهی، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی عباس مالکی	مسئول درس: الهه شهبازی ویراستار: سجاد سلیمی، معصومه صفت‌کار، احسان زینعلی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	رضا رنجبری	مسئول درس: فریبا رتوفی ویراستار: الناز معتمدی، محسن جمشیدی، مهدی یعقوبیان، زهرا شمسایی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی دهنوی	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاده، امیرمحمد کماسی، علی ابراهیمی آرائی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری سینا غلامی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه‌پور ویراستار: مریم عابدی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: ابوالفضل مرادی، محسن جمشیدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	—	مسئول درس: عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌کاهی ایمان کلاته‌عربی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سینا غلامی	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاده، امیرمحمد کماسی، علی ابراهیمی آرائی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۸۱ - ۸۹)

عربی (۳):

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام علي (ع)
(متن و قواعد درس ۱)
صفحه‌های ۱ تا ۱۰

عربی (۱):

مَطَرُ السَّمَكَ / أَلْتَعَاثُ السَّلْمَى
درس‌های ۳ و ۴
صفحه‌های ۳۱ تا ۶۶

۸۱- ﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَانَهُمْ بَنِيَّانٌ مَرصُوصٌ﴾:

- (۱) همانا خداوند کسانی را که در راهش کشته می‌شوند دوست داشته؛ زیرا آن‌ها ساختمان‌ی استوار بوده‌اند.
- (۲) قطعاً خداوند کسانی را که صف در صف در راه او می‌جنگند دوست دارد؛ گویی آن‌ها ساختمان‌ی استوارند.
- (۳) بی‌گمان خدا کسانی را که صف در صف در راهش می‌جنگند دوست دارد؛ زیرا آن‌ها ساختمان‌ی استوارند.
- (۴) خداوند کسانی را که با هم در راهش کشته می‌شوند محبوب می‌پندارد؛ گویی آن‌ها ساختمان‌های استوارند.

۸۲- «إِلَى الْعُمَلَاءِ الْخَائِنِينَ: إِعْلَمُوا أَنَّ شَعْبَنَا الْمُسْلِمَ لَا يَقْبَلُ أَيَّ ضَغْطٍ فِي الدِّفَاعِ عَنْ وَطَنِهِ لِأَنَّهُ مَوْقِنٌ بِنَصْرِهِ.»:

- (۱) خطاب به مزدوران خائن: بدانید که امت مسلمان هر فشاری را در راه دفاع از وطن نمی‌پذیرد، زیرا به پیروزی مطمئن است.
- (۲) خطاب به مزدوران و خائنان: بدانید که امت مسلمان ما هیچ‌گونه فشاری را برای دفاع کردن از وطنش نمی‌پذیرد، زیرا به موفقیت خود یقین دارد.
- (۳) خطاب به مزدوران خائن: بدانید که ملت مسلمان ما هیچ فشاری را در دفاع کردن از وطن خود نمی‌پذیرد، زیرا به پیروزی خود یقین دارد.
- (۴) خطاب به مزدوران خیانت‌کار: باید بدانید که ملت مسلمان ما هیچ فشاری را برای دفاع از وطنش نخواهد پذیرفت، زیرا به پیروزی مطمئن است.

۸۳- «لِمَ يُصَرِّ بَعْضُ النَّاسِ عَلَى نِقَاطِ الْخِلَافِ وَ عَلَى الْغُدْوَانِ وَ الْقِرَآنِ قَدْ أَكَّدَ عَلَى حُرِّيَةِ الْعَقِيدَةِ وَ عَلَى أَنْ يَحْتَرَمَ

الْمُسْلِمُونَ أَدْيَانِ الْآخَرِينَ وَ لَا يَسْبُوْهَا.»:

برای چه بعضی از مردم

- (۱) بر نقطه‌های اختلاف و بر دشمنی‌ها پافشاری می‌کنند در حالی که قرآن گاهی بر آزادی عقیده تأکید کرده است و بر اینکه مسلمانان به ادیان دیگر احترام بگذارند و آن‌ها را دشنام ندهند.
- (۲) بر نقاط اختلاف و بر دشمنی اصرار می‌ورزند در حالی که قرآن بر آزادی عقیده و احترام گذاشتن مسلمانان به ادیان دیگر و دشنام ندادن به آن‌ها تأکید کرده است.
- (۳) تأکید بر نقاط اختلاف با دشمنان می‌کنند در حالی که قرآن تأکید کرده است بر آزادی عقیده و بر اینکه دین‌های دیگران مورد احترام قرار بگیرند و مسلمانان به آن‌ها دشنام ندهند.
- (۴) بر نقطه‌های اختلاف و بر دشمنی پافشاری می‌کنند در حالی که قرآن تأکید کرده است بر آزادی عقیده و بر اینکه مسلمانان به ادیان دیگران احترام بگذارند و به آن‌ها دشنام ندهند.

۸۴- « في يومٍ من الأيام كانت السماءُ تُمطرُ أسماكاً فضيةً ففرحت الأرض لهذه الهدية القادمة من عالم آخر. »:

(۱) در روزی از روزها، آسمان ماهی‌هایی نقره‌ای می‌بارید و زمین از این هدیه آمده از جهانی دیگر، شادمان شد.

(۲) در یکی از روزها، ماهی‌هایی نقره‌ای از آسمان می‌باریدند و زمین از چنین هدیه‌ای از جهانی دیگر، خوشحال شد.

(۳) در یکی از روزها، آسمان ماهیان نقره‌ای می‌بارد و زمین از این هدیه که از جهانی دیگر فرارسیده، خوشحال می‌شود.

(۴) در روزی از روزها، ماهی‌هایی نقره‌ای از آسمان می‌بارید پس زمین از این هدیه فرارسیده از عالم آخرت، شادمان شده بود.

۸۵- **نهایی** « يا أهل الفضل و العقل؛ كأنَّ العالم حيٌّ و لا يموتُ أبداً، و إنما يتحوَّل إلى كتاب مَفْتُوح يقرؤه أهل العلم و

يَنفَعونَ به إلى الأبد. »: ای اهل فضیلت و خرد؛ ...

(۱) گویی دانشمند زنده است و هرگز نمی‌میرد، و مرگ تنها او را به کتابی باز تبدیل می‌کند که اهل علم آن را می‌خوانند و تا

همیشه از آن سود می‌برند.

(۲) گویا فرد دانا زنده است و هیچ‌گاه نمی‌میرد، و فقط به کتابی گشوده مبدل می‌شود که اهل علم با خواندنش، همیشه از آن

بهره‌مند می‌شوند.

(۳) گویی دانشمند زنده است و هیچ‌گاه نمی‌میرد، و تنها به کتابی گشوده تبدیل می‌شود که اهل دانش آن را می‌خوانند و تا ابد

از آن بهره می‌برند.

(۴) گویا دانشمند زنده است و هرگز از دنیا نمی‌رود، و فقط به کتابی باز تبدیل می‌شود که اهل دانش آن را می‌خوانند و تا ابد به

آنان سود می‌رساند.

۸۶- عین الصحیح:

(۱) کُلِّ واحدٍ مِنْ زُمَلائِي لا يَنسحبُ عَنْ أداءِ الواجباتِ الدَّرَاسِيَّةِ. همه همکلاسی‌هایم از انجام دادن تکالیف عقب‌نشینی

نمی‌کنند.

(۲) يُؤكِّدُ والداي على مُجالسة العُلَماء و الأفاضل دائماً. پدرم همواره بر همنشینی کردن با دانشمندان و شایستگان تأکید

می‌کند.

(۳) خُمسُ أصدقائي ما تخرَّجوا مِنْ جامِعة طَهْران في السَّنة المَاضِيَةِ. پنج نفر از دوستانم در سال گذشته از دانشگاه تهران

دانش آموخته نشدند.

(۴) أَمَرْنَا أستاذنا أَنْ نَجْتَنِبَ عَنْ إِيْجادِ التَّفْرِقةِ بَيْنَ أَقْرَبائنا. استادمان به ما دستور داد که از ایجاد تفرقه میان نزدیکانمان

پرهیز کنیم.

۸۷- عَيْنُ الْخَطَا:

- (۱) لِيَعْلَمَ الْمَرْءُ أَنَّ قِيَمَةَ عِلْمِهِ بِالْعَمَلِ بِهِ وَ لَا فَضْلَ لَهُ عَلَى الْآخِرِينَ بِسَبَبِ كَثْرَةِ الْمَعْلُومَاتِ.: آدمی باید بداند که ارزش دانش وی به عمل کردن بدان است و هیچ برتری‌ای به دلیل زیادی اطلاعات بر دیگران ندارد.
- (۲) إِنَّ اللَّهَ مُسَاعِدُ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ الْأُمِّيَالَ النَّفْسَانِيَّةَ وَ يُخْرِجُهُم مِّنَ الظَّلَامِ إِلَى النُّورِ.: خداوند بدون شک کسانی را که با تمایلات نفسانی می‌جنگند یاری می‌کند و آن‌ها را از تاریکی‌ها به سوی نور بیرون می‌آورد.
- (۳) لَيْتَ إِخْوَانِنَا يُدْرِكُونَ أَنَّ التَّرَدُّدَ فِي الْأَعْمَالِ يَمْنَعُهُم مِّنَ التَّقَدُّمِ فِي الْمَجَالَاتِ الْمُخْتَلِفَةِ.: کاش دوستان ما دریابند که شک و تردید در کارها ایشان را از پیشرفت در زمینه‌های مختلف باز می‌دارد.
- (۴) لَا تُجَادِلِ الْجُهَّالَ يَا أَخِي؛ إِنَّ الْوَقْتَ أَغْلَى مَا تَمْتَلِكُهُ فِي حَيَاتِكَ.: ای برادر من با افراد نادان بحث نکن؛ بی‌شک وقت، گرانبهاترین چیزی است که در زندگی داری.

۸۸- « گویی دوستانم در خرید کالاها مردّد هستند، اما این فروشنده‌ها به فروختن آن‌ها مصمّم‌اند.»؛ عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) كَأَنَّ أَصْدِقَائِي مُتَرَدِّدِينَ فِي شِرَاءِ بَضَاعَاتِهِمْ؛ وَلَكِنَّ هَؤُلَاءِ الْبَائِعِينَ عَازِمُونَ عَلَى بَيْعِهَا.
- (۲) كَأَنَّ صَدِيقَاتِي مُتَرَدِّدَاتٌ فِي شِرَاءِ الْبَضَاعَاتِ؛ وَلَكِنَّ هَؤُلَاءِ الْبَائِعِينَ عَازِمُونَ عَلَى بَيْعِهَا.
- (۳) كَأَنَّ صَدِيقَايَ مُتَرَدِّدَيْنِ فِي شِرَاءِ الْبَضَاعَاتِ؛ وَلَكِنَّ هَؤُلَاءِ الْبَائِعِينَ عَازِمُونَ عَلَى بَيْعِهَا.
- (۴) كَأَنَّ أَصْدِقَائِي مُتَرَدِّدُونَ فِي شِرَاءِ الْبَضَاعَةِ؛ وَلَكِنَّ هَؤُلَاءِ الْبَائِعِينَ عَازِمُونَ عَلَى بَيْعِهَا.

۸۹- عَيْنُ مَا يُنَاسِبُ هَذَا الْبَيْتَ: « أَتَزَعَّمُ أَنَّكَ جَرَمٌ صَغِيرٌ، وَ فِيكَ انْطَوَى الْعَالَمُ الْأَكْبَرُ! »

- (۱) لَوْ عَلِمَ الْنَاقِصُ بِنَقْصِهِ لَكَانَ كَامِلًا. (۲) اللِّسَانُ جَرْمُهُ صَغِيرٌ وَ جُرْمُهُ كَبِيرٌ.
- (۳) الْإِنْسَانُ عَالَمٌ مُّعَقَّدٌ لَيْسَ أَبْوَابُهُ مَعْلُومَةً. (۴) مَعْرِفَةُ النَّفْسِ هِيَ أَنْفَعُ الْمَعَارِفِ.

■ ■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (٩٠ - ٩٤) بما يناسب النص:

تعتبر الرياضة من ممارسات الحياة اليومية المهمة التي لا يلتزم بها كل الناس، حيث يقضي الكثير من الناس أوقاتاً طويلة أمام الكمبيوتر ولكنهم لا يقومون بالرياضة يومياً و لو لوقتٍ قصير، يعتقد البعض أن الرياضة صعب عليهم و لا يضعون الرياضة ضمن جدول أعمالهم اليومي، على الرغم من أن الرياضة تُساعد في حماية الجسم من الكثير من الأمراض، و تُوصى الرياضة بفائدتها الكبيرة لجميع المراحل العمرية و على اختلاف الظروف فهي مناسبة للشباب و الفتيات و الصغار و الكبار، و من فوائدها الأخرى: الحفاظ على أمراض القلب و تقوية عضلات الجسم و التخفيف من مشاكل و آلام المفاصل و تحسين الحالة النفسية و المعنوية بسبب قدرتها على تقليل الاضطراب!

٩٠- عَيْن الصَّحِيح: لا يُبادِرُ النَّاسُ بالرياضة . . .

- (١) لأنها أقل أهمية في حياتهم! (٢) لأن بعضهم يعتقدون أنها غير نافع!
(٣) لأن الرياضة تحتاج إلى المُعدَّات الغالية! (٤) لأنهم يُضيعون عمرهم بالأعمال الأخرى!

٩١- عَيْن الخطأ حول الرياضة:

- (١) هي فنٌّ خاص لا يستطيع جميع الناس أن يقوموا بها! (٢) أوصيت للناس لأنها تحسّن الأحوال النفسية!
(٣) بعض الناس لا يُبادرون بها بسبب صعوبتها! (٤) إنّ من فوائدها المحافظة علينا من الأمراض الصّعبة!

٩٢- عَيْن ما لا يُستنتج من النص:

- (١) الرياضة تُقوّي جسمنا و نفسنا معاً! (٢) تُوصى الرياضة للجميع حتّى للفتيات و الشيوخ!
(٣) الرياضة تُداوي أيّ مرضٍ من الأمراض! (٤) إنّ الرياضة هي إحدى طرق التغلّب على الإضطراب!

■ عَيْن الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (٩٣ و ٩٤)

٩٣- « تعتبر - ممارسات - لا يقومون - صعب »:

- (١) تعتبر: فعل مضارع - للمفرد المؤنث الغائب (= للغائبة) - مزيد ثلاثي من باب افتعال؛ مصدره: إعتبار
(٢) ممارسات: اسم - جمع سالم للمؤنث؛ مفرده: مُمارسة؛ مصدر للمزيد الثلاثي و له حرفان زائدان
(٣) لا يقومون: مضارع (قد جاءت فيه «لا» النافية) - مجرد ثلاثي، دون حرف زائد / خبر لـ «لكن»
(٤) صعب: اسم - مفرد؛ جمعه التّكسير: صِعب / خبر «أنّ» المشبّهة بالفعل و مرفوع

۹۴- « لا يلتزم - يعتقد - تساعد - التخفيف »:

- (۱) لا يلتزم: فعل مضارع للتفي - للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلاثي؛ مصدره: إلزام
- (۲) يعتقد: مضارع - للمفرد المذكر - مزيد ثلاثي؛ من باب «افتعال»؛ مصدره: اعتقاد
- (۳) تساعد: للمفرد المؤنث الغائب - مزيد ثلاثي من باب مفاعلة / خبر «أن» المشبهة بالفعل
- (۴) التخفيف: اسم - مصدر من باب «تفعيل»؛ حروفه الأصلية: خ ف ف؛ و حرفه الزائد: ف

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۹۵ - ۱۰۰)

۹۵- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) ابْتَعِدُوا عَنِ الْكَسَلِ وَ لَا تَتَسَحَّبُوا عَنْ أَدَاءِ وَاجِبَاتِكُمْ.
- (۲) أَنْظِرِي بِدَقَّةٍ؛ أَنْتِ شَاهِدِينَ سُقُوطَ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ.
- (۳) الْبُخْلُ وَ الْكَذِبُ خِصْلَتَانِ لَا تَجْتَمَعَانِ فِي الْمُؤْمِنِ أَبَدًا.
- (۴) النَّعَاشُ بَيْنَ الشُّعُوبِ الْكَثِيرَةِ يَحْتَاجُ إِلَى الْإِحْتِفَاطِ بِالْقِيَمِ.

۹۶- عین الفعل الثلاثي المزيد متعدياً:

- (۱) فجأةً، يحدث إعصار شديد فيسحبُ الأسماك إلى مكان بعيد.
- (۲) على المسلم أن لا يسبَّ معبودات المشركين لأنه لا ينتفع به أحد.
- (۳) حاول العلماء في تلك المنطقة معرفة سرّ تلك الظاهرة العجيبة فتجحوا.
- (۴) أختي قد قرأت كتباً كثيرة عن اللغة العربية و الآن تتكلم بالعربية جيّداً.

۹۷- عَيْنَ فعلاً عدد حروفه الزائدة أقل من حروفه الأصلية:

- (١) المهندسُ استَخدَمَ الأدواتَ الحديثةَ لتَصْلِيحِ السَّيَّارةِ القديمة.
- (٢) لَا يَسْتَوِي النَّاسُ فِي الْحَيَاةِ، فَهُنَاكَ الْعَاقِلُ وَ هُنَاكَ الْجَاهِلُ.
- (٣) الطَّالِبُ يَسْتَقْبِلُونَ الْمُعَلِّمَ الْجَدِيدَ فِي مَدْرَسَتِهِمْ بِكُلِّ حُبٍّ وَ احْتِرَامٍ.
- (٤) سَيَسْتَفِيدُ الْبَاحِثُ مِنَ الْمَعْلُومَاتِ الْجَدِيدَةِ لِإِنْهَاءِ دِرَاسَتِهِ عَلَى نَحْوٍ جَيِّدٍ.

۹۸- فِي أَيِّ الْأَجْوِبَةِ لَا يَتَحَقَّقُ الْفِعْلُ؟

- (١) ﴿و لَا نَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَ لَا السَّيِّئَةُ﴾
- (٢) ﴿و يَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ ثَرِيًّا﴾
- (٣) ﴿فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكِنَّمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾
- (٤) ﴿إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ﴾

۹۹- **نهایی** عَيْنَ «لا» النَّافِيَةِ لِلْجِنْسِ:

- (١) أ لَا لَنَا حَقٌّ قَدْ سُلِبَ مِنَّا!
- (٢) لَا أَرَى عَمَلًا أَنْفَعُ مِنْ مَصَادَقَةِ الْعَاقِلِ!
- (٣) أَشَاهِدُ أَنَّ الْحَدِيقَةَ لَا زَهْرَةَ فِيهَا فِي الرَّبِيعِ!
- (٤) لَا يُنْجِي الْإِنْسَانُ فِي الْعَصْرِ الْحَالِيِّ إِلَّا الْعِلْمُ!

۱۰۰- عَيْنَ الصَّحِيحِ لِلْفَرَغَاتِ: « طَلَّابِي ، فِي تَحْقِيقِ الْأَهْدَافِ »:

- (١) إِنَّمَا / الْمُجْتَهِدِينَ / نَاجِحُونَ
- (٢) إِنَّ / الْمُجْتَهِدُونَ / نَاجِحِينَ
- (٣) إِنَّمَا / الْمُجْتَهِدُونَ / يَنْجَحَانِ
- (٤) إِنَّ / الْمُجْتَهِدِينَ / يَنْجَحُونَ

تاریخ (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر
ایران و جهان در آستانه
دوره معاصر
(تا پایان هنر و معماری)
صفحه‌های ۱ تا ۲۴

۱۰۱- کدام موارد دربارهٔ بینش تاریخ‌نگاری جدید، درست هستند؟

الف) سبک نگارش در بسیاری موارد، سخت است و تحلیل و تفسیر، کمتر در این آثار به چشم می‌خورد.
ب) انقلاب مشروطه تأثیر عمیقی بر دگرگونی بینش مورخان ایرانی داشت و توجه آنان را به ابعاد گوناگون رویدادهای تاریخی به ویژه نقش مردم جلب کرد.

ج) بعد از انقلاب اسلامی ایران نیز محققانی با نگاه انتقادی در مواجهه با تاریخ‌نگاری رسمی، آثار مهمی در این زمینه نگاشته‌اند.
د) با احیای میراث غنی و گنجینه‌هایی که فراتر از تاریخ‌نگاری صرف هستند، می‌توان به مکتوبات ارزشمندی دربارهٔ زندگی اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی گذشتگان و همچنین منابع جدی برای سنجش و نقد وقایع گذشته دست یافت.

(۱) «الف» - «ب» (۲) «الف» - «ج» (۳) «ب» - «ج» (۴) «ب» - «د»

۱۰۲- **تهایی** چرا برخی از روزنامه‌های فارسی‌زبان در دوره قاجار، خارج از ایران چاپ می‌شدند؟

(۱) به دلیل اینکه ایرانیان خارج از کشور از اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشور مطلع شوند.
(۲) به دلیل توسعه فرهنگ فکری، سیاسی و اجتماعی حکومت قاجار، این روزنامه‌ها خارج از کشور منتشر می‌شدند.
(۳) به دلیل نگرش سیاسی این گروه از روزنامه‌ها، شیوه استبدادی حکومت قاجار مانع چاپ مطالب انتقادی می‌شد.
(۴) به دلیل گسترش نشریات داخلی و تعدد آنها، برخی از آنها خارج از کشور منتشر می‌شدند.

۱۰۳- **تهایی** کدام مورد دلیل مناسبی برای «عدم تشکیل حاکمیت مقتدر توسط افغان‌ها» می‌باشد؟

(۱) آشفتگی امور و بروز هرج و مرج و آشوب‌های داخلی
(۲) اشغال بخش‌هایی از شمال و غرب ایران توسط روسیه و عثمانی
(۳) ناتوانی در تسلط بر تمام قلمروی صفوی و ناآشنایی با اصول کشورداری
(۴) هجوم مداوم ازبکان به نواحی شمالی خراسان

۱۰۴- با توجه به عبارات زیر، کدام گزینه اطلاعات صحیحی ارائه نمی‌دهد؟

الف) با مرگ پادشاه این دوران، دورانی از رقابت و جنگ برای به دست گرفتن قدرت آغاز شد.
ب) مناسبات سیاسی و اقتصادی ایران با جهان خارج، در این دوران کاهش چشمگیری یافت.
ج) در این دوران، افرادی با ادعای انتساب به خاندان صفوی خواهان بازگرداندن حکومت به این خاندان بودند.
د) پادشاه این دوران، تعدادی از رقبیان و مدعیان حکومت را از میان برداشت و با تسلط بر بخش وسیعی از ایران تشکیل حکومت داد.

(۱) «الف» همانند «ب» و برخلاف «ج»، مربوط به سلسله زندیان است.
(۲) «ب» میان سلسله‌های افشاریان و زندیان مشترک است.
(۳) «ج» برخلاف «د» و همانند «الف»، مربوط به حکومت افشاریان است.
(۴) «الف» برخلاف «ب» تنها مربوط به حکومت افشاریان است و «د» برخلاف «ج» مربوط به سلسله زندیان است.

۱۰۵- کدام یک از عبارات زیر نادرست است؟

الف) در پی سقوط صفویه، مدارس و حوزه‌های علمیه اصفهان و شهرهای دیگر تعطیل شدند یا از رونق افتادند؛ عده‌ای از علما و طلاب که از هجوم مغول‌ها جان سالم به در برده بودند، به عتبات عالیات مهاجرت کردند.
ب) با وجود شرایط موجود در دوره افشار و زند، امکان رشد و ترقی هنر و معماری دور از انتظار بود؛ با این حال، در زمان حکومت نادرشاه و دوره استقرار کریم خان زند در شیراز اقدامات قابل توجهی صورت گرفت.

ج) حکومت نادرشاه بر اقتدار گرایی، تمرکز بر امور نظامی و ارتش متکی بود و نهادهای اداری در عصر حکومت او رونق چندانی نداشتند.
د) در نقاشی و نگارگری، به ویژه در عصر نادرشاه افشار، تحولی بزرگ به وجود آمد و نقاشان به تدریج هنر خود را با معیارهای هنری اروپا، تطبیق دادند.

(۱) «د» - «ب» (۲) «الف» - «د» (۳) «ب» - «ج» (۴) «ج» - «الف»

تاریخ (۱)

در این بخش، از میان سؤالات تاریخ (۱) و تاریخ (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
می‌توانید به سؤالات ۱۰۶ تا ۱۱۰ «یا» به سؤالات ۱۱۱ تا ۱۱۵ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

فصل دوم: جهان در عصر باستان
(درس‌های ۴ تا ۶)
صفحه‌های ۲۹ تا ۶۰

۱۰۶- پاسخ درست سؤالات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) این سخن هرودت که می‌گوید: «در بین‌النهرین از هر دانه دویست دانه به عمل می‌آید» مربوط به چندمین مرحله از مراحل شش‌گانه منتهی به تأسیس تمدن می‌شود؟

ب) آغاز شهرنشینی و گسترش شهرنشینی به ترتیب مربوط به کدام دوره است؟

ج) کدام اتفاق تأثیرگذار از زندگی انسان در اواخر دوره گردآوری خوراک رخ داد؟

۱) مرحله اول - «مس و سنگ» و «مفرغ» - تکامل توانایی اندیشیدن و سخن گفتن

۲) مرحله چهارم - «مفرغ» و «مس و سنگ» - کشف آتش

۳) مرحله اول - «مس و سنگ» و «مفرغ» - کشف آتش

۴) مرحله چهارم - «مفرغ» و «مس و سنگ» - اختراع چرخ سفالگری

۱۰۷- کدام گزینه در مقایسه نگاه «سومری‌ها» و «مصریان» به دین و پرستش خدا، درست تدوین شده است؟

۱) سومری‌ها معتقد به پرستش تعداد محدودی خدا بودند که هر شهر از آن یکی بود، اما مصری‌ها بیش از چندین هزار خدا را می‌پرستیدند؛ هر دو معتقد به تنبیه و مجازات از سوی خدایان بودند.

۲) سومری‌ها با توجه به الطاف و برکات زندگی، خدایان را مهربان می‌دیدند، اما مصری‌ها سیل و خشکسالی را نتیجه عدم خدمت به خدا می‌دیدند؛ هر دو، هزاران خدا را می‌پرستیدند.

۳) سومری‌ها بیش از چندین هزار خدا را می‌پرستیدند، اما مصری‌ها معتقد به پرستش تعداد محدودی خدا بودند که هر شهر از آن یکی بود؛ هر دو معتقد به تنبیه و مجازات از سوی خدایان بودند.

۴) سومری‌ها معتقد به تنبیه و مجازات از سوی خدایان به وسیله بلایای طبیعی بودند اما مصری‌ها خدایان را مهربان‌تر می‌دیدند؛ هر دو معتقد به پرستش خدایان متعدد بودند.

۱۰۸- کدام رابطه علت و معلولی درباره تمدن‌های نخستین هند و چین باستان نادرست است؟

۱) پیروزی شی‌هوانگ‌تی بر اشراف زمین دار ← پایان تفرقه و تجزیه سیاسی چین

۲) یکسان کردن عیار و اندازه سکه‌ها ← تسلط بیشتر حکومت مرکزی

۳) رواج دوباره آیین کنفوسیوس در دوره هان ← انتخاب ماموران دولتی بر اساس شایستگی

۴) مقام و موقعیت مذهبی برهمنان ← تشکیل کاست ممتازها

۱۰۹- کدام یک از عبارتهای زیر درست است؟

الف) آتن مرکز فعالیت‌های فلسفی، علمی و هنری به‌شمار می‌رفت؛ اما اسپارت جامعه‌ای نظامی گرا و جنگاور بود که به امور فرهنگی و هنری اصلاً توجه نداشت.

ب) رقابت دولت - شهرهای یونانی با حکومت هخامنشیان برای تسلط بر منطقه آسیای صغیر، موجب بروز کشمکش‌های طولانی و جنگ‌های بزرگی میان دو طرف در قرن ۵ قبل از میلاد شد.

ج) پس از پایان جنگ‌های یونان و ایران، دولت - شهر اسپارت به رهبری پریکلس، سیاستمدار آزادی خواه، به سرعت در مسیر پیشرفت و توسعه طلبی سیاسی و نظامی گام برداشت.

د) یونان در عهد باستان به ویژه در عصر شکوفایی مردم سالاری در آتن، شاهد دوران درخشانی از رشد فکری، فرهنگی، علمی، هنری و ادبی بود.

۱) «الف» و «ج» ۲) «ج» و «د» ۳) «ب» و «الف» ۴) «د» و «ب»

۱۱۰- در یک موقعیت فرضی، مورخی از سال ۳۰۰ میلادی تا ۴۰۰ میلادی می‌زیسته است، کدام گزینه درباره وی درست است؟

۱) او شاهد گسترش مسیحیت، تقسیم امپراتوری روم و سقوط روم غربی بوده است.

۲) او ناظر بر شکل‌گیری جنگ‌های کارتاژی، قیام بردگان و دیکتاتوری ژولیوس سزار بوده است.

۳) او دوران تسلط جمهوری رم بر ایتالیا و جنگ‌های کارتاژی و دیکتاتوری ژولیوس سزار را درک کرده است.

۴) او شاهد تقسیم امپراتوری روم و رسمی شدن مسیحیت به‌عنوان مذهب رسمی امپراتوری روم بوده است.

فصل دوم: ظهور اسلام
(درس‌های ۴ تا ۶)
صفحه‌های ۳۰ تا ۶۵

اگر به سؤال‌های ۱۰۶ تا ۱۱۰ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۱۱ تا ۱۱۵ پاسخ دهید.

تاریخ (۲)

۱۱۱- با توجه به عبارت‌های زیر، کدام گزینه تقدم و تأخر زمانی رویدادهای صدر اسلام را به طور صحیح ارائه می‌دهد؟

الف) دسیسهٔ مشرکان در دارالندوه علیه پیامبر (ص) و هجرت ایشان

ب) تصمیم بر انتخاب عبدالله بن ابی به ریاست یثرب

ج) تغییر قبله از بیت‌المقدس به کعبه در شهر مکه

د) نزول آیات جهاد

۱) «الف» متقدم‌ترین و «د» متاخرترین رویداد است.

۳) «د» از «ج» متاخرتر است و «ب» مقدم‌ترین رویداد است.

۴) «الف» از «ب» متاخر و بر «ج» مقدم است.

۱۱۲- مولفان کتاب درسی تاریخ (۲)، برای کدام موقعیت زیر از قید «حدوداً» استفاده کرده‌اند؟

۱) عبدالله بن ابی در غزوه‌های احد و تبوک، به همراه یارانش از سپاه اسلام جدا شد.

۲) در جنگ بدر ۳۰۰ رزمنده مسلمان بر ۹۵۰ جنگجوی قریش پیروز شدند.

۳) مسلمانان چندین عملیات نظامی و اطلاعاتی محدود در خارج از مدینه انجام دادند.

۴) حضرت محمد در سال دهم هجری مراسم حج را به همراه جمعیت زیادی از مسلمانان برگزار کرد.

۱۱۳- با توجه به مطالب ذکر شده در کتاب درسی تاریخ «۲» کدام گزینه دربارهٔ عمر بن خطاب نادرست است؟

۱) از مهم‌ترین رویدادهای دوران وی فتوحات مسلمانان در سرزمین‌های مجاور شبه جزیرهٔ عربستان بود.

۲) از گروه مهاجران و جزو افرادی بود که هنگام برگزاری مراسم تدفین پیامبر خود را به سقیفه بنی ساعده رساند تا دربارهٔ تعیین جانشین رسول خدا تصمیم بگیرند.

۳) در دوران خلافت وی درآمدهای فراوانی از سرزمین‌های ثروتمندی که فتح شده بود، به خزانه مسلمانان در مدینه سرازیر شد و وی این درآمدها را به‌عنوان عطایا میان مسلمانان توزیع کرد.

۴) وی فردی را که پیامبر به طائف تبعید کرده بود به مدینه بازگرداند و شماری از افراد خاندان اموی را نیز بر سر کار آورد.

۱۱۴- کدام یک از گزینه‌ها به خط زمانی درستی از اتفاقات دوران اموی اشاره می‌کند؟

۱) بیعت مردم شام با معاویه - ارسال نامه‌های امام حسن به معاویه - لشکرکشی معاویه به مدینه - خروج امام حسن از کوفه

۲) سلب اعتماد امام حسن از مردم شام - سوء قصد به جان امام حسن - صلح تحمیلی با معاویه - آغاز خلافت اموی

۳) فتح اندلس توسط طارق بن زیاد - تصرف جنوب فرانسه توسط مسلمانان - شکست از مسیحیان - عقب‌نشستن به اسپانیا

۴) دعوت به حکومت آل محمد بدون اعلام نام رهبر - مرگ عبدالملک بن مروان - تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی‌امیه - ورود دعوت عباسی به مرحلهٔ سرنوشت‌ساز

۱۱۵- کدام یک از موارد زیر به ترتیب مربوط به بازه‌های زمانی مذکور می‌باشند؟

الف) ۵۷-۱۱۴ هجری قمری

ب) ۱۲۵-۱۳۲ هجری قمری

ج) ۴۲۲-۸۹۸ هجری قمری

۱) تدبیر امام سجاد (ع) جهت جلوگیری از نابودی شیعیان - تشدید اختلاف و نزاع در خاندان اموی در پی مرگ هشام بن عبدالملک - سرکار آمدن مسلمانان فاقد انسجام در اندلس

۲) تبیین حقیقت مذهب تشیع - از میان رفتن آخرین خلیفهٔ اموی - پایان تدریجی فرمانروایی مسلمانان بر اندلس

۳) تألیف رسالهٔ حقوق و صحیفهٔ سجادیه - تصرف قرطبه به وسیلهٔ مسلمانان - حکومت مستقل امویان بر اندلس

۴) تشکیل مکتب اهل بیت - تشکیل سپاه عباسیان به فرماندهی ابومسلم - ضعف و انحطاط سیاسی و نظامی اندلس

درس اول: شهرها و روستاها
صفحه‌های ۱ تا ۲۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیا (۳)

۱۱۶- کدام عبارت به متداول‌ترین ملاک تشخیص شهر و روستا اشاره می‌کند و زمانی که حرف از محل استقرار سکونتگاه می‌زنیم به کدام مفهوم جغرافیایی اشاره داریم؟

(۱) این ملاک در نواحی مختلف دنیا متفاوت است. - موقعیت

(۲) در شهرها بیشتر مردم در بخش‌های صنعتی مشغول کارند. - مقرر

(۳) درصد بسیاری از مردم روستا در بخش کشاورزی مشغول کار هستند. - موقعیت

(۴) برخی کشورهای پرجمعیت آسیا روستاهایی با بیش از ۳۰ هزار نفر جمعیت دارند. - مکان

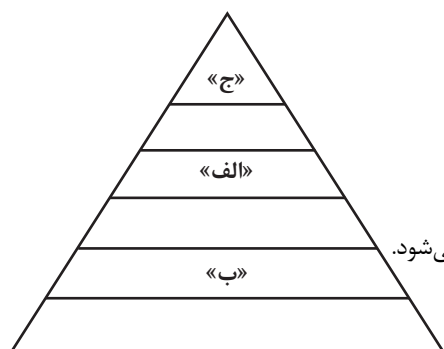
۱۱۷- با توجه به شکل زیر، کدام گزینه اطلاعات صحیحی ارائه می‌دهد؟

(۱) «الف» کوچک‌تر و کم جمعیت‌تر از «ب» است؛ اما خدمات گسترده‌تری ارائه می‌دهد.

(۲) «الف» از نظر جمعیت، از «ب» کمتر و از «ج» بیشتر است.

(۳) «ج» پایتخت یک کشور است که گسترش خدمات در آن، سبب گسترش حوزه نفوذ آن سکونتگاه می‌شود.

(۴) «ب» از لحاظ خدمات رسانی از «الف» کمتر است و «ج» در تعداد جمعیت با «الف» برابری می‌کند.

۱۱۸- کدام مورد درست است؟

(۱) برای اطلاق عنوان «جهان شهر»، داشتن نقش مهم در اقتصاد و تجارت جهانی کافی نیست.

(۲) افزایش جمعیت متروپل‌ها برای تشکیل منطقه مادرشهری کافی است.

(۳) با شکل‌گیری حومه‌ها در اطراف شهرها، شاهد افزایش شهرنشینی و گسترش حمل و نقل و وسایل ارتباطی هستیم.

(۴) حد نصاب جمعیت برای اطلاق عنوان کلان شهر در ایران نصف حد نصاب جهانی است.

۱۱۹- کدام گزینه درباره «مگالاپلیس» نادرست است؟

(۱) در مگالاپلیس، حومه‌ها و شهرک‌های اقماری یک مادر شهر به حومه‌ها و شهرک‌های مادرشهر دیگر پیوند می‌خورد.

(۲) تمرکز و انبوهی جمعیت شهری و تمرکز مؤسسات مالی و پولی، از مهم‌ترین ویژگی‌های مگالاپلیس می‌باشند.

(۳) مگالاپلیس‌ها معمولاً در امتداد راه‌های ارتباطی، شکل خطی و خوشه‌ای و برخی نیز شکل کریدوری و کهکشانی پیدا کرده‌اند.

(۴) مگالاپلیس شمال شرق ایالات متحده آمریکا (از بوستن تا واشنگتن) و مگالاپلیس ژاپن (توکیو و یوکوهاما) نمونه‌هایی از اولین مگالاپلیس‌های جهان‌اند.

۱۲۰- کدام موارد متن زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟ (به ترتیب)

«با مهاجرت گسترده مردم از سراسر کشور، جمعیت تهران به‌طور مداوم به شدت افزایش یافت و به تدریج فاصله زیادی با سایر شهرها پیدا کرد؛ بدین ترتیب ...»

(الف) تهران تبدیل به مادر شهر ملی شد.

(ب) نابرابری میان تهران و دیگر شهرها صورت گرفت.

(ج) جمعیت تهران همواره بیش از دوبرابر دومین شهر پرجمعیت ایران بوده است.

(د) سرعت نوگرایی در تهران افزایش یافت.

(۴) «ب» و «ج»

(۳) «الف» و «د»

(۲) «ب» و «د»

(۱) «الف» و «ج»

فصل دوم: جغرافیا طبیعی ایران
(درس‌های ۳ و ۴)
صفحه‌های ۱۳ تا ۲۲

در این بخش، از میان سؤالات جغرافیای ایران و جغرافیا (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
می‌توانید به سؤال‌های ۱۲۱ تا ۱۲۵ «یا» به سؤال‌های ۱۲۶ تا ۱۳۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیای ایران

۱۲۱- مطابق با نظر مؤلفان کتاب درسی جغرافیای ایران (۱)، طول و عرض جغرافیایی ایران را کدام گزینه به‌درستی نشان می‌دهد؟ (به‌ترتیب)

- (۱) در فاصله نصف‌النهارهای ۴۴ تا ۶۳ درجه طول غربی و در نیم‌کره شرقی کره زمین واقع شده است. - در فاصله مدارهای ۴۰ تا ۲۵ درجه عرض جنوبی و در جنوب منطقه معتدله نیم‌کره جنوبی کره زمین قرار دارد.
- (۲) در فاصله نصف‌النهارهای ۶۳ تا ۴۴ درجه طول شرقی و در نیم‌کره جنوبی کره زمین جای دارد. - در فاصله مدارهای ۲۵ تا ۴۴ درجه عرض شمالی و در شمال منطقه معتدله نیم‌کره جنوبی واقع شده است.
- (۳) در فاصله نصف‌النهارهای ۴۴ تا ۶۳ درجه طول شرقی و در نیم‌کره شرقی کره زمین قرار دارد. - در فاصله مدارهای ۲۵ تا ۴۰ درجه عرض شمالی و در جنوب منطقه معتدله نیم‌کره شمالی کره زمین قرار دارد.
- (۴) در فاصله نصف‌النهارهای ۲۵ تا ۴۰ درجه طول شرقی و در نیم‌کره شرقی کره زمین قرار دارد. - در فاصله مدارهای ۴۴ تا ۶۳ درجه عرض شمالی و در جنوب منطقه معتدله نیم‌کره شمالی کره زمین قرار دارد.

۱۲۲- پاسخ صحیح سؤالات زیر به‌ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- الف) به چه دلیل تنگه هرمز، مهم‌ترین آبراهه راهبردی جهان است؟
- ب) به‌ترتیب ایران طولانی‌ترین مرز و کوتاه‌ترین مرز را با کدام کشورها دارد؟
- ج) راه‌های آبی فراهم کننده کدام مورد هستند؟

- (۱) به سبب اینکه دروازه خروجی نفت خلیج فارس است. - عراق و ارمنستان - روابط بازرگانی بیشتر
- (۲) به سبب اینکه یکی از گذرگاه‌های تجاری مهم جهان است. - عراق و آذربایجان - روابط بازرگانی بیشتر
- (۳) به سبب اینکه دروازه خروجی نفت خلیج فارس است. - عراق و آذربایجان - ارتباط با سایر نقاط جهان
- (۴) به سبب اینکه یکی از گذرگاه‌های تجاری مهم جهان است. - عراق و ارمنستان - ارتباط با سایر نقاط جهان

۱۲۳- چند مورد از عبارات زیر نادرست است؟

- الف) از رشته‌کوه‌های مهم کوه‌های شمال خراسان، می‌توان هزار مسجد و آلاداغ و در اطراف نیشابور، بینالود را نام برد.
- ب) محدوده جغرافیایی زاگرس از میروان در کردستان تا شمال تنگه هرمز است.
- ج) دو توده کوهستانی مهم دیگر، به نام‌های سهند و سبلان بر اثر فعالیت‌های آتش فشانی در منطقه کوهستانی البرز وجود دارند.
- د) کوهستان‌های تالش با جهت شمالی - جنوبی منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است.

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۱۲۴- کدام گزینه در رابطه با موارد «الف»، «ب» و «ج» درست بیان شده است؟

- الف) منطقه کوهستانی غربی
- ب) منطقه کوهستانی مرکزی
- ج) کوه‌های شرق و جنوب شرقی
- (۱) ناهمواری‌های مریخی در منطقه «ب» قرار دارد. - «ج» شامل گل‌فشان و کوه‌های مینیاتوری است. - سیلاب دشت‌ها از عوامل انسانی تغییردهنده «الف» است.
- (۲) گنبدنمکی از جاذبه‌های «الف» است. - مجراسازی و دیواره‌بندی از عوامل تغییر دهنده منطقه «الف» است. - توده‌های نفوذی آذرین از جاذبه‌های منطقه «ج» است.
- (۳) سیلاب دشت‌ها از عوامل انسانی تغییردهنده «الف» است. - منطقه «ج» در منطقه مکران در اطراف چاله جازموریان کرمان قرار دارد. - به کوه‌های چین خورده منطقه «ب» کوه‌های مرکزی گفته می‌شود.
- (۴) ناهمواری‌های مریخی در منطقه «ج» قرار دارند. - منطقه «ب» از برخورد صفحه عربستان و صفحه اوراسیا به‌وجود آمده است. - گنبدنمکی از جاذبه‌های منطقه «الف» است.

۱۲۵- کدام گزینه توضیح مناسبی برای علت پیدایش دشت کاکان در فارس ارائه می‌کند؟

- (۱) بر اثر انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست به وجود آمده است.
- (۲) در هنگام چین خوردگی‌ها و در حد فاصل تاقدیس‌ها ایجاد شده است.
- (۳) در نتیجه گسل خوردگی و فرونشست بخشی از پوسته زمین شکل گرفته است.
- (۴) حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌هاست.

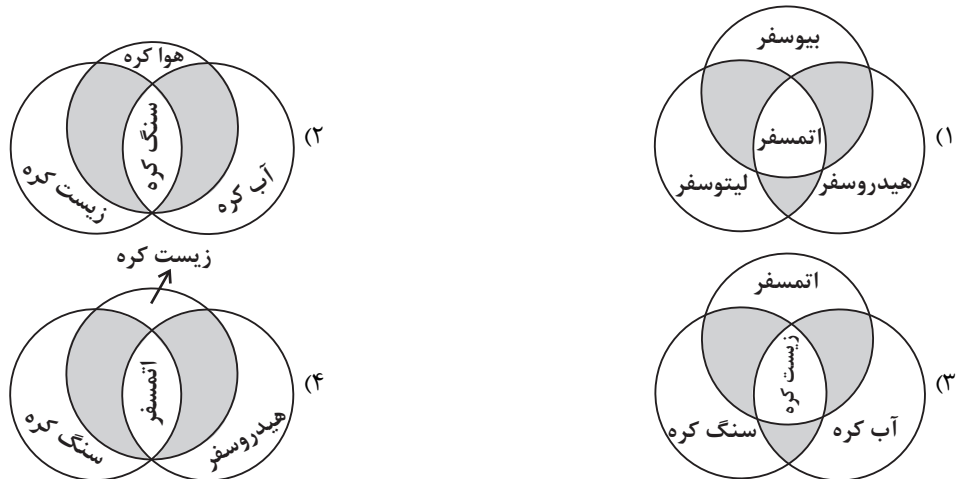

فصل دوم: نواحی طبیعی
(درس‌های ۳ و ۴)
صفحه‌های ۵۲ تا ۱۹۵

اگر به سؤال‌های ۱۲۱ تا ۱۲۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۲۶ تا ۱۳۰ پاسخ دهید.

جغرافیا (۲)

۱۲۶- کدام شکل به‌درستی ترسیم شده است؟

۱۲۷- کدام گزینه، با علت «وزش باد» در منطقه حاره و «ریزش باران» مطابقت دارد؟

- (۱) وجود پرفشار قطبی و کم‌فشار استوایی و وقوع بارندگی جبهه‌ای
- (۲) وجود پرفشار جنب حاره و رطوبت حاصل از تبخیر آب دریاها و اقیانوس‌ها
- (۳) استقرار کانون کم‌فشار در حوالی ۶۰ درجه و پرفشار قطبی و تشکیل ابرهای باران‌زا
- (۴) استقرار کانون کم‌فشار استوایی و پرفشار در حوالی ۳۰ درجه شمالی و گسترش آب‌ها در طول مدار استوا

۱۲۸- کدام گزینه عبارات زیر را به درستی کامل می‌کند؟ (به‌ترتیب)

- سرعت ... در سنگ‌ها متفاوت است و به عواملی چون جنس سنگ‌ها، نوع آب و هوا و زمان بستگی دارد.
- ... ناهمواری برجسته و مرتفعی است که معمولاً دامنه‌های تند و قله برجسته دارد.
- ... از مهم‌ترین اشکال زمین هستند که با وسعت‌های مختلف، در همه قاره‌ها وجود دارند.
- باکتری‌های تجزیه کننده یا تنفس گیاهان در سنگ‌ها ... ایجاد می‌کنند.

- (۱) فرسایش - تپه - دشت‌ها - تغییرات فیزیکی
- (۲) هوازدگی - فلات - کوه - تغییرات شیمیایی
- (۳) هوازدگی - کوه - دشت‌ها - تغییرات شیمیایی
- (۴) فرسایش - کوه - دشت‌ها - تغییرات زیستی

۱۲۹- کدام گزینه، عبارت صحیحی را درباره «فرسایش در کوهستان‌ها» ارائه نمی‌دهد؟

- (۱) اشکال کارستی که همان غارهای طبیعی و چشمه‌های آهکی است، در کوه‌های زاگرس بسیار موجود هستند.
 - (۲) مورن‌ها، سنگ‌ها و رسوباتی هستند که یخچال‌ها با خود حمل می‌کنند، در برخی از آنان یخ‌رفت‌هایی دیده می‌شود.
 - (۳) آب‌های جاری در کوهستان‌ها، به دلیل شیب زمین، به سمت پایین کوه روان می‌شوند.
 - (۴) تغییرات دمای شب و روز، یکی عوامل مهم هوازدگی در کوهستان‌هاست.
- ۱۳۰- با توجه به عبارات زیر در خصوص اشکال فرسایش در بیابان، می‌توان گفت موارد ... ناشی از اشکال ... هستند.

- الف) در دشت لوت که فاقد پوشش گیاهی است، عمق بعضی از آن‌ها به ۴۰ متر می‌رسد.
- ب) در بندر جاسک، باد مواد نرم در زیر یا لبه تخته‌سنگ‌ها را با خود می‌برد.
- ج) در نیکا، بر اثر وزش باد و جابه‌جا شدن ماسه و شن پدیده‌ای به وجود می‌آید که ارتفاع برخی از آن‌ها در لیبی تا ۳۰۰ متر می‌رسد.
- د) در اردن، وقتی سنگ‌های ریز توسط باد حمل می‌شود، سطوحی پر از قلوه‌سنگ باقی می‌ماند.

- (۱) «الف» و «ب» برخلاف «ج» - کاوشی
- (۲) «الف» و «ج» همانند «ب» - تراکمی
- (۳) «ج» و «د» همانند «الف» - تراکمی
- (۴) «الف» و «د» برخلاف «ب» - کاوشی

درس اول: هستی و چیستی
درس دوم: جهان ممکنات
صفحه‌های ۱ تا ۱۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۳۱- کدام عبارت درست است؟

- (۱) انسان در هر چیزی که مشاهده می‌کند دو جزء می‌یابد: موجودبودن و چیستی داشتن.
- (۲) وقتی کودک با «این و آن» از چیستی اشیا می‌پرسد، پی به تفاوت آن اشیا نبرده است.
- (۳) آنگاه که کودک با «این و آن» از چیستی اشیا سؤال می‌کند، متوجه وجود آن اشیا شده است.
- (۴) وقتی کودک می‌پرسد: «این چیست؟ آن چیست؟»، تنها آگاهی او از وجود اشیا است.

۱۳۲- **نهایی** کدام یک از گزاره‌های زیر در خصوص بحث نسبت میان وجود و ماهیت و تاریخچه این بحث در میان فلاسفه مسلمان نادرست است؟

- (۱) فارابی نخستین کسی بود که به نسبت میان وجود و ماهیت توجه کرد.
- (۲) ابن‌سینا معتقد بود که هستی و چیستی دو مفهوم از یک چیزند.
- (۳) در واقعیت، دو امر جداگانه به نام «آب» و «وجود آب» نداریم.
- (۴) چیستی‌های فراوانی را می‌توانیم تصور کنیم که در خارج جنبه وجودی ندارند.

۱۳۳- **نهایی** کدام گزینه به‌درستی مغایرت وجود و ماهیت را بر پایه نگاه فلسفی نشان می‌دهد؟

- (۱) ماهیت و وجود دو عنصر واقعی و جدا از هم هستند که با ترکیب آنها یک موجود شکل می‌گیرد؛ مانند ترکیب اکسیژن و هیدروژن برای ساخت آب.
- (۲) در ذهن، وجود و ماهیت دو مفهوم متفاوتند، اما در عالم خارج از ذهن این دو جدا از هم نیستند و به یک موجود اشاره دارند.
- (۳) وجود و ماهیت تنها در تخیل انسان معنا دارند و در عالم خارج هیچ اثری از آنها نیست.
- (۴) طبق دیدگاه فلسفی، وجود مفهومی علمی و تجربی است که از آزمایش به دست می‌آید، ولی ماهیت فقط ذهنی است.

۱۳۴- حمل «سه‌زاویه‌ای بر مثلث» از نظر نیازمندی به دلیل مانند کدام حمل است؟

- (۱) جسم بر گیاه
- (۲) مستطیل بر مربع
- (۳) مخلوق بر انسان
- (۴) حساس بر خرس

۱۳۵- کدام یک از ملاک‌های زیر حمل‌های بی‌نیاز از دلیل را از حمل‌های نیازمند به دلیل جدا می‌کند؟

- (۱) تمامی مصادیق موضوع و محمول مشترک باشند.
- (۲) حمل مطابق با واقع باشد (صادق باشد).
- (۳) موضوع از محمول انفکاک‌ناپذیر باشد.
- (۴) محمول ذات موضوع را مشخص کند.

۱۳۶- کدام عبارت در ارتباط با قدم سوم و چهارم تبیین مغایرت هستی و چیستی و نسبت وجود با مفاهیم مختلف نمی‌تواند درست باشد؟

- (۱) موضوع و محمول در قضایای حمل اولی ذاتی و شایع صناعی هم در واقعیت و هم در ذهن عینیت دارند.
- (۲) تمامی ماهیاتی که در ذهن تصور می‌کنیم قطعاً وجود انتزاعی دارند، اما وجود عینی آنها امکانی است.
- (۳) در بررسی انواع حمل زمانی که نسبت میان موضوع و محمول تساوی باشد، آن حمل ممکن است حمل اولی ذاتی نباشد.
- (۴) در یک حمل اولی ذاتی علاوه بر اینکه میان موضوع و محمول انفصال ممکن نیست، رابطه‌ای ضروری و همواره صادق هم برقرار است.

۱۳۷- کدام عبارت درباره «جهان ممکنات» دقیق‌تر است؟

- (۱) هر چند علت تساوی معلول نسبت به وجود و عدم را بر هم می‌زند، اما نافی امکان ذاتی آن نیست.
- (۲) موجودات در ذات خود واجب‌الوجود بالغیر هستند و این هستی را مدیون علتی خارج از خود هستند.
- (۳) ماهیت‌هایی همچون دیو، دریای جیوه و شریک‌الباری ممتنع‌الوجودهای بالذاتی هستند که علت وجوددهنده نداشته‌اند.
- (۴) موجودات عالم را می‌توان به سه دسته واجب‌الوجود، ممکن‌الوجود و ممتنع‌الوجود تقسیم نمود.

۱۳۸- در کدام گزینه نسبت مفهوم دوم با مفهوم اول مانند نسبت موضوع و محمول قضیه زیر است؟

«مربع چهار پاره خط به هم پیوسته است.»

- (۱) دایره خطی بسته است که فاصله مرکز به تمام نقاط آن یکسان است.
- (۲) انسان حیوانی متفکر و دارای حواس است.
- (۳) مریخ سیاره‌ای دارای خاک و آب و هوا است.
- (۴) پرنده موجودی است که پرواز می‌کند.

۱۳۹- رابطه موضوع و محمول کدام قضیه با سایر گزینه‌ها متناسب و هماهنگ نیست؟

- (۱) آتش ممکن‌الوجود بالذات است.
- (۲) پری دریایی ممتنع‌الوجود بالذات است.
- (۳) خدا واجب‌الوجود بالغیر است.
- (۴) کیهان واجب‌الوجود بالذات است.

۱۴۰- رابطه میان موضوع و محمول در قضایای «مثلی شکل وزن دارد» و «سیاه و سفید موجود است» به ترتیب کدام است؟

- (۱) امکانی - وجوبی (۲) امکانی - امتناعی (۳) امتناعی - امکانی (۴) امکانی - امکانی

لفظ و معنا

صفحه‌های ۱۱ تا ۱۹

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۱۴۱- در صورتی که لفظ تکرار شده در مقدمات یک استدلال معنای یکسان نداشته باشد و با این وجود از مقدمات نتیجه گرفته شود، در این قیاس با چه

مغالطه‌ای روبه‌رو هستیم؟

(۱) اشتراک لفظ (۲) توسل به معنای ظاهری

(۳) شیوه نگارشی کلمات (۴) ابهام در مرجع ضمیر

۱۴۲- در کدام مورد، هر سه نوع دلالت لفظ بر معنا به‌کار رفته است؟

(۱) باید از زندگی دست شست. - محمدعلی شاه مجلس را به توپ بست. - دیروز ماشین علی خراب شد.

(۲) علی مثل شیر شجاع است. - اداره با خاطیان پرونده برخورد کرد. - کشور ایران دارای آب و هوای خشک است.

(۳) دیوار خانه فرو ریخت. - کتاب منطق گم شده است. - کف دستم را بو نکرده بودم.

(۴) مدیر مدرسه زنگ زد. - سقراط در شهرش به پاکدستی شهره بود. - شیر سلطان جنگل است.

۱۴۳- در کدام گزینه نوع مغالطه احتمالی با گزینه‌های دیگر متفاوت است؟

(۱) در فارسی کتاب‌های امثال قرآن کم است. (۲) من از راهنمایی شما پشیمان هستم.

(۳) این کتاب‌ها قیمت ندارند. (۴) آقای قمری دوست بیست‌ساله من است.

۱۴۴- در کدام مورد، مغالطه «اشتراک لفظ» رخ داده است؟

(۱) این غذا خیلی شور است، دکتر سفارش کرده غذای شور نخورم.

(۲) کتاب را به من بده، دیروز شنیدی که مادر گفت کتاب مال من است.

(۳) تو پیر شده‌ای، نمی‌توانی رانندگی کنی. چرا می‌توانم، گواهینامه رانندگی دارم.

(۴) مردم در پاسخ به سخنرانی که می‌گفت: «ادعاهای مخالفین حزب ما صحیح نیست»، گفتند: «صحیح است، صحیح است.»

۱۴۵- در مقابل کدام گزینه، مغالطه‌ای که ممکن است رخ دهد به‌درستی نیامده است؟

(۱) علی به دوستش گفت کتابش منتشر شده است. (ابهام در مرجع ضمیر)

(۲) چهارمین و آخرین فصل کتاب فلسفه را نخوانده بودم. (اشتراک لفظ)

(۳) استاد ما امروز صبح سر کلاس، شعر فردوسی را حماسی خواند. (اشتراک لفظ)

(۴) - اگر با امیر توی یک قطار بودی پول او را بده. - اگر همراهم بود چشم. (توسل به معنای ظاهری)

۱۴۶- کدام گزینه در ارتباط با مغالطه «شیوه نگارشی کلمات» نادرست است؟

(۱) معانی را به دو شکل کتبی و شفاهی می‌توان منتقل کرد.

(۲) مغالطه شیوه نگارشی کلمات در ارتباط با خطای در نوشتار است.

(۳) اشتباه در نگارش می‌تواند باعث خطا در برداشت نشود.

(۴) بررسی دقیق متن برای جلوگیری از مغالطه نگارشی وظیفه منطق دانان است.

۱۴۷- هر عبارت با مغالطه احتمالی و پیشنهادی آن هماهنگ و متناسب است؛ به جز عبارت ...

(۱) وزیر دفاع ایتالیا به معاون خود گفت در صورت سفر نتانیاهو به کشور، وی را دستگیر می‌کند. (مغالطه ابهام در مرجع ضمیر)

(۲) پلیس گفت: جابه‌جایی هر دام در کشور بررسی می‌شود. (مغالطه اشتراک لفظ)

(۳) او سرپرست گروهی بود که برای بازگرداندن مسلمانان به حبشه رفته بود. (مغالطه شیوه نگارشی کلمات)

(۴) تیم «الف» در دومین بازی پیاپی خود مقابل تیم «ب» با نتیجه درخشان به پیروزی رسید. (مغالطه ابهام در مرجع ضمیر)

۱۴۸- کدام یک از موارد زیر نمی‌تواند باعث مغالطه «ابهام در مرجع ضمیر یا ابهام در عبارت» شود؟

(۱) جمله با ترکیب خاص خود به گونه‌ای باشد که بیش از یک معنا را به ذهن بیاورد.

(۲) ضمیری در جمله به کار رود که مرجع آن مشخص نباشد.

(۳) مشخص نبودن تعلق صفت به مضاف و یا به مضاف‌الیه.

(۴) منفی بودن جمله دارای ادات تشبیه در صورتی که قبل از ادات تشبیه کلمه «هم» بیاید.

۱۴۹- در کدام گزینه، کاربرد عبارات دوپهلوی، می‌تواند باعث ایجاد مغالطه شود؟

(۱) مقاله نوشته شده توسط استادم به ثبت رسید. (۲) دوستم جغد شب است.

(۳) روزاً مثل من خوشحال نیست. (۴) در شهر اصفهان از نرگس عکس گرفتم.

۱۵۰- اگر لفظی دلالت ... داشته باشد، حتماً دلالت ... هم دارد.

(۱) التزامی یا تضمینی - مطابقی (۲) مطابقی یا تضمینی - التزامی

(۳) التزامی - تضمینی (۴) مطابقی - تضمینی

ریشه و شاخه‌های فلسفه
فلسفه و زندگی
صفحه‌های ۱۲ تا ۲۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۵۱- با توجه به «بخش ریشه‌ای فلسفه»، کدام گزاره درست است؟

- (۱) این بخش از فلسفه درصدد بررسی اصل و ماهیت موجودات است.
- (۲) شناخت هستی از امکان شناخت آن جدا است.
- (۳) بررسی توانایی انسان در شناخت علیت، مربوط به هستی‌شناسی است.
- (۴) معرفت‌شناسی وجودهای مختلف، شاخه‌های فلسفه را تشکیل می‌دهد.

۱۵۲- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) فلسفه‌های مضاف از قدیم‌الایام گسترش یافته بوده‌اند.
- (۲) فلاسفه قدیم مثل ارسطو و ابن‌سینا تمام فلسفه را تحت عنوان فلسفه اولی ذکر می‌کرده‌اند.
- (۳) هر موجودی نمی‌تواند مصداقی از حقیقت وجود باشد.
- (۴) امور عامه فلسفی به‌عنوان ریشه و شاخه فلسفه تلقی می‌شوند.

۱۵۳- کدام عبارت درباره بخش‌های دانش فلسفه صحیح است؟

- (۱) معرفت به هستی مؤخر از تبیین امکان شناخت است.
- (۲) بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه به دو بخش هستی‌شناسی و ماهیت‌شناسی تقسیم می‌شود.
- (۳) دانش فلسفه دارای تعدادی بخش اصلی و فرعی است.
- (۴) با توجه به اینکه فلسفه علم درباره هستی است لذا درون معرفت‌شناسی قرار می‌گیرد.

۱۵۴- درباره بخش اصلی فلسفه و شاخه‌های آن کدام گزینه درست است؟

- (۱) شاخه‌های فلسفه در پی رد یا اثبات مسائل یک علم خاص هستند.
- (۲) شاخه‌های فلسفی نتیجه رویکردی فلسفی در بسیاری از رشته‌های علمی است.
- (۳) در شاخه‌های فلسفه تنها قوانین وجودشناسی را به محدوده‌های خاص منتقل می‌کنیم.
- (۴) شاخه‌های فلسفه از نظر موضوع با بخش اصلی فلسفه تفاوت دارند، اما هر دو یک روش را دنبال می‌کنند.

۱۵۵- کدام یک از سؤالات زیر بنیادی‌تر و اساسی‌تر است؟

- (۱) آیا فرد اصیل است یا جامعه اصیل است؟
- (۲) آیا ارزش‌های اخلاقی تحت شرایطی تغییر می‌کنند؟
- (۳) آیا می‌توان برای سیر حوادث در تاریخ بشر قوانینی را کشف کرد؟
- (۴) آیا حیوان ناطق می‌تواند اشیا را مطابق واقعیت بشناسد؟

۱۵۶- کدام گزینه موضوع و محل مناقشه در بحث اصالت فرد و اصالت جامعه را به نحو صحیح‌تری بیان می‌کند؟

- (۱) نحوه شکل‌گیری و پدیدار شدن جوامع
(۲) روابط بین نقش‌های اجتماعی و افراد گوناگون جامعه
(۳) هویت و چپستی جامعه و نسبت احکام آن با افراد جامعه
(۴) چگونگی هدایت و سیاست‌گذاری در جوامع بشری

۱۵۷- کدام عبارت درست است؟

- (۱) شخصی که بتواند نظرات خود را مستدل کند فیلسوف است.
(۲) برای تفکر یا فهم فلسفی، ضرورتی ندارد دانش فلسفه را آموخته باشیم.
(۳) فیلسوف حقیقی همواره می‌کوشد تا واقعیت‌ها را با باورهای خود هماهنگ کند.
(۴) هرگاه تعجب انسان در اثر یک عامل برانگیخته شود، با پرسشی فلسفی مواجه می‌شود.

۱۵۸- کدام گزینه می‌تواند مهر تأییدی بر ارتباط بین فلسفه و معنای زندگی باشد؟

- (۱) اندیشه و تفکر درباره حقیقت انسان و جهان علت رسیدن به معنای درست در زندگی است.
(۲) انتخاب اهداف درست نقش تعیین‌کننده‌ای در ساختن باورهای هر شخص دارد.
(۳) کسانی که کمتر به حقیقت انسان و جهان می‌اندیشند، در انتخاب هدف بیشتر تابع نظرات خود هستند و کاری به دیگران ندارند.
(۴) داشتن معنای نادرست در زندگی می‌تواند باعث به خطا رفتن نگرش ما درباره انسان و جهان شود.

۱۵۹- کدام بیت در تناسب مفهومی با تمثیل غار افلاطون با سایر ابیات هماهنگ نیست؟

- (۱) همچو صیادی که گیرد سایه‌ای سایه کی گردد و را سرمایه‌ای
(۲) شمع خاموش شد از تندی باد اثر از سایه به دیوار نماند
(۳) ابلهی صیاد آن سایه شود می‌دود چندان که بی‌مایه شود
(۴) بی‌خبر کان عکس آن مرغ هواسست بی‌خبر که اصل آن سایه کجاست

۱۶۰- از توجه به تمثیل غار افلاطون کدام مورد به دست نمی‌آید؟

- (۱) رنج رسیدن به حقیقت در نهایت بهتر از راحتی ماندن در نادانی است.
(۲) بزرگ‌ترین زندان بشر عادت‌های ناپسندی است که او را گرفتار کرده است.
(۳) با مراجعه به فطرت الهی می‌توان از وضع عادی گذر کرد و به حقیقت رسید.
(۴) انسان‌هایی که در فطرت اول به سر می‌برند از تغییر و دگرگونی بیزارند.

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اصول انتخاب در کسب و کار

(درس اول تا سوم)

صفحه‌های ۱ تا ۳۳

۱۶۱- هر یک از گزاره‌های زیر به کدام یک از انواع کسب‌وکارها اشاره دارد؟

(الف) برای تشکیل این نوع کسب‌وکار، ممکن است به وکیل برای تکمیل اساسنامه و سایر اسناد لازم، نیاز داشته باشید.

(ب) کسب‌وکاری که با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضا تشکیل می‌شود و به بهبود وضعیت اقتصادی آن‌ها کمک می‌کند.

(ج) مراحل راه‌اندازی این کسب‌وکار کم‌وبیش مشابه با کسب‌وکار شرکتی است اما نحوه اداره آن‌ها براساس هر نفر، یک رأی است.

(د) کسب‌وکاری که مأموریت آن‌ها اغلب مربوط به زمینه‌های انسانی و اجتماعی است.

(۱) شرکت - تعاونی - شخصی - شخصی

(۲) شخصی - تعاونی - تعاونی - مؤسسات غیرانتفاعی و خیریه

(۳) شرکت - تعاونی - تعاونی - مؤسسات غیرانتفاعی و خیریه

(۴) شخصی - شرکت - تعاونی - مؤسسات غیرانتفاعی و خیریه

۱۶۲- موارد کدام گزینه درباره ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق، درست است؟

(الف) منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند. (سازمان‌دهنده)

(ب) توانایی حل مسئله را دارند. (یادگیرنده)

(ج) خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند. (پرانگیزه)

(د) فرصت‌های کسب‌وکار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند. (تیزبین)

(۱) الف - ج

(۲) الف - د

(۳) ب - ج

(۴) ب - د

۱۶۳- تصمیمات زیر به ترتیب بیانگر کدام یک از اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری است؟

- کفش فروشی که حاضر نیست پیشنهاد شریک خود را برای فروش از طریق شبکه‌های اجتماعی بپذیرد.

- شخصی که برای تکمیل و بازسازی منزل خود، زیر بار سنگین پرداخت اقساط آن می‌رود.

- احمد با وارد شدن به یک حرفه جدید بدون آمادگی لازم و اطلاعات کافی در خصوص این کسب‌وکار، خانه و خودروی خود را می‌فروشد.

(۱) چسبیدن به وضعیت فعلی - بی‌صبری زیاد - اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن

(۲) بی‌صبری زیاد - چسبیدن به وضعیت فعلی - اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها

(۳) اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - بی‌صبری زیاد - چسبیدن به وضعیت فعلی

(۴) چسبیدن به وضعیت فعلی - اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن - اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن

۱۶۴- هزینه‌های یک بنگاه تولیدی با ۱۰ نفر نیروی کار به شرح زیر است. اگر این واحد تولیدی هر ماه ۱۵۰۰ واحد کالا به ارزش هر واحد ۲۵۰ هزار تومان

تولید و به فروش برساند، آنگاه، سود اقتصادی سالیانه این بنگاه تولیدی چند میلیون تومان است؟

(الف) هزینه خرید مواد اولیه در هر ماه: $\frac{1}{4}$ ارزش کل سرمایه فیزیکی

(ب) دستمزد ماهیانه هر کارگر: ۵ میلیون تومان

(ج) هزینه آب و برق و گاز و اجاره ماهیانه بنگاه تولیدی: ۳ میلیون تومان

(د) ارزش کل سرمایه فیزیکی: ۸۰۰ میلیون تومان

(ه) هزینه فرصت ماهیانه بنگاه تولیدی: ۳۰ میلیون تومان

(۴) ۴۵۰

(۳) ۱۸۳

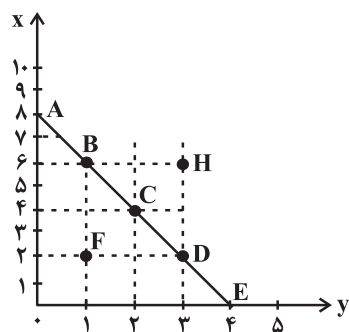
(۲) ۳۰۴

(۱) ۳۴۲

۱۶۵- مرز امکانات بودجه (قید بودجه) خانواده‌ای برای خرید دو گروه کالای (x) و خدمات (y) به شکل زیر ترسیم شده است. اگر قیمت کالا معادل ۵

واحد پولی ($P(x) = 5$) و قیمت خدمات معادل ۱۰ واحد پولی ($P(y) = 10$) باشد، با توجه به نقاط روی خط قید بودجه، کدام مورد درست

نیست؟

(۱) قید بودجه برای این خانواده با هر ترکیبی از x و y، یکسان است.

(۲) برای به دست آوردن یک واحد (y) بیشتر، باید یک واحد (x) از دست بدهد.

(۳) به دست آوردن یک واحد بیشتر از (x) مستلزم از دست دادن (y) بیشتر است.

(۴) حرکت از بالا به پایین خط بودجه (A، B، C، D و E) به معنی از دست دادن کالای x است.

۱۶۶- کدام مورد درباره قوانین انتخاب درست، صحیح است؟

(الف) هرچه منابع بیشتری داشته باشیم، کالاها و خدمات بیشتری می‌توانیم تولید کنیم. (هزینه فرصت)

(ب) این هزینه‌ها نباید تأثیری در انتخاب و تصمیم شما داشته باشد. (هزینه‌های هدررفته)

(ج) همیشه باید بین گزینه‌های انتخاب، «بده - بستان» کرد. (مقایسه بین هزینه‌ها و منافع)

(د) در آن واحد نمی‌توانید از یک چیز دو استفاده متفاوت بکنید. (کمیابی منابع)

(۴) ب - د

(۳) ب - ج

(۲) الف - د

(۱) الف - ج

محل انجام محاسبات

۱۶۷- شرکتی با سرمایه اولیه ۲۵۰ میلیون تومان و تعداد ۵۰ برگه سهام، در سال گذشته، ۲۰ میلیون تومان سود داشته است. اگر فردی با خریداری سهام

در پایان سال، سودی معادل $1/2$ میلیون تومان نصیبش شود، به ترتیب ارزش هر برگه سهام و میزان مالکیت فرد در شرکت چقدر است؟

(۱) ۵ میلیون تومان - ۶ درصد (۲) ۶ میلیون تومان - ۸ درصد

(۳) ۵ میلیون تومان - ۸ درصد (۴) ۶ میلیون تومان - ۶ درصد

۱۶۸- کارخانه‌داری در طول یک سال ۶۷ میلیون تومان سود کرده است؛ در صورتی که هزینه‌های تولید ماهیانه ۸ میلیون تومان باشد، میزان درآمد این

کارخانه‌دار، چند میلیون تومان است؟

(۱) ۱۶۳,۰۰۰,۰۰۰ تومان (۲) ۷۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان (۳) ۱۳۶,۰۰۰,۰۰۰ تومان (۴) ۵۷,۰۰۰,۰۰۰ تومان

۱۶۹- برای هر یک از موارد زیر چه نوع کسب‌وکاری را پیشنهاد می‌کنید؟

- نجاری تصمیم دارد برای کمتر شدن کارهایش یک شاگرد استخدام کند.

- تعدادی از وکلا تصمیم دارند یک دفتر وکالت تأسیس کنند و هزینه اجاره، آب، برق و سایر موارد دفتر را در بین اعضا تقسیم کنند.

- گروهی از روان‌شناسان می‌خواهند خدمات مشاوره آنلاین را به صورت رایگان به زوج‌های جوان ارائه دهند.

(۱) شرکت سهامی - شرکت تعاونی - خیریه (۲) کسب‌وکار شخصی - شرکت تعاونی - مؤسسات غیرانتفاعی

(۳) کسب‌وکار شخصی - شرکت سهامی - شرکت سهامی (۴) شرکت سهامی - کسب‌وکار شخصی - شرکت سهامی

۱۷۰- هریک از موارد زیر مربوط به کدام یک از منابع کمیاب است؟

- راننده‌ای که برای حمل بار استخدام می‌کنید.

- زمینی که برای احداث کارخانه تولید خودرو، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

- چوبی که از آن برای تولید کاغذ استفاده می‌شود.

- رایانه‌ها و نرم‌افزارهای مورد استفاده در یک شرکت حسابداری

- رودخانه‌ای که برای تولید برق آبی به کار می‌رود.

- مهارت برنامه‌نویسی که یک فرد در دوره آموزشی فرا می‌گیرد.

(۱) سرمایه انسانی - سرمایه فیزیکی - سرمایه فیزیکی - منابع طبیعی - سرمایه فیزیکی - نیروی کار

(۲) نیروی کار - منابع طبیعی - منابع طبیعی - سرمایه فیزیکی - منابع طبیعی - سرمایه انسانی

(۳) نیروی کار - منابع طبیعی - سرمایه فیزیکی - منابع طبیعی - منابع طبیعی - نیروی کار

(۴) سرمایه انسانی - سرمایه فیزیکی - منابع طبیعی - سرمایه فیزیکی - سرمایه فیزیکی - سرمایه انسانی

کتاب‌های آی‌اس‌سی را

پیمان‌های تمرین کنید

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دانش آموز عزیز، سؤالات عمومی از شماره ۲۰۱ شروع می شود، دقت
نمایید تا گزینه ها را به درستی وارد پاسخ برگ کنید.

دَفتر چَه سؤال ؟

عمومی دوازدهم

رشته انسانی

۲ آبان ماه ۱۴۰۴

تعداد سؤالات و زمان پاسخ گویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
فارسی ۳	۱۰	۲۰۱ - ۲۱۰	۱۰
دین و زندگی ۳	۱۰	۲۱۱ - ۲۲۰	۱۰
زبان انگلیسی ۳	۱۰	۲۲۱ - ۲۳۰	۱۰
جمع دروس عمومی	۳۰	—	۳۰

طراحان به ترتیب حروف الفبا

فارسی	حسن افتاده، حسین پرهیزگار، نازنین فاطمه حاجیلو، ابوالفضل عباس زاده، محسن فدایی، الهام محمدی
دین و زندگی	محسن بیاتی، فردین سماقی، محمدمهدی مانده علی، مرتضی محسنی کبیر، میثم هاشمی
زبان انگلیسی	رحمت اله استیری، ایمان حسن پور، محمدمهدی دغلاوی، آرمین رحمانی، بیتا قربان پور

گزینشگران و ویراستاران به ترتیب حروف الفبا

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	رتبه برتر	مسئول درس های مستندسازی	ویراستار مستندسازی
فارسی	نازنین فاطمه حاجیلو	نازنین فاطمه حاجیلو	مرتضی منشاری	—	فریبا رثوفی،	الناز معتمدی، محسن جمشیدی، مانده ملکی
دین و زندگی	محمدمهدی مانده علی	محمدمهدی مانده علی	امیرمهدی افشار سکینه گلشنی	محمدفرحان فخاریان	محمدصدرا پنجه پور	—
اقلیت های مذهبی	دبورا حاتانیان	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری	—	—	—
زبان انگلیسی	رحمت اله استیری	رحمت اله استیری	طاها اصغریان، فاطمه نقدی	مانده سالاری	سپهر اشتیائی	زهره فلاحتی

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: مجیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رثوفی
حروف نگار و صفحه آرا	زهره تاجیک
ناظر چاپ	حمید عباسی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

۱۰ دقیقه

فارسی ۳

فارسی ۳

ستایش / ادبیات تعلیمی
درس ۱ تا پایان درس ۲
صفحه ۱۰ تا صفحه ۲۳

۲۰۱- کدام یک از گزینه‌ها، با توجه به عبارت زیر، نمی‌تواند به معنای «کمال توجه بنده به حق و پی بردن به حقایق» باشد؟

«یکی از صاحب‌دلان، سر به جیب مراقبت فرو برده بود و در بحر مکاشفت، مستغرق شده؛ آن‌گه که از این معامله بازآمد،

یکی از یاران به طریق انبساط گفت: «از این بوستان که بودی، ما را چه تحفه کرامت کردی؟»

(۲) بوستان

(۱) مراقبت و مکاشفت

(۴) معامله

(۳) انبساط

۲۰۲- کاربرد معنایی «نیست» در کدام گزینه، با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

مست گفت: «ای دوست، این پیراهن است، افسار نیست»

(۱) محتسب مستی به ره دید و گریانش گرفت

گفت: «در سر عقل باید، بی کلاهی عار نیست»

(۲) گفت: «آگه نیستی کز سر درافتاد کلاه»

گفت: «والی از کجا در خانه خمار نیست؟»

(۳) گفت: «نزدیک است، والی را سرای، آن‌جا شویم»

گفت: «رو، صبح آی، قاضی نیمه‌شب بیدار نیست»

(۴) گفت: «می‌باید تو را تا خانه قاضی برم»

۲۰۳- کاربرد «را» در کدام گزینه متفاوت است؟

کان سوخته را جان شد و آواز نیامد

(۱) ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز

گفت: «مسجد خوابگاه مردم بدکار نیست»

(۲) گفت: «تا داروغه را گوئیم، در مسجد بخواب»

(۳) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد.

(۴) گفت: «به‌خاطر داشتم که چون به درخت گل رسم، دامنی پر کنم هدیه اصحاب را.»

۲۰۴- شیوه بیان (طنز یا جد) کدام گزینه با بیت زیر، یکسان است؟

- «محتسب مستی به ره دید و گریبانش گرفت
مست گفت: «ای دوست! این پیراهن است، افسار نیست»
- (۱) نخستین بار گفتش: «کز کجایی؟»
بگفت: «از دار ملک آشنایی»
- (۲) مشکلی دارم ز دانشمند مجلس باز پرس
توبه فرمایان چرا خود توبه کمتر می کنند؟
- (۳) گر کسی وصف او ز من پرسد
بی دل از بی نشان چه گوید باز؟
- (۴) هیچ نقاشت نمی بیند که نقشی برکشد
وان که دید، از حیرتش کلک از بنان افکنده ای

۲۰۵- در کدام گزینه «تلمیح» یافت می شود؟

- (۱) گفت: «به خاطر داشتم چون به درخت گل رسم، دامنی پر کنم هدیه اصحاب را.»
- (۲) هر نفسی که فرو می رود، مُمید حیات است و چون برمی آید، مفرح ذات.
- (۳) منت خدای را، عزوجل، که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت.
- (۴) یکی از صاحب دلان سر به جیب مراقبت فرو برده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده.

۲۰۶- آرایه های مقابل کدام گزینه همگی درست است؟

- (۱) فراش باد صبا را گفته تا فرشِ زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد: (۲ سجع، ۶ تشبیه)
- (۲) واصفان حلیه جمالش به تحیر منسوب که: «ما عرفناک حق معرفتک»: (تشبیه، تلمیح)
- (۳) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان / چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟: (۲ تشبیه، استعاره)
- (۴) بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک؟ / بگفت آن گه که باشم خفته در خاک: (ایهام، ۲ کنایه)

۲۰۷- کدام گزینه به ترتیب شعر زیر را کامل می کند؟

- تا راهرو نباشی، کی راهبر شوی؟
(الف.....)
- در مکتب حقایق پیش ادیب عشق
(ب.....)
- ج.....
«.....»

- (۱) ای بی خبر، بکوش که صاحب خبر شوی - زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی - گر نور عشق حق، به دل و جانت اوفتد
- (۲) ای بی خبر، بکوش که صاحب خبر شوی - هان ای پسر! بکوش که روزی پدر شوی - دست از مس وجود، چو مردان ره بشوی
- (۳) های ای پسر! بکوش که روزی پدر شوی - زین پس شکی نماند، که صاحب نظر شوی - خواب و خورت ز مرتبه خویش، دور کرد
- (۴) هان ای پسر! بکوش که روزی پدر شوی - در دل مدار هیچ، که زیر و زبر شوی - خواب و خورت ز مرتبه خویش، دور کرد

۲۰۸- کدام یک از عبارات زیر نادرست است؟

(الف) مفهوم مصراع «گفت: جرم راه رفتن نیست؛ ره هموار نیست» نابه‌سامانی اوضاع جامعه است.

(ب) با توجه به بیت «گفت آگه نیستی کز سر درافتاد کلاه / گفت در سر عقل باید بی‌کلاهی عار نیست»، افراد در قدیم، بی‌کلاهی را نشانه سخاوت می‌دانستند.

(ج) در عبارت «دست از مس وجود چو مردان ره بشوی»، منظور از (مس وجود) جسم بی‌ارزش انسان است.

(د) منظور از (حرف کم و بسیار نیست) در بیت «گفت: می بسیار خوردی، زان چنین بی‌خود شدی / گفت: ای بیهوده‌گو حرف کم و بسیار نیست»، این است که نفس خطا مهم نیست؛ بلکه کم و زیاد بودن گناه، مطرح است.

(۴) ب، ج

(۳) ج، الف

(۲) ب، د

(۱) الف، د

۲۰۹- در مقابل کدام گزینه به درستی آمده است که هر بیت، به کدام پدیده‌ی اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد؟

گفت: والی از کجا در خانه خمار نیست؟ (نبود آزادی بیان)

(۱) گفت: نزدیک است والی را سرای، آن‌جا شویم

گفت: کار شرع، کار درهم و دینار نیست (عدم رشوه‌گیری در جامعه)

(۲) گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان

گفت: پوشیده‌ست، جز نقشی ز پود و تار نیست (فقر جامعه)

(۳) گفت: از بهر غرامت، جامه‌ات بیرون کنم

گفت: در سر عقل باید، بی‌کلاهی عار نیست (اوضاع نامساعد جامعه)

(۴) گفت: آگه نیستی کز سر درافتاد کلاه

۲۱۰- «مسیر نیل به تعالی و کمال» در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها تفاوت دارد؟

تا کیمیای عشق بی‌لای و زر شوی

(۱) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی

بالله کز آفتاب فلک، خوب‌تر شوی

(۲) گر نور عشق حق، به دل و جانت اوفتد

آنگه رسی به خویش که بی‌خواب و خور شوی

(۳) خواب و خورت ز مرتبه خویش دور کرد

در راه ذوالجلال چو بی‌پا و سر شوی

(۴) از پای تا سرت همه نور خدا شود

۱۰ دقیقه

دین و زندگی ۳

هستی‌بخش، یگانه بی‌همتا

درس ۱ تا پایان درس ۲

صفحه ۲ تا صفحه ۲۶

دین و زندگی ۳

دانش‌آموزان اقلیت‌های مذهبی، شما می‌توانید سؤال‌های معارف مربوط به خود را دانلود کنید.

۲۱۱- درخواست از پیامبر اکرم (ص) در برآورده کردن حاجات، در کدام گزینه به‌درستی تبیین شده است؟

(۱) درخواست از جسم ایشان و حقیقت روحانی و معنوی ایشان است.

(۲) درخواست از جسم ایشان نیست و از حقیقت روحانی و ولایت ظاهری ایشان است.

(۳) درخواست از جسم ایشان و حقیقت روحانی و ولایت ظاهری ایشان است.

(۴) درخواست از جسم ایشان نیست و از حقیقت روحانی و ولایت معنوی ایشان است.

۲۱۲- کدام‌یک از گزینه‌های زیر، غلط است؟

(۱) هر کدام از ما، براساس فطرت خویش، خدا را می‌یابیم و حضورش را درک می‌کنیم.

(۲) ما در جهانی زندگی می‌کنیم که آفریننده‌ای حکیم به موجودات مدد می‌رساند.

(۳) انسان‌ها بدون شناخت اولیه و با توجه به تأکید قرآن کریم، به معرفت عمیق‌تر درباره‌ی خداوند فراخوانده می‌شوند.

(۴) یکی از راه‌های شناخت خداوند، تفکر درباره‌ی نیازمند بودن جهان در پیدایش خود به آفریننده است.

۲۱۳- سرچشمه‌ی بندگی چیست و ویژگی انسان‌های ناآگاه کدام است؟

(۱) ایمان - نسبت به نیاز دائمی خود به خدا بی‌توجه‌اند.

(۲) تقوا - با دقت و اندیشه در جهان هستی نمی‌نگرند.

(۳) آگاهی - نسبت به نیاز دائمی خود به خدا بی‌توجه‌اند.

(۴) ترس - با دقت و اندیشه در جهان هستی نمی‌نگرند.

۲۱۴- در کدام آیه به نیاز همیشگی انسان و موجودات به خداوند اشاره شده است؟

(۱) «وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ» (۲) «قُلْ أَغْنِيَ اللَّهُ عَنْكَ رُبَّ»

(۳) «كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ» (۴) «وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ»

۲۱۵- کدام عبارت، به‌درستی بیان شده است؟

(۱) هر موجودی در حد خودش، تجلی خداوند و نشانگر حکمت، قدرت، رحمت و سایر اوصاف الهی است.

(۲) این‌که انسان بتواند با هر چیزی خدا را ببیند، فقط برای جوانان و نوجوانان هدفی قابل دسترس است.

(۳) آنان که با دقت و اندیشه در جهان هستی می‌نگرند، به ذات و چیستی خداوند دست می‌یابند.

(۴) تفکر در ذات و چیستی خداوند، مورد تشویق ولی تفکر در افعال و صفات او ممنوع است.

۲۱۶- به ترتیب، چرا خداوند مالک اصلی و حقیقی جهان است و ولایت خداوند از چه چیزی سرچشمه می گیرد؟

- (۱) چون خالق است. - صاحب اختیاری خداوند
- (۲) چون رب است. - مالکیت حقیقی خداوند
- (۳) چون رب است. - صاحب اختیاری خداوند
- (۴) چون خالق است. - مالکیت حقیقی خداوند

۲۱۷- بعد از قبول بی شریک و بی همتا بودن خداوند متعال در هستی بخشی جهان، پذیرش مفهوم کدام آیه شریفه ضرورت دارد و عدم اعتقاد بر آن، کدام

نوع شرک را به دنبال دارد؟

- (۱) «و لله ما فی السموات و ما فی الارض» - شرک در مالکیت
- (۲) «و لله ما فی السموات و ما فی الارض» - شرک در خالقیت
- (۳) «قل الله خالق کل شیء» - شرک در خالقیت
- (۴) «قل الله خالق کل شیء» - شرک در مالکیت

۲۱۸- از این که وزیر سلیمان، آصف بن برخیا، توانست در یک لحظه تخت بلقیس را از مسافتی دور منتقل کند، کدام گزینه را می توان برداشت کرد؟

- (۱) بدون ایمان، عمل صالح و پیمودن مراحل کمال می توان به چنین توانایی هایی رسید.
- (۲) نظام خلقت مبتنی بر حق است و فقط خداوند توانایی چنین اموری را دارد.
- (۳) این توانایی ها چیزی فراتر از قانونمندی الهی و نظام هستی است.
- (۴) این توانمندی، نشان دهنده آن است که با طی مراتب بندگی و با اذن خدا امکان رسیدن به چنین توانایی هایی وجود دارد.

۲۱۹- چند مورد از عبارت های زیر با آیات مربوطه ارتباط مناسبی دارند؟

- الف) اعتقاد به خالقیت مخلوقات ← «أم جعلوا لله شركاء خلقوا كخلقه»
- ب) همواره بوده است و همواره خواهد بود ← «لم يلد و لم يولد»
- ج) دلیل مردود بودن پذیرش ولایت غیر الهی ← «لا يملكون لأنفسهم نفعاً و لا ضرراً»
- د) این که خدا آفریننده هر چیزی است ← «قل هو الله احد»

(۴) ۱ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۲۲۰- کدام موارد موجب می شود تا کسی گرفتار شرک در ربوبیت شود؟

- الف) کسی که در کنار ربوبیت الهی برای سایر مخلوقات حساب جداگانه باز کند.
- ب) کسی که زارع حقیقی را خدا بداند و ببیند که باغبان و کشت و زرع او از آن خداست.
- ج) کسی که توانایی اولیای دین در برآوردن حاجات انسان را از خود آن ها و مستقل از خدا بداند.
- د) کسی که پزشک را واسطه استفاده از اسباب مادی بداند.

(۱) الف، ب (۲) ب، د (۳) الف، ج (۴) ج، د

زبان انگلیسی ۳

۱۰ دقیقه

PART A: Vocabulary & Grammar

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

Sense of Appreciation

درس ۱

صفحه ۱۵ تا صفحه ۳۰

221- A new playground ... in the park by the local council to attract more children.

1) built	2) were built
3) was built	4) builds

222- Every day, the streets ... completely by the street sweepers early in the morning.

1) was cleaned	2) have cleaned
3) are cleaned	4) were cleaned

223- To improve learning conditions, some new computers ... in all classrooms lately.

1) have been installed	2) have installed
3) installed	4) has been installed

224- Scientists around the world are working hard to discover new medicines that could ... cancer completely.

1) develop	2) cure
3) invent	4) mention

225- After hearing the sad news about her pet's illness, the little girl couldn't stay calm and suddenly ... into tears.

1) burst	2) generated
3) spared	4) felt

226- The students worked together on a science ... in the laboratory to discover how plants grow faster under different conditions.

1) diary	2) strategy
3) product	4) experiment

PART B: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

In many schools today, students learn science and mathematics in English, even if English is not their first language. This method helps students learn new ideas in these important subjects and improves their English skills at the same time.

Learning science subjects in English has several benefits. Firstly, many science books and articles are written in English. If students know English, they can understand and use these materials easily. Secondly, when students study science in English, they learn important words that help them speak about scientific topics clearly. This can help students who want to study or work in other countries in the future. Also, studying science in English encourages students to work together and discuss ideas clearly.

However, using this method can sometimes be difficult. Some students may find scientific ideas hard to understand because their English skills are limited. Teachers may also have problems if their own English is not good enough. Therefore, schools need to support teachers and students by providing extra training and language help.

In conclusion, learning science and math in English can give students many advantages. With good support from schools and teachers, students can successfully learn both important subjects and language skills for their future.

227- What is the main topic of the passage?

- 1) Problems faced by science teachers
- 2) Learning English through reading books
- 3) Teaching science and math in English
- 4) Why English is difficult for students

228- According to the passage, which is NOT a benefit of studying science in English?

- 1) Students understand science materials better.
- 2) Students learn important scientific words.
- 3) Students improve their English skills.
- 4) Students can easily make friends with foreigners.

229- The word “them” in paragraph 2 refers to

1) students	2) articles
3) books	4) subjects

230- What can be inferred about learning science in English from the passage?

- 1) It is too difficult for most students to understand.
- 2) It makes learning science harder than before.
- 3) It only works in some special schools.
- 4) It helps students prepare for the future.

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۲ آبان

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
حامد کریمی	مسئول دفترچه
امیرحسین افجه، امیرعلی حسینی‌زاده	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، امیرحسین افجه، علی کریمی‌فرع، فرزاد شیرمحمدلی، رامتین شمشکی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

برای مشاهده پاسخ‌ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

استعداد تحلیلی

متن زیر را یک مدل هوش مصنوعی نوشته است. بر اساس این متن، به سه پرسشی که در پی می‌آید پاسخ دهید.

«فلسفه‌ی آموزش در بستر هستی‌شناسی انسان، تلاشی است مستمر برای ریشه‌یابی و تبیین بنیادهای معرفتی آن دسته از فرآیندهایی که غایت ایشان نه صرفاً انتقال مجموعه‌ای از داده‌های ازپیش‌تعیین‌شده، بلکه تهذیب خرد و ارتقاء بینش فرد در مواجهه با کثرت هستی است. حضور در این وادی، پرسش‌هایی بنیادین را پیش می‌کشد پیرامون ماهیت دانش، چگونگی دستیابی به حقیقت، و نقش تربیت در شکل‌دهی به موجودیتی که قرار است نه تنها جهانی را ادراک کند، بلکه فعالانه در ساختن آن مشارکت ورزد. آموزش، در واقع، فرایندی دیالکتیکی است که در آن سوژه از نبود خودآگاهی به سوی خودشناسی و سپس به فهم جهان پیرامون گام برمی‌دارد و بدین‌سان، جوهر وجودی خویش را در امتداد یک سیر مداوم از جهل به دانایی و از تقلید به ابداع بازتعریف می‌کند. بنابراین، نمی‌توان آن را به مجموعه‌ای از تکنیک‌های صرف فروکاست، بلکه باید تجلی‌گاه کنشی معنادار دانستش که همواره در پی گشودن افق‌های جدیدی از فهم برای پویندگان طریق خرد است.»

۲۵۱- کدام معنا برای واژه‌ی «غایت» در متن مناسب‌تر است؟

(۱) هدف نهایی (۲) طبقه‌بندی

(۳) منشأ (۴) انسجام

۲۵۲- ضمیر «آن» مشخص‌شده در متن بالا به کدام واژه اشاره می‌کند؟

(۱) فلسفه‌ی آموزش (۲) خودآگاه

(۳) جهان (۴) ناخودآگاه

۲۵۳- کدام برداشت از متن بالا کاملاً درست است؟

(۱) نمی‌توان برای شناخت خود و جهان پیرامون خود هدفی نهایی قائل شد، چرا که این مسیر پیش از این طی شده و بی‌پاسخ مانده است.

(۲) هستی مجموعه‌ای متکثر است و برای کشف آن جهان بزرگ، اهمیتی اندک برای شناخت «خود» می‌توان قائل شد.

(۳) در تعریف درست «فلسفه‌ی آموزش»، لازم است پیرامون «چیستی علم» و «چگونگی کشف حقیقت» و «تأثیر تربیت» بحث شود.

(۴) تعریف امروزی دانش، فراتر است از صرف چند تکنیک برای کشف جهان، به شکلی که می‌باید با گذشتن از ابداع، به تقلید نیز رسید.

۲۵۴- کدام عنوان برای متن زیر مناسب‌تر است؟

«اختراع ماشین چاپ گوتنبرگ در قرن پانزدهم، سرآغاز دگرگونی‌های بنیادین در ساختار و توزیع ادبیات بود. با کاهش هزینه‌های تکثیر و افزایش دسترسی به کتاب، ادبیات از انحصار نخبگان خارج شد و به تدریج وارد عرصه‌ی عمومی گشت. این رویداد، نه تنها به گسترش سواد کمک کرد، بلکه زمینه را برای ظهور ژانرهای جدید ادبی و شکل‌گیری ادبیات عامه با مضامین متنوع، از جمله رمان‌های عاشقانه و قصه‌های فولکلور، فراهم آورد.»

(۱) معیارهای قضاوت رمان‌های عاشقانه و قصه‌های فولکلور، در رویکرد توجه به ادبیات عامه

(۲) ادبیات فاخر، چگونه از خواص به عوام منتقل می‌شود؟

(۳) انقلاب چاپ و تأثیر آن بر ادبیات خواص و عوام

(۴) گسترش سواد عمومی در قرن پانزدهم، چگونه بر نخبگان جامعه تأثیر گذاشت؟

۲۵۵- نسبت «تعلیم» به «معلّم»، مثل نسبت «تعلّم» است به ...

(۱) دانش‌آموز (۲) مدرسه

(۳) مدیر آموزشی (۴) اولیای دانش‌آموز

۲۵۶- با حروف به‌هم‌ریخته‌ی «ب ر د س ف گ ن و ه» دو واژه ساخته می‌شود. رابطه‌ی بین این دو واژه، به رابطه‌ی بین کدام دو واژه شبیه‌تر است؟

دقت کنید از هر حرف به همان اندازه‌ای که هست می‌توان استفاده کرد.

(۱) حشره - پروانه (۲) سگ - روباه

(۳) موش - گربه (۴) گوساله - گاو

۲۵۷- نوعی رابطه‌ی ظاهری بین واژه‌های الگوی زیر برقرار است. کدام واژه این الگو را بهتر کامل می‌کند؟

«گل - لبو - وزنه - همپای - ؟»

(۱) یونجه (۲) یزدانی

(۳) یاغی‌گری (۴) یاقوتی

۲۵۸- A برادر B است و C پدر B است و T مادر C است. عمه A چه نسبتی با T دارد؟

(۱) خواهر (۲) دختر

(۳) خاله (۴) خواهرزاده

۲۵۹- E دختر B است، C پسر A است و E با D ازدواج کرده است. اگر فرزندان E و D، A باشد، C چه نسبتی با B دارد؟

(۱) نوه (۲) خواهرزاده

(۳) نتیجه (۴) نوه خواهر

۲۶۰- پریسا کوچک‌تر از ناهید و ناهید کوچک‌تر از لیلاست. لیلا بزرگ‌تر از فریباست و فریبا از الهام کوچک‌تر است. در این باره می‌توان گفت

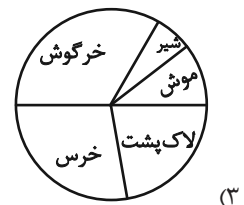
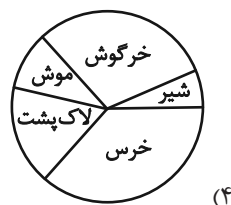
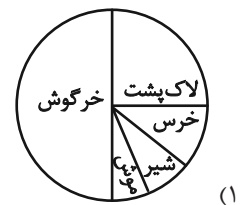
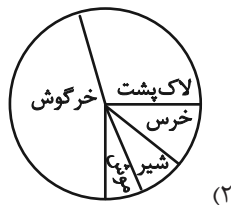
(۱) اگر بدانیم الهام از لیلا بزرگ‌تر است، کوچک‌ترین فرد این جمع معلوم می‌شود.

(۲) اگر بدانیم الهام از لیلا بزرگ‌تر است، بزرگ‌ترین فرد این جمع معلوم می‌شود.

(۳) اگر بدانیم ناهید از فریبا بزرگ‌تر است، بزرگ‌ترین فرد این جمع معلوم می‌شود.

(۴) اگر بدانیم ناهید از فریبا بزرگ‌تر است، کوچک‌ترین فرد این جمع معلوم می‌شود.

۲۶۱- یک تولیدی عروسک در یک ماه ۲۵ عروسک خرس، ۳۰ عروسک خرگوش، ۱۰ عروسک موش، ۵ عروسک شیر و ۲۰ عروسک لاک‌پشت فروخته است. کدام گزینه نمودار فروش این تولیدی در این ماه است؟

۲۶۲- چهار تن، هر کدام از یکی از کشورهای عراق، سوریه، لبنان و فلسطین، هر کدام با یکی از لباس‌های سبز، زرد، آبی و قرمز، در یک صف ایستاده‌اند

و می‌دانیم آن که عراقی است سبز پوشیده است و از آن که لبنانی است و زرد پوشیده است، جلوتر است. اگر آن که قرمز پوشیده است، فلسطینی

باشد و در جایگاه سوم و همچنین آن که آبی پوشیده است عقب‌تر از آن شخص سوری باشد، قطعاً

(۱) آن که سوری است آبی پوشیده است.

(۲) شخص لبنانی در جایگاه آخر است.

(۳) شخص عراقی سبز پوشیده است.

(۴) شخص لبنانی در جایگاه دوم است.

۲۶۳- نام برادرِ مادرِ تنها خالهٔ رامین، امید است. نسبت امید با تنها عروسِ مادرِ شوهر خالهٔ رامین چیست؟ حالات خاص را در نظر بگیرید.

(۱) عمو

(۲) برادر

(۳) پدر

(۴) دایی

در یک میزگرد سیاسی، نه سیاستمدار با فاصله‌ای یکسان دور یک میز نشسته‌اند. به شکلی که بی‌فاصله مرادی کنار و سمت راست پرویزی، قربانی کنار

ربیعی، ربیعی کنار نامی، هاشمی کنار دهقانی و همچنین کردی کنار کمالی است. همچنین می‌دانیم بین کمالی و نامی فقط یک نفر نشسته است و بین

قربانی و هاشمی دقیقاً دو نفر. بر این اساس و با توجه به این نکته که هاشمی بی‌فاصله کنار پرویزی نشسته است، به دو سؤال بعدی پاسخ دهید.

۲۶۴- بین دو نفر کدام گزینه دقیقاً دو نفر نشسته‌اند؟

(۲) پرویزی و نامی

(۱) دهقانی و کردی

(۴) مرادی و نامی

(۳) کمالی و دهقانی

۲۶۵- فاصله کدام یک از اشخاص زیر، از هاشمی بیشتر است؟

(۲) نامی

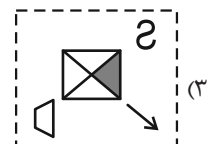
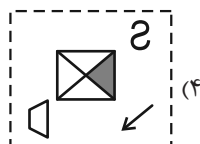
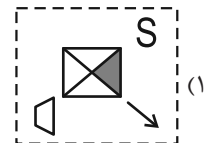
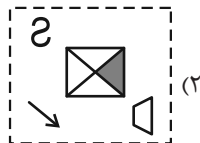
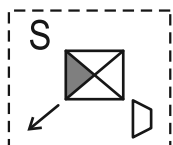
(۱) کمالی

(۴) کردی

(۳) قربانی

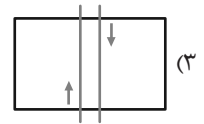
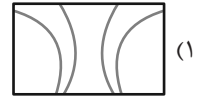
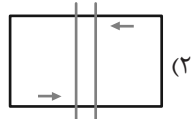
۲۶۶- کدام گزینه تصویر زیر را در آینه نشان می‌دهد؟

آینه

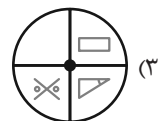
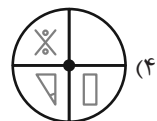
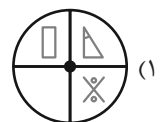
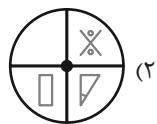

* در دو پرسش بعدی، شکلی را که به دلیلی منطقی با دیگر شکل‌ها متفاوت است، تعیین کنید.

-۲۶۷

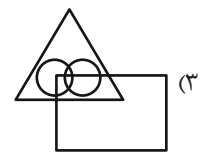
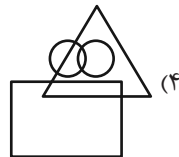
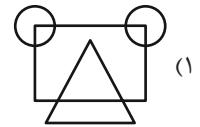
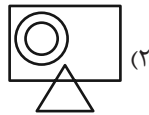
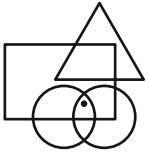
-۲۶۸

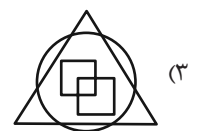
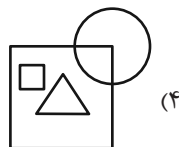
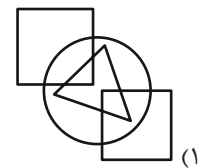
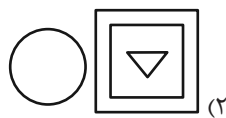
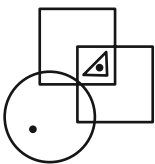
* در دو پرسش بعدی تعیین کنید در کدام گزینه می توان نقطه یا نقطه‌هایی قرار داد که جایگاه(ها)ی آن‌ها نسبت به دیگر شکل‌ها، به تصویر

صورت سؤال شبیه‌تر باشد.

-۲۶۹

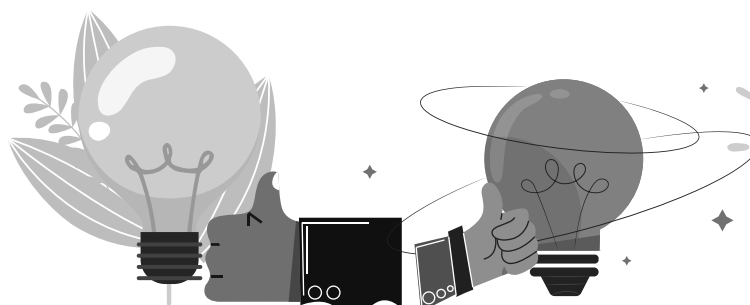
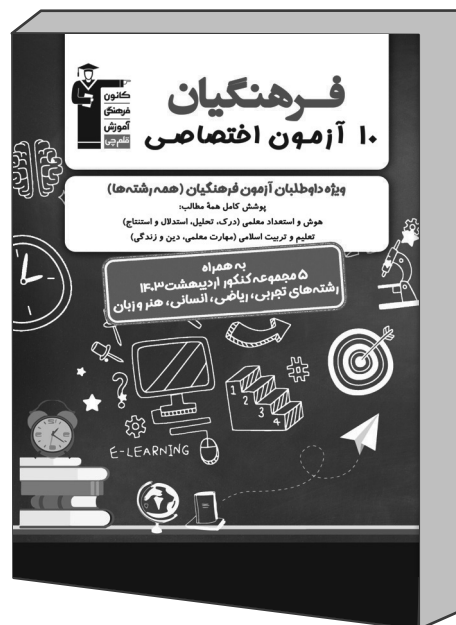

-۲۷۰

منابع مناسب هوش و استعداد

دوره دوم

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲ آبان ماه ۱۴۰۴

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد اسدی، محمد بحیرایی، عارف بهرام‌نیا، شمیم پهلوان شریف، احمد حسن‌زاده‌فرد، رضا خان‌بابائی، شکیب رجبی، پیمان طیار، هادی فولادی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی، عباس مالکی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتیری، حسن اصحابی، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، فرهاد علی‌نژاد، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	رانیا امیری، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، جواد جلیلیان، امیرحسین خزایی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، سینا غلامی، فاطمه قربیان، مهرداد کرمی، سید آرش مرتضائی‌فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، محمدرضا سوری، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائد‌امینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، افشین کریمیان‌فرد، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، علیرضا پدram، جواد جلیلیان، محمد رسایی، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح‌زاده، حبیبه محبی، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، موسی سپاهی، فرهاد قاسمی‌نژاد، امیرمحمد قلعه‌کاهی، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی عباس مالکی	مسئول درس: الهه شهبازی ویراستار: سجاد سلیمی، معصومه صفت‌کار، احسان زینعلی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	رضا رنجبری	مسئول درس: فریبا رتوفی ویراستار: الناز معتمدی، محسن جمشیدی، مهدی یعقوبیان، زهرا شمسایی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی دهنوی	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاده، امیرمحمد کماسی، علی ابراهیمی آرائی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری سینا غلامی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه‌پور ویراستار: مریم عابدی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: ابوالفضل مرادی، محسن جمشیدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	—	مسئول درس: عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌کاهی ایمان کلاته‌عربی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سینا غلامی	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاده، امیرمحمد کماسی، علی ابراهیمی آرائی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۲»

(هاری فولاری)

چون باید ۶ قبل از ۷ قرار گیرد، پس باید حتماً از این ۲ رقم استفاده کنیم. همچنین عددی بر ۳ بخش پذیر است که مجموع ارقام آن ۳، ۶، ۹، ۱۲، ۱۵ و ۱۸ باشد. توجه کنید $6+7=13$ و جمع ارقام می تواند ۱۵، ۱۸، ۲۱ و ... باشد، حال به بررسی این حالات می پردازیم.

$$\begin{cases} 6+7+1+4=18 \rightarrow \text{جایگشت } 4! \\ 6+7+2+3=18 \rightarrow \text{جایگشت } 4! \end{cases}$$

$$21 \rightarrow \text{جایگشت } 4! \Rightarrow 6+7+3+5=21$$

جواب نهایی برابر نصف مجموع این ۳ حالت است، یعنی:

$$\frac{4!+4!+4!}{2} = 36$$

دقت کنید در نصف جایگشت ارقام ۶، ۷، ۳، ۵ عدد ۷ قبل ۶ و در نصف حالات عدد ۶ قبل ۷ قرار می گیرد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۲ تا ۵)

۲- گزینه «۲»

(عباس مالکی)

در این سؤال بهتر است از روش متمم پیش رفت بنابراین:

$$120 = 5! : \text{کل حالات}$$

$$\left. \begin{array}{l} 1-2-3-4 \\ 1-3-2-4 \\ 1-4-2-3 \\ 1-4-3-2 \\ 2-1-3-4 \\ 2-1-4-3 \\ 2-3-1-4 \\ 2-3-4-1 \\ 2-4-1-3 \\ 2-4-3-1 \\ 3-1-2-4 \\ 3-1-4-2 \\ 3-2-1-4 \\ 3-2-4-1 \\ 3-4-1-2 \\ 3-4-2-1 \\ 4-1-2-3 \\ 4-1-3-2 \\ 4-2-1-3 \\ 4-2-3-1 \\ 4-3-1-2 \\ 4-3-2-1 \end{array} \right\} 4 \times 3! = 24$$

$$\frac{\text{حالت مطلوب}}{120 - 24} = 96$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۲ تا ۵)

۳- گزینه «۳»

(شکیب ریپی)

اگر تعداد تیم ها را n تا در نظر بگیریم هر تیم با $n-1$ تیم دیگر بازی می کند از طرفی هر بازی بین ۲ تیم و بازی ۲ بار (رفت و برگشت) انجام می شود، پس تعداد کل بازی ها برای n تیم شرکت کننده به صورت $n(n-1)$ است.

پس:

$$n(n-1) = 156 \Rightarrow n^2 - n - 156 = 0$$

$$(n+12)(n-13) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n=13 \\ n=-12 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۱۱)

۴- گزینه «۱»

(هاری فولاری)

روش اول: مسأله را در ۳ حالت در نظر می گیریم.
الف) هیچ کدام از اعداد ۱ و ۲ انتخاب نشوند.

$$\binom{4}{3} = 4 : \text{انتخاب ۳ عضو از بین ۴، ۶، ۸، ۹}$$

ب) عدد ۱ انتخاب شود اما ۲ انتخاب نشود:

$$\binom{4}{2} = 6 : \text{انتخاب ۲ عدد از بین ۴، ۶، ۸، ۹}$$

پ) عدد ۲ انتخاب شود اما ۱ انتخاب نشود.

$$\binom{4}{2} = 6 : \text{انتخاب ۲ عدد از بین ۴، ۶، ۸، ۹}$$

جواب نهایی: $4+6+6=16$

روش دوم: از بین کل زیرمجموعه های ۳ عضوی، زیرمجموعه های ۳ عضوی که شامل ۱ و ۲ باشند را کم می کنیم.

$$\binom{4}{3} - \binom{4}{1} = 20 - 4 = 16$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۸ تا ۱۱)

۵- گزینه «۳»

(مهمبر اسری)

در کل $4+7$ یعنی ۱۱ تا مهره داریم. می خواهیم ۴ مهره از ۱۱ مهره انتخاب کنیم ولی باید ۱ مهره از آبی ها (۴ تا) و بقیه ۳ تا از ۷ مهره قرمز انتخاب شود. بنابراین داریم:

$$\binom{4}{1} \times \binom{7}{3} = 4 \times \frac{7!}{4! \times 3!} = 4 \times \frac{7 \times 6 \times 5}{3 \times 2 \times 1} = 140$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۸ تا ۱۱)

۶- گزینه «۱»

(رضا فائزبان)

$$\begin{cases} 2^3 = 8 \rightarrow \text{۳ سکه} \\ 6^3 = 216 \rightarrow \text{۳ تاس} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{اصل جمع}} 8 + 216 = 224$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۲ تا ۱۵)

۷- گزینه «۲»

(مهمبر بفرایی)

ابتدا تعداد اعداد دو رقمی مورد نظر را به دست می آوریم:

$$\frac{5}{1} \times \frac{4}{1} = 20$$

$$n(S) = \binom{20}{2} = \frac{20!}{18! \times 2!} = \frac{20 \times 19}{2} = 190$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۲ تا ۱۵)

۸- گزینه «۴»

(مهمبر بفرایی)

برای آن که ۳ مهره هم رنگ باشند، باید ۲ مهره قرمز یا ۲ مهره سفید یا ۲ مهره سیاه باشد:

$$\binom{5}{2} + \binom{3}{2} + \binom{4}{2} = \frac{5 \times 4}{2} + \frac{3 \times 2}{2} + \frac{4 \times 3}{2}$$

$$= 10 + 3 + 6 = 19$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۸ تا ۱۱)

۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانهای)

دو حرف (n, t) را در کنار هم در یک بسته قرار می دهیم که درون بسته ۲! جایگشت دارند. پس اگر شرط دیگری نداشته باشیم، این بسته در کنار سه حرف (p, o, i) تشکیل چهار شیء می دهند و در کنار هم ۴! جایگشت دارند، پس بنا به اصل ضرب در $4! \times 2!$ حالت دو حرف (n, t) در کنار هم هستند.

$$\Rightarrow (x-400)(x+4)=0 \Rightarrow \begin{cases} x=\frac{400}{80}=5 \\ x=\frac{-4}{80} \text{ غ ق} \end{cases}$$

توجه کنید جواب عدد ۵ نیست و باید در $2x+1$ مقدار x را جایگذاری کنیم.

$$\xrightarrow{x=5} 2(5)+1=11$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه ۳۸)

(عارف بهرام‌نیا)

۱۳- گزینه «۳»

با جایگذاری $x=3$ مقدار a را به دست می‌آوریم.

$$\xrightarrow{x=3} \frac{3}{2} - \frac{2}{4} = a \Rightarrow a=1$$

حال با قرار دادن مقدار a معادله را حل می‌کنیم.

$$\frac{3}{x-1} - \frac{2}{x+1} = \frac{1}{x-2} \Rightarrow \frac{3x+3-2x+2}{x^2-1} = \frac{1}{x-2}$$

$$(x+5)(x-2)=x^2-1 \Rightarrow x^2+3x-10=x^2-1$$

$$3x=9 \Rightarrow x=3$$

تنها جواب معادله $x=3$ است و معادله جواب دیگری ندارد.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

(پیمان طیار)

۱۴- گزینه «۱»

فرض می‌کنیم تعداد آن‌ها در ابتدا برابر x نفر بوده است، پس در تقسیم اولیه کیک به هر کدام $\frac{1}{x}$ کل کیک رسیده است، پس از اضافه شدن دو نفر به آن‌ها به هر نفر $\frac{1}{x+2}$ کل کیک می‌رسد، پس با توجه به فرض سؤال داریم:

$$\frac{1}{x} - \frac{1}{x+2} = \frac{1}{4}$$

$$\xrightarrow{\text{مخرج مشترک}} \frac{x+2-x}{x(x+2)} = \frac{1}{4} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} x^2+2x=8$$

$$x^2+2x-8=0 \xrightarrow{\text{اتحاد جمله مشترک}} (x-2)(x+4)=0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \text{ق ق } x=2 \\ \text{غ ق } x=-4 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه ۳۷)

(امیر حسن زاده فرد)

۱۵- گزینه «۱»

$$\frac{1}{\underbrace{\text{زمان کار چاپگر قدیمی}}_x} + \frac{1}{\underbrace{\text{زمان کار چاپگر جدید}}_{x+5}} = \frac{1}{6}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{x} + \frac{1}{x+5} = \frac{1}{6} \Rightarrow \frac{x+5+x}{x(x+5)} = \frac{1}{6}$$

$$\Rightarrow 6(2x+5)=x(x+5) \Rightarrow 12x+30=x^2+5x$$

$$\Rightarrow x^2-7x-30=0 \Rightarrow (x-10)(x+3)=0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \text{ق ق } x=10 \\ \text{غ ق } x=-3 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه ۳۸)

(۱) ☒ (۲) ☐ (۳) ☐ (۴) ☐

اما حالت نامطلوب در اینجا آن است که کلمه با p شروع شود، در این صورت سه خانه خالی

(خانه‌های (۲)، (۳) و (۴)) را داریم که می‌توانیم (nt, i, o) را در آن قرار دهیم که این کار به ۳! حالت امکان‌پذیر است، اما با توجه به جایگشت n و t در کنار هم بنا به اصل ضرب، تعداد حالت‌های نامطلوب برابر است با $3! \times 2!$. پس پاسخ سؤال برابر است با:

تعداد حالت‌های نامطلوب - تعداد کل حالت‌ها

$$4! \times 2! - 3! \times 2! = 24 \times 2 - 6 \times 2 = 48 - 12 = 36$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ و ۱۱)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۱۰- گزینه «۱»

اعداد اول دو رقمی کوچکتر از ۴۵ عبارتند از:

$$S = \{11, 13, 17, 19, 23, 29, 31, 37, 41, 43\}$$

ملاحظه می‌کنید که این مجموعه ۱۰ عضو دارد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۵)

ریاضی و آمار (۱)

(فرشید کریمی)

۱۱- گزینه «۱»

ابتدا همه عبارات را به یک سمت تساوی برده و مخرج مشترک می‌گیریم:

$$\frac{3x}{x-1} - \frac{x+1}{2x-1} - 5 = 0$$

$$\Rightarrow \frac{(3x)(2x-1) - (x+1)(x-1) - 5(x-1)(2x-1)}{(x-1)(2x-1)} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{6x^2 - 3x - x^2 + 1 - 10x^2 + 15x - 5}{(x-1)(2x-1)} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{-5x^2 + 12x - 4}{(x-1)(2x-1)} = 0 \Rightarrow -5x^2 + 12x - 4 = 0$$

با توجه به این که $\Delta > 0$ و هر دو ریشه، ریشه مخرج نیستند، پس مجموع

$$\text{جواب‌ها برابر } -\frac{b}{a} = \frac{-12}{-5} = \frac{12}{5} \text{ است.}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۷)

(مهم اسری)

۱۲- گزینه «۳»

دو عدد فرد متوالی را $2x-1$ و $2x+1$ می‌گیریم. معکوس این دو عدد

$$\text{به ترتیب } \frac{1}{2x-1} \text{ و } \frac{1}{2x+1} \text{ است. مجموع معکوس این دو عدد برابر } \frac{20}{99}$$

است، پس:

$$\frac{1}{2x-1} + \frac{1}{2x+1} = \frac{20}{99}$$

دو طرف معادله را در $k.m.m$ مخرج‌ها یعنی $99(2x-1)(2x+1)$ ضرب می‌کنیم و داریم:

$$99(2x-1)(2x+1) \frac{1}{(2x-1)} + 99(2x-1)(2x+1) \frac{1}{(2x+1)}$$

$$= 99(2x-1)(2x+1) \frac{20}{99} \Rightarrow 198x + 99 + 198x - 99 = 80x^2 - 20$$

$$\Rightarrow 80x^2 - 396x - 20 = 0$$

حالا با اتحاد جمله مشترک معادله را حل می‌کنیم:

$$\Rightarrow x^2 - 396x - 1600 = 0$$

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

۲۱- گزینه ۲

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

زبان پارتی در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز، آثاری به این زبان تألیف می‌شد.

توجه: در مورد گزینه ۳ «دقت کنید که «یادگار زیربان» اصلی پارتی دارد، اما نسخه‌ای که از آن به دست ما رسیده است به زبان پهلوی است، نه پارتی. (علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۹ و ۴۰)

۲۲- گزینه ۳

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

یکی از نتایج نفوذ اسلام در ایران، رواج تدریجی خط عربی بود. زبان فارسی با کنارگذاشتن برخی از صداهای زبان عربی، الفبای آن را پذیرفت.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه ۴۰)

۲۳- گزینه ۳

(فره‌ار علی‌نژاد)

در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم و اساساً در دوران آغازین شعر فارسی «سادگی فکر» و «روانی کلام» ویژگی عمده سخن شاعران است. بقیه موارد کاملاً صحیح هستند.

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۳)، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۲۴- گزینه ۳

(سعید یعفری)

الف) در زمان سامانیان، تنها بخارا عمده‌ترین مرکز فرهنگی به شمار می‌آمد.
ب) امرای سامانی می‌کوشیدند در ماوراءالنهر و خراسان بزرگ ترکیب تازه‌ای از هویت فرهنگی را ترویج کنند.
پ) رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، «حماسی»، «مدحی» و «غنایی» بود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۴۱ تا ۴۳)

۲۵- گزینه ۴

(حسن اصحابی)

هر دو عبارت گزینه ۴ «درست هستند. درمورد عبارت اول این گزینه به عبارت زیر از «ترجمه تفسیر طبری» دقت کنید:

«امیر سید ابوالمظفر ابوصالح منصور علمای ماوراءالنهر را گرد کرد و از ایشان فتوای کرد که روا باشد که ما این کتاب را به زبان پارسی گردانیم؛ گفتند: روا باشد خواندن و نبشتن تفسیر قرآن به پارسی، مگر آن را که او تازی (عربی) نداند.»

تذکره: قرآن متن مقدس مسلمانان بوده است و ملاحظه می‌کنید که در اوایل حتی ترجمه قرآن به زبان‌های دیگر هم نیاز به فتوای علما داشته است. بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱: «مورد اول درست است. - بخشی از مقدمه «شاهنامه ابومنصوری»: «پس امیر ابومنصور عبدالرزاق، دستور (وزیر) خویش، ابومنصور العممری را بفرمود تا خداوندان کتب را، از دهقانان و فرزنانگان و جهانپدیدگان از شهرها بیاورد ... و کس فرستاد به شهرهای خراسان و هشیاران از آنجا بیاورد از هر جای و از هر شارستان (شهر)، گیرد کرد و

۱۶- گزینه ۲

(علی قهرمان‌زاده)

دقت کنید که $1 = (-1)^4$ و چون $(1, 5)$ و $(1, -5)$ را داریم. پس رابطه گزینه ۲ «تابع نیست».

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۹)

۱۷- گزینه ۴

(امیر حسن‌زاده‌فرد)

تنها هر فرد یک روز تولد دارد و این رابطه تابع است. در مابقی گزینه‌ها می‌توان به‌ازای هر شهر بیش از یک نماینده یا سوغاتی داشت.

در گزینه ۳ «هم برای هر عدد صحیح، ۲ واحد اختلاف کمتر یا بیشتر شدن هر دو صحیح است. پس تابع نبوده و به‌ازای هر ورودی (عدد صحیح) دو خروجی خواهیم داشت.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۶ تا ۴۸)

۱۸- گزینه ۱

(شمیم پهلوان شریف)

ضابطه داده شده در زوج مرتب‌های $(\sqrt{4}, m^2 - m)$ ، $(2, 6)$ مولفه‌های اول برابر دارند. پس مؤلفه‌های دومشان برابرند.

$$m^2 - m - 6 = 0 \Rightarrow m^2 - m - 6 = 0 \Rightarrow (m - 3)(m + 2) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} m = -2 \\ m = 3 \end{cases}$$

به‌ازای $m = 3$ دو زوج مرتب $(3, 5)$ ، $(3, 4)$ داریم که مؤلفه‌های اول برابر دارند، پس فقط $m = -2$ قبول است.

$$f = \{(\sqrt{3}, -\frac{2}{4}), (-2, 5), (2, 6), (3, 4)\}$$

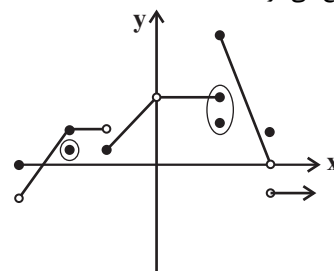
$$\text{مقدار } f(\sqrt{3}) \text{ برابر است با } -\frac{1}{2} = -\frac{2}{4}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۹)

۱۹- گزینه ۳

(عارف پورام‌نیا)

می‌دانیم نموداری تابع است که هر خط عمودی (موازی محور y) نمودار را حداکثر در یک نقطه قطع کند. بنابراین با حذف نقاط مشخص‌شده در شکل زیر رابطه تابع می‌شود.

لذا حداقل ۳ نقطه باید حذف شود.

تذکره: می‌توان سه نقطه را طوری دیگر هم انتخاب کرد.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۹)

۲۰- گزینه ۱

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

از هر کدام از عضوهای a و c در مجموعه اول، دو پیکان خارج شده و یکی از آن‌ها به n وارد شده است، پس اگر n و پیکان‌های ورودی به آن حذف شود، رابطه تابع خواهد شد.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه ۴۸)

۳۰- گزینه ۳»

(سیدعلیرضا احمدری)

«ج» معنای بیت: شاعر از خداوند طلب سوز و گدازی می‌کند که به کلامش اعتبار بدهد تا آتش سوزنده هم گدایی سوز و گداز سخن او را بکند. تشبیه این بیت: شاعر به‌طور پوشیده «کلام» را به «آتش» تشبیه کرده است و «سوز» در این جا وجه‌شبه است.

«ب» «قبای غنچه گل» دارای تشخیص و استعاره مکنیه است.

تشریح سایر ابیات:

«الف»: معنای بیت: وقتی مویت سفید شد و پیر شدی، چشم عبرت بگشا و از ناآگاهی و غفلت فاصله بگیر. در این بیت «چون» به معنای «وقتی که» است و ادات تشبیه به حساب نمی‌آید. ترکیب «چشم عبرت» فاقد تشبیه است و اضافه اقترانی محسوب می‌شود، ولی درباره ترکیب «خواب غفلت» اختلاف نظر وجود دارد. برخی آن را تشبیهی و برخی آن را اقترانی در نظر می‌گیرند.

تکته مهم درسی:

اضافه اقترانی فاقد آرایه تشبیه و یا استعاره است و به صرف شباهت آن با اضافه تشبیهی و اضافه استعاری حائز اهمیت است. در اضافه اقترانی مضاف اغلب عضوی از بدن و مضاف‌الیه یک مفهوم ذهنی است. برای تشخیص آن نیز میان مضاف و مضاف‌الیه «به نشانه» اضافه می‌کنیم. برای مثال ترکیب «انگشت اتهام» فاقد تشبیه و یا استعاره است و می‌توان آن را به شکل «انگشتی به نشانه اتهام» درآورد. برخی از اضافه‌های اقترانی رایج: «سر تسلیم»، «پای ارادت»، «گردن رضا»، «دست ادب»، «چشم طمع»، «اشک شوق» و دو ترکیب مهم در درس ۱ فارسی ۳: «دست انابت» و «جیب مراقبت»

«د»: «لعل» در اینجا معنای واقعی خودش را می‌دهد و فاقد استعاره است، بلکه شاعر لب یار را به لعل تشبیه می‌کند.

(علوم و فنون ادبی، بیان)

۳۱- گزینه ۱»

(سیدعلیرضا احمدری)

گزینه ۱: «۱» معنای بیت: از شرم زلف یار گل سنبل طوری آب شد که نمی‌توان میان موج و موهایی سنبل فرقی گذاشت. در ترکیب «زلف سنبل» اضافه استعاری وجود دارد و «سنبل» به «انسانی» تشبیه شده است که مو دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «۲» معنای بیت: هرکسی که به دلیل زیبایی موهای یار پریشان احوال شده است، در نظرش سنبلی که در بهشت است بی‌ارزش و همانند توده‌ای از موها است. در این بیت شاعر، سنبل بهشتی را به مو مانند کرده است.

گزینه ۳: «۳» قاعدتاً پس از ادات تشبیه، مشبیه می‌آید. در این جا «آشیان» به «سنبل» مانند شده است.

گزینه ۴: «۴» «سنبل» مثل دام است برای کسی که اسیر زلف تو شده است. «سنبل» مشبه و «دام» مشبیه است.

(علوم و فنون ادبی، بیان)

بنشاند به فراز آوردن این نامه‌های شاهان و کارنامه‌هاشان.» ملاحظه می‌کنید که ابومنصور المعمری فرزاندانی را از شهرهای مختلف گرد آورده است و آنها شاهنامه ابومنصوری را نوشته‌اند، نه خود المعمری. پس مورد دوم این گزینه نادرست است.

گزینه ۲: «۲» اصل تفسیر را محمد بن جریر طبری به زبان عربی نوشته است. - مورد دوم درست است.

گزینه ۳: «۳» مورد اول درست است. - نثر این دوره بیشتر به موضوع‌های حماسی، ملی و تاریخی اختصاص دارد و هنوز آوردن اصطلاحات علمی و اشعار و امثال در آن رایج نشده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۴۳ تا ۴۵)

۲۶- گزینه ۴»

(حسن اصحابی)

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱: «۱» نشاط اصفهانی از جمله شاعران دوره بازگشت بود که بیشتر به غزل‌سرایی به سبک حافظ و سعدی پرداخت، هرچند قصیده‌های بلندی هم سروده است.

گزینه ۲: «۲» ادیب‌الممالک فراهانی در قصیده بیشتر از قالب‌های دیگر طبع آزمایی کرده است.

گزینه ۳: «۳» سید اشرف‌الدین گیلانی زبان طنزآمیزی داشت و زندانی شدن به سبب آزادی‌خواهی در کتاب درسی درمورد فرخی یزدی ذکر شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۲، ۱۳ و ۱۶ تا ۱۸)

۲۷- گزینه ۱»

(عزیز الیاسی‌پور)

موارد «ج» و «د» اشتباه هستند:

ج) تضعیف جامعه بر اثر شکست از روسیه تزاری از عوامل ایجاد نهضت بازگشت ادبی بود، نه از عوامل بیداری جامعه.

د) سروش اصفهانی قصیده‌سرا بود و جزو شاعرانی بود که در دوره بازگشت از شاعران سبک خراسانی و عهد سلجوقی در قصیده پیروی می‌کردند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۵)

۲۸- گزینه ۲»

(عزیز الیاسی‌پور)

موارد «ج» و «د» اشتباه هستند.

ج) داستان‌نویسی به این شیوه در ادبیات کلاسیک فارسی سابقه ندارد.

د) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های تاریخی بود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۲۹- گزینه ۲»

(امیرحسین اشتیری)

قائم‌مقام از عبارات کوتاهی استفاده می‌کند که گاه موزون و مسجع هستند. این ویژگی در عبارت گزینه ۲ مشهود است. جالب است بدانید قائم‌مقام این عبارت مدح‌آمیز را در وصف نشاط اصفهانی گفته است.

عبارات سایر گزینه‌ها از علامه دهخدا هستند و سبک طنزآمیز آنها که مسائل سیاسی-اجتماعی را در لفافه طنز گوشزد می‌کنند مطابق با سبک نثر دهخدا (خصوصاً در چرند و پرند) است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۳۲- گزینه «۲»

(سیرعلیرضا احمدی)

تشبیه: «نای دولت» اضافه تشبیهی است. / تشخیص‌ها: ۱- ای جان ۲- دست زدن جان ۳- ای دل ۴- پا کوبیدن دل

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سجع: «اختیارم» و «زعفرانم» / تشبیهات: ۱- تو اختیار مایی ۲- من شاخ زعفرانم ۳- تو لاله‌زار مایی
گزینه «۳»: سجع مطرف: «سحابی» و «خرابی» با «آفتابی» / سجع متوازی: «سحابی» و «خرابی»
گزینه «۴»: تکرار: «هم» و «باشم» / سجع مطرف: «پاره پاره» با «چاره» و «خاره»

(علوم و فنون ادبی، بیان و باریع)

۳۳- گزینه «۳»

(رضا رنبری)

در این بیت آرایه سجع در واژه‌های «چمان» و «روان» و «آن» جلوه‌گر است و هماهنگی آهنگین کلام را دوچندان کرده است. همچنین استعاره مصرحه در تعبیر «سرو خرامان» دیده می‌شود. در باب تشبیه نیز، شاعر قامت و زیبایی یار را نه تنها هم‌سنگ سرو، بلکه برتر و ارجمندتر از آن می‌نماید؛ از همین رو تشبیهی از نوع تفضیل شکل گرفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این بیت، تشبیه در همانند کردن خسرو به کوهکن (فرهاد) پدیدار می‌شود. از سوی دیگر، سجع در واژه‌های «من»، «شیرین‌دهن» و «کوهکن» چشم‌نواز است. با این همه، بیت از استعاره مصرحه بی‌بهره است.
گزینه «۲»: در اینجا، شاعر تشبیه را در نسبت دادن «زنجیر» به «سر زلف» معشوق به‌کار برده است. همچنین سجع میان واژگان «خواهی» و «سحرگاهی» دلنشین آمده است. این بیت اگرچه فاقد استعاره مصرحه است، اما به آرایه تشخیص (جان‌بخشی) آراسته شده است.
گزینه «۴»: در این گزینه، واژه «زنجیر» به‌منزله استعاره مصرحه از زلف معشوق در نظر گرفته می‌شود، اما بیت نه تشبیه دارد و نه سجع؛ چرا که «مشو» و «بگو» توانایی ساختن سجع را ندارند.

(علوم و فنون ادبی، بیان و باریع)

۳۴- گزینه «۲»

(رضا رنبری)

الف) در آغاز بیت، تعبیر «ای سرو سهی» استعاره مصرحه از معشوق است؛ زیرا قامت یار به درخت سرو مانند شده و نام «معشوق» حذف گردیده است. واژگان «سهی» و «تهی» نیز به سبب هماهنگی سجع ایجاد کرده‌اند. در ادامه، اشک عاشق به «رود جیحون» همانند شده و از این راه، تشبیهی زیبا ساخته شده است که کثرت و روانی اشک را نشان می‌دهد.

ب) ترکیب «کاشانه دل» نوعی تشبیه است؛ دل همچون خانه‌ای تصویر می‌شود که جایگاه عشق و عاطفه است. در اینجا، واژه «خانه» نیز استعاره مصرحه از «دل» به شمار می‌آید. از سوی دیگر، میان دو واژه «مهر» و «مهر» جناس وجود دارد که به موسیقی لفظی بیت جلوه‌ای خاص می‌بخشد.

ج) در این بیت، چشم معشوق با چشم آهو سنجیده شده است؛ اما شاعر برتری زیبایی چشم یار را بر چشم آهو برجسته می‌سازد. این گونه همانندسازی، نمونه روشن تشبیه است. تکرار واژه «چشم» نیز نوعی واژه‌آرایی یا صنعت تکرار است.

د) تعبیر «رشک قمر» نمونه‌ای از تشخیص است؛ زیرا برای ماه، که بی‌جان است، ویژگی انسانی حسادت قائل شده‌اند. همچنین، واژگان «قمر، تازه‌تر، دگر» سجع پدید آورده‌اند و موسیقی بیت را استوار کرده‌اند.

(علوم و فنون ادبی، بیان و باریع)

۳۵- گزینه «۴»

(رضا رنبری)

در بیت مورد نظر، ترکیب «اسب جفا» نمونه‌ای روشن از اضافه تشبیهی است؛ زیرا «جفا» به «اسب» همانند شده است، گویی ستم همچون اسبی است که آماده تاختن است. عمل «زین کردن» نیز به عنوان وجه‌شبه در ساخت این تصویر ایفای نقش می‌کند؛ زیرا همان‌گونه که اسب را زین می‌کنند و برای حرکت مهیا می‌سازند، «جفا» نیز برای تازاندن و سرکشی آماده می‌گردد. از این رو می‌توان گفت که این تصویر، تشبیهی گسترده است که شاعر با مهارت آن را پرورده است. در کنار این تشبیه، هماهنگی آوایی میان واژگان «کین، زین، زمین» نیز سجع پدید آورده و موسیقی لفظی را بر جلوه معنایی افزوده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این بیت، واژگانی چون «غلغلی، گلی، صصلی» سجع را شکل می‌دهند. همچنین بیت از آرایه تشبیه بی‌بهره است.
گزینه «۲»: در اینجا، شاعر لب معشوق را به «آب حیات» همانند کرده است، اما نه به‌گونه آشکار، بلکه پنهانی و در لفافه. این نوع همانندسازی را «تشبیه مضمّر» می‌نامند. در این بیت اما هیچ نشانی از سجع به چشم نمی‌خورد و زیبایی آن در گرو تشبیه است.

گزینه «۳»: ترکیب «سیم‌تن» خود گواه یک تشبیه درونی است؛ زیرا اندام محبوب به سیم سپید و درخشان همانند شده است. این همان تشبیه درون‌واژه‌ای است که شاعر در ساخت واژه پنهان کرده است. در ادامه، تکرار و هماهنگی میان «سیم‌تن، من، چمن» نیز موجب پدید آمدن سجع شده و بر خوش‌آهنگی بیت افزوده است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و باریع)

۳۶- گزینه «۴»

(یاسین مهریان)

تکته: سجع در شعر، همان قافیۀ درونی است.

در این بیت، واژه‌هایی که در پایان نیم‌مصرع‌ها (جدایی، درازی، سعدی) به‌کار رفته‌اند، آرایه «سجع» را به‌وجود آورده‌اند.

در سایر گزینه‌ها، واژه «سعدی» در انتهای نیم‌مصرع به‌کار نرفته است؛ بنابراین، کلمه «سعدی» در این ابیات، پدیدآورنده «سجع» نمی‌باشد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و باریع)

دسته‌بندی هجایی هر کدام از ابیات:

گزینۀ «۱»: UU -- UU -- UU -- ۱- مفعول مفاعیل
مفاعیل فعولن (ناهمسان) ۲- مستفعل مستفعل مستفعل مستف (همسان)
گزینۀ «۲»: UU ----- UU ۱- مفعول مفاعیلن
مفعول مفاعیلن (همسان) ۲- مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن (همسان)
گزینۀ «۳»: U - U - UU - U - U - ۱- مفعول فاعلات
مفاعیل فاعلن (ناهمسان) ۲- مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل (ناهمسان)
گزینۀ «۴»: U - U - UU -- ۱- مفعول مفاعیلن فعولن
(ناهمسان) ۲- مستفعلن فاعلات مستف (ناهمسان)

نکته مهم درسی:

وزن‌هایی که قابلیت دسته‌بندی هجایی همسان و ناهمسان دارند:

۱- مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن = مستفعل مستفعل مستفعل مستف
۲- مفعول مفاعیل مفاعیل فعل = مستفعل مستفعل مستفعل فع (وزن رباعی)
(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۳- گزینۀ «۱»

وزن بیت گزینۀ «۱» مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن است و واژه تک هجایی
«را» در نقش ردیف آمده است، پس با حذف یک هجا از پایان این وزن
خواهیم داشت: مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن که وزنی است ناهمسان.

وزن بیت پیش از حذف ردیف:

UU / -U - U / -- UU / -U - U (همسان دولختی)

وزن بیت پس از حذف ردیف:

UU / -U - U / -- UU / -U - U (ناهمسان)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۲»: «مفعول مفاعیلن مفاعیلن» با حذف ردیف (است) به «مفعول
مفاعیلن فعولن» تبدیل می‌شود. وزن هر دو حالت ناهمسان است.

گزینۀ «۳»: «فعولن فعولن فعولن فعولن» با حذف ردیف (را) به «فعولن
فعولن فعولن فعل» تبدیل می‌شود. وزن هر دو حالت همسان است.

گزینۀ «۴»: «مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن» با حذف ردیف
(انگیخته) به «مستفعلن مستفعلن مستفعلن» تبدیل می‌شود. وزن هر دو
حالت همسان است.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۴- گزینۀ «۴»

وزن مصراع گزینۀ «۴» مستفعلن مستفعلن مستفعلن فع است و دسته‌بندی
دیگری ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: فاعلاتن فاعلن فاعلاتن فاعلن = فاعلن مستفعلن فاعلن مستفعلن
گزینۀ «۲»: فاعلات مفعولن فاعلات مفعولن = فاعلن مفاعیلن فاعلن مفاعیلن
گزینۀ «۳»: مستفعلن فع مستفعلن فع = مفعول فع لن مفعول فع لن

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۳۷- گزینۀ «۴»

(مبتهی فرهاری)

سجع به کاررفته در بیت گزینۀ «۴» (جان و استخوان) از نوع مطرف است؛
اما سجع‌های دیگر گزینۀها، همگی متوازی هستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینۀ «۱»: عشاق - آفاق - تریاق (متوازی)

گزینۀ «۲»: شرر - نظر (متوازی)

گزینۀ «۳»: شیرین - زرین (متوازی)

(علوم و فنون ادبی، بریج)

۳۸- گزینۀ «۴»

(مبتهی فرهاری)

وزن بیت گزینۀ «۴» از پایه‌های آوایی همسان «دولختی یا دوری» است:
«مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

گزینۀ «۲»: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

گزینۀ «۳»: مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فع لن (فعلن)

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۳۹- گزینۀ «۳»

(رضا رنجهری)

وزن صحیح گزینۀ «۳»: مفعول مفاعیلن مفاعیلن یا مستفعل فاعلات
مستفعلن

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۰- گزینۀ «۴»

(رضا رنجهری)

وزن گزینۀ «۴»: مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن (ناهمسان)

وزن سایر گزینه‌ها: مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن (همسان دولختی)

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۱- گزینۀ «۳»

(یاسین مهریان)

وزن این بیت، «مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن» می‌باشد که رکن
«مفعول» در آن دیده نمی‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: مفعول فاعلات مفاعیلن

گزینۀ «۲»: مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

گزینۀ «۴»: مفعول مفاعیلن فعولن

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۲- گزینۀ «۱»

(سیدعلیرضا اهدری)

وزن مصراع گزینۀ «۱» مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن است (که وزن
ناهمسان محسوب می‌شود)؛ همچنین می‌توان این وزن را به شکل همسان
دسته‌بندی هجایی کرد (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستف)

۴۵- گزینه «۴»

(سید علیرضا احمدی)

مفهوم رباعی صورت سؤال، اعتماد به خداوند درباره بخشش گناهان است و پیام مصراع مذکور در گزینه «۴»، لطف و مرحمت ایزدی است که از گناه بنده‌اش شرمسار می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وزن رباعی، «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» (وزنی ناهمسان) است که قابل دسته‌بندی به صورت «مستفعل مستفعل مستفعل فع» (وزنی همسان) نیز می‌باشد. به خاطر داشته باشیم که صورت همسان این وزن، بر صورت ناهمسان آن ارجحیت دارد.

گزینه «۲»: «ست» ردیف و کلمات «خطا»، «بلا» و «خدا» قافیه‌اند. (مردف، بیتی است که ردیف دارد و مقفای بیتی است که قافیه افقی دارد).
گزینه «۳»: «طغیان گناه» اضافه استعاره است.

(علوم و فنون ادبی، ترکیبی)

۴۶- گزینه «۴»

(عزیز الیاسی پور)

عبارت صورت سؤال به این نکته اشاره دارد که درویشی به رعایت آداب ظاهری درویشان نیست و درواقع باید دل شخص زنده باشد (حضور دل در محضر خدا) و نفس و هواهای نفسانی‌اش بمیرد تا او را «درویش» بنامیم. عبارت گزینه «۴» نیز اگرچه مفهوم کلی‌اش کمی متفاوت است، اما به حضور دل و اینکه شخص به خداوند در هر لحظه آگاهی داشته باشد توصیه دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بی‌غایت و بی‌نهایت بودن عشق و معشوق
گزینه «۲»: ارادت بی‌دلیل ممکن است باعث اتفاقات خوب یا بد شود، بستگی دارد که به چه کسی ارادت بی‌دلیل داشته باشیم.
گزینه «۳»: راز عشق را نباید افشا کرد و بساط مهر و محبت را نباید نمایش داد، بلکه باید راه آن را پیمود و سختی‌هایش را تحمل کرد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

۴۷- گزینه «۴»

(سید علیرضا احمدی)

الف) شاعر (نشاط اصفهانی) دلیل رسیدن به کام و آرزوی خود را کنارگذاشتن هوا و هوس و تسلیم‌شدن در مقابل معشوق می‌داند.
ب) درخت سرو در ادبیات فارسی نماد آزادگی و رهایی از تعلقات است. شاعر با تحسین از این درخت یاد می‌کند ولی سخنی که نتیجه ترک تعلقات باشد به میان نمی‌آورد. (این بیت به‌صورت کامل مفهوم صورت سؤال را بیان نمی‌کند).

ج) شاعر برای رسیدن به یار بی‌خبرشدن و ترک جسم و جان را لازم می‌داند.

د) شاعر این بیت با مقایسه دنیای شور و مستی و جهان قدرت و فرمانروایی، عاشق راسخین را به‌واسطه مستی عاشقانه‌اش از تعینات اجتماعی و سیاسی بی‌نیاز می‌داند.

(ه) سراینده نیاز عاشقانه را از عالم و مافیها برتر و مهم‌تر می‌داند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۴)

۴۸- گزینه «۴»

(سید علیرضا احمدی)

شاعر در بیت صورت سؤال خود را بی‌نیاز از بهشت معرفی می‌کند و عشق را به بهشت ترجیح می‌دهد. در بیت گزینه «۴» سراینده دیدگاه کاملاً متفاوت و متناقضی دارد و شعر خود را ابزاری برای رهایی از دوزخ در نظر می‌گیرد. در واقع تناقض بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۴» در بی‌نیازی عاشق واقعی از بهشت در یک بیت و نیازمندی شاعر به بخشش خداوند و انگیزه او در بیت دیگر است.

تشریح سایر ابیات:

گزینه «۱»: این بیت کاملاً هم‌سو با بیت صورت سؤال است و شاعر بهشت را نسبت به عشق واقعی در اولویت قرار نمی‌دهد.

گزینه «۲»: شاعر در این بیت با ظرافت از محبوب خود تمجید کرده است و با بیان حوری‌بودن مادر یار به‌طور غیرمستقیم زیبایی او را وصف کرده است.
گزینه «۳»: شاعر در این بیت خود را عاشق راستینی معرفی کرده است که عشق او جاودان و تا زمان مرگش و حتی بعد از آن باقی است.

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۳)، مفهوم، ترکیبی)

۴۹- گزینه «۴»

(سید علیرضا احمدی)

ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» همگی به نامعلوم‌بودن ماهیت جهان و ناتوانی درک آن توسط عالمان و اندیشمندان اشاره دارد، ولی بیت گزینه «۴» مفهومی متفاوت دارد. این بیت در خلال توصیف مجلس بزمی در یکی از آثار نظامی آمده است و شاعر خواب سنگین اهل بزم و طرب را با استفاده از عناصر طبیعت توصیف می‌کند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۰)

۵۰- گزینه «۲»

(هومن نمازی)

بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۲» هر دو بر این مفهوم تأکید دارند که با آنکه درویش حال هستیم، نارضایتی در باطن ما نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: توصیه به قناعت دارد.

گزینه «۳»: در نکوهش بخل و خست است.

گزینه «۴»: مدعی است که در صورت طلب‌کردن چیزی از کسی باعث می‌شویم که اعتبارمان کم یا نابود بشود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۲۷)

جامعه‌شناسی (۳)

۵۱- گزینه «۱»

تشریح عبارات نادرست:

(رانیا امیری)

- این فیلم اشاره به دانش عمومی دارد.

- ما درباره دانش عمومی کمتر می‌اندیشیم و بیشتر از آن استفاده می‌کنیم.

- اغلب از دانشی که درباره کنش‌هایمان داریم بی‌خبریم.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۳ و ۴)

۵۲- گزینه «۲»

تشریح عبارتهای نادرست:

(مهم‌مهری یعقوبی)

الف) کسی که دانش علمی دارد، آسیب‌ها و اشکالاتی را که به دانش عمومی راه پیدا کرده‌اند، شناسایی می‌کند و قدرت پیدا می‌کند که از حقایق موجود در دانش عمومی دفاع کند.

ج) علوم انسانی و اجتماعی بومی باید از سویی در حل مسائل و مشکلات بومی ما مفید و کارآمد باشد و از سوی دیگر به زبان و منطق جهان شمول سخن بگوید و در گشودن مرزهای دانش علمی به روی جهانیان مشارکت داشته باشد.

د) تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره دانش علمی جهان اجتماعی می‌افزاید و دانش عمومی را غنی‌تر می‌کند. دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۵ و ۷)

۵۳- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

موارد به‌ترتیب مربوط به دیدگاه‌های سوم، اول، دوم و سوم هستند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه ۸)

۵۴- گزینه «۳»

تشریح موارد:

(ریحانه امینی)

- بر اساس دیدگاه اول، دانش علمی راه کشف واقعیت و تنها دانش معتبر است.

- محاسبه کردن با انگشتان در برابر محاسبه با هوش مصنوعی به دانش عمومی در برابر دانش علمی اشاره می‌کند.

- اینکه در گذشته برای تأمین آب در منزل از چشمه و قنات استفاده می‌شد، به دانش عمومی اشاره دارد.

- هر وقت در یک جامعه مسئله خاصی مطرح می‌شود، زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی درباره آن نیز فراهم می‌گردد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۳ و ۸)

۵۵- گزینه «۳»

تشریح گزینه‌های نادرست:

(یاسین ساعدی)

گزینه «۱»: علوم انسانی از فعالیت‌های غیرارادی انسان‌ها بحث نمی‌کند؛ زیرا فعالیت‌های غیرارادی، کنش نیستند.

گزینه «۲»: روان‌شناسی نمونه‌ای از علوم انسانی و جامعه‌شناسی نمونه‌ای از علوم اجتماعی‌اند.

گزینه «۴»: پدیده‌های طبیعی بر خلاف کنش‌ها و پیامدهای آن به تصمیم و اقدام انسان‌ها وابسته نیستند بلکه مستقل از اراده انسان‌ها و اهداف و معانی مورد نظر آنها وجود دارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۱)

۵۶- گزینه «۳»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

«نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی» از فواید علوم اجتماعی است؛ در حالی که اختراع دینامیت مربوط به علوم طبیعی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۲ و ۱۵)

۵۷- گزینه «۴»

(امیرحسین قزایی)

جامعه‌شناسی خود نمونه‌ای از علوم اجتماعی است و علوم اجتماعی خود بخشی از علوم انسانی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۱)

۵۸- گزینه «۳»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

موضوع فلسفه (متافیزیک) و علوم طبیعی با هم تفاوت دارد. موضوع فلسفه و علوم انسانی و اجتماعی نیز تفاوت دارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۲)

۵۹- گزینه «۲»

(فاطمه قریبیان)

در جامعه‌شناسی بر اساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی رویکردهای مختلفی شکل گرفته است.

زندگی اجتماعی انسان ابعاد مختلفی دارد و بر همین اساس شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی مختلف پدید می‌آیند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۶۰- گزینه «۴»

(سینا غلامی)

عبارت مذکور مؤید این نکته است که «رشته‌های علوم پایه در انتخاب رشته جزء اولین انتخاب‌ها قرار نمی‌گیرند».

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۷)

جامعه‌شناسی (۱)

۶۱- گزینه «۳»

(آزیتا بیرقی)

صلح و عدالت: نامحسوس (ذهنی) و کلان

علاقه به دانشگاه خاص: نامحسوس (ذهنی) و خرد

مراسم نخل‌گردانی: محسوس (عینی) و کلان

مراقبت از مادر بزرگ: محسوس (عینی) و خرد

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۶۲- گزینه «۲»

(مریم قسروی رهنوی)

گزینه «۱»: نادرست (باور و اعتقاد انسان‌ها نسبت به اصل جهان، جایگاه انسان در آن و تفسیرشان از زندگی و مرگ خود عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی به حساب می‌آید) - نادرست («دانایی از نادانی بهتر است» یک ارزش در نهاد اجتماعی تعلیم و تربیت است).

گزینه «۲»: درست - نادرست (وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر می‌گیریم، نهاد اجتماعی آشکار می‌شود).

گزینه «۳»: درست - درست

گزینه «۴»: نادرست (مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی است) - درست

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۳ و ۳۵)

۶۳- گزینه «۳»

(پوار دلیلیان)

جامعه‌شناس «الف» نگاه عرضی به جوامع بشری و جهان‌های اجتماعی دارد اما جامعه‌شناس «ب» نگاه تک خطی (طولی) دارد.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۴۱ تا ۴۳)

۶۴- گزینه «۲»

(مهرداد کرمی - دهلان)

گزینه «۱»: نادرست (جهان اساطیری محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است) - نادرست (جهان متجدد وابسته به علوم تجربی است و علمی که از روش‌های فراتجربی مانند علوم عقلانی و وحیانی استفاده می‌کند را علم نمی‌شناسد)

گزینه «۲»: درست - نادرست (در جهان متجدد کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند رواج می‌یابد این وضعیت به تدریج انسان‌ها را اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌سازد که مثل قفس آهنین همه ابعاد وجود آن‌ها را احاطه می‌کند و فرصت‌هایی از این قفس خودساخته را از انسان‌ها می‌گیرد).

گزینه «۳»: درست - درست

گزینه «۴»: نادرست (جهان اساطیری با طرد دانش ابزاری امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت را دور می‌کند، در فرهنگ سکولار به استفاده از دانش ابزاری برای تسلط بر طبیعت تأکید می‌شود) - درست

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۳)

۶۵- گزینه «۳»

(مریم فسروی هندی)

- رواج این دسته از کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی، مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند. این وضعیت، به تدریج انسان‌ها را اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌سازد که مثل قفس آهنین، همه ابعاد وجود آنان را احاطه می‌کند و فرصت‌هایی از این قفس خودساخته را از آنان می‌گیرد. از این روند، به از دست رفتن اراده و آزادی انسان‌ها یاد می‌شود.

- زوال عقلانیت ذاتی (از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها)

- فیلم عصر جدید چارلی چاپلین در نقد پیامدهای مدرنیته و آسیب‌های جهان متجدد غرب ساخته شد. در این فیلم به اسارت انسان و سلب اراده و آزادی او در نظام صنعتی جدید (قفس آهنین) اشاره می‌شود.

- در جهان متجدد، آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این اهداف، از علوم تجربی استفاده می‌کنند. این علوم با روش تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش‌بینی و پیش‌گیری از حوادث و مسائل طبیعی همانند بیماری، زلزله، سیل و ... و مسلط شدن بر آنها را به انسان می‌دهد.

«قوت افرونگ از علم و فن است / از همین آتش، چراغش روشن است»

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۳)

جامعه‌شناسی (۲)

۶۶- گزینه «۳»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

- غلبه قدرت‌هایی مانند سلجوقیان، خوارزمشاهیان، مغولان و عثمانی که در چارچوب فرهنگ قومی و قبیله‌ای رفتار می‌کردند مانع می‌شد تا ظرفیت‌های فرهنگ اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن به طور کامل آشکار شود.

- عبارت دوم مربوط به استبداد استعماری است.

- رسول مکرّم اسلام (ص) پیش از رحلت نامه‌های دعوت به دین خدا را برای امپراتوری‌های ایران و روم فرستاده بودند.

- بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران برای مقابله با سلطه استعمار از مکاتب و روش‌های غربی مانند ناسیونالیسم (ملی‌گرایی) و مارکسیسم استفاده می‌کردند. این مکاتب علاوه بر اینکه وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌کردند، مورد حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند هم قرار نمی‌گرفتند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۲)

۶۷- گزینه «۱»

(یاسین ساعدی)

- سکولاریسم پنهان شامل باورها و فلسفه‌هایی است که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند؛ بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت اهداف دنیوی و این جهانی قرار می‌دهند و از توجه یا عمل به بخش‌های دیگر سر باز می‌زنند.

- اومانیسم، مهم‌ترین ویژگی انسان شناختی فرهنگ معاصر غرب است و به معنای اصالت انسان دنیوی و این جهانی است.

- روشنگری در معنای خاص به مبنای معرفت‌شناسی پذیرفته شده در فرهنگ غرب گفته می‌شود و روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و اومانیسم همراه شده است. این روش در طول بیش از چهارصد سال فرهنگ جدید غرب شکل‌های مختلفی پیدا کرده است که وجه مشترک همه آن‌ها کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۱)

۶۸- گزینه «۴»

(فاطمه رضائیان)

الف) پیامد حس‌گرایی و نفی وحی در قرن نوزدهم و بیستم: دانش ابزاری
ب) ویژگی پایان قرن بیستم: افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه و نفی عقل و وحی

پ) ویژگی قرن هفدهم و هیجدهم: عقل‌گرایی و نفی وحی

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۴۳)

۶۹- گزینه «۲»

(ریحانه امینی)

تشریح عبارت نادرست:

حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی (پروتستانتیسم) در جهت اصلاح دینی پدید آمدند. بخشی از این حرکت‌ها فقط با قدرت پاپ مخالفت داشتند و با جریان دنیاگرا تقابل نداشتند. بخش دیگر رویکرد معنوی داشتند و در تقابل با جریان دنیاگرا قرار گرفتند. حرکت‌های نوع اول با حمایت قدرت‌های محلی توانستند بخشی از اروپای مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند؛ ولی حرکت‌های نوع دوم مورد هجوم کاتولیک‌ها و دیگر پروتستان‌ها قرار گرفتند و امکان گسترش پیدا نکردند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

۷۰- گزینه «۳»

(سینا غلامی)

الف) در دوره رنسانس فرهنگ غرب برای بسط و گسترش ابعاد دنیوی خود، به سوی حذف پوشش دینی گام برداشت.

ب) مسیحیت در سطح اندیشه و نظر، با رویکردهای اساطیری آمیخته شد ← دورماندن از ابعاد عقلانی توحید با قبول تثلیث

ج) حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس (منجر به روی‌گردانی از نگاه معنوی به جای بازگشت به سوی حقیقت الهی انسان شد) ← شکل‌گیری حقوق طبیعی بشر به جای حقوق فطری الهی انسان

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۹ و ۵۲)

روان‌شناسی

۷۱- گزینه «۳»

(ممبر رضا توکلی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست: نه صرفاً رشد کودک بلکه تمام تغییرات و مسائل رشدی انسان در بستر فراخنای زندگی بررسی می‌شود.

گزینه «۲»: درست: تشکیل نطفه تا پایان زندگی، مدت زمانی است که روان‌شناسی رشد تمام وقایع را در طول آن بررسی می‌کند.

گزینه «۳»: نادرست: یادگیری روش‌های درست ابراز خشم، در حیطه رشد هیجانی است نه شناختی.

گزینه «۴»: درست: رعایت حقوق دیگران در حیطه رشد اخلاقی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۷)

۷۲- گزینه «۴»

(هانا امیرزاده)

(موقعیت الف): شباهت دوقلوهای همسان را بیان می‌کند که نشان‌دهنده ویژگی‌ها و صفات یکسان وراثتی است و به عامل وراثت که بر رشد مؤثر است، اشاره می‌کند، پس گزینه‌های «۱» و «۲» حذف می‌شود.

(موقعیت ب): در این موقعیت محیط جدید مدرسه و تحت تأثیر بودن از جمع دوستان باعث علاقه ماهان به ورزش شده است؛ یعنی عامل مؤثر در بیرون از فرد وجود دارد که نمونه کاملاً واضح تأثیر عامل محیطی بر رشد است. پس باز هم گزینه‌های «۱» و «۲» حذف می‌شود.

(موقعیت ج): این موقعیت به یادگرفتن مهارت دوچرخه‌سواری به کمک آموزش و تمرین اشاره دارد نه آمادگی نهفته. گزینه «۳» رد می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۸، ۴۰، ۴۱ و ۴۲)

۷۳- گزینه «۴»

(ممبر رضا توکلی)

عبارت اول: درست: ویژگی‌های مربوط به رشد انسان را به دلیل پیوستگی رشد، نمی‌توان به راحتی به مراحل مشخص تقسیم کرد.

عبارت دوم: درست: کودکی اول از ۲ تا ۷ سالگی است.

عبارت سوم: نادرست: برخی پایان نوجوانی را زمانی می‌دانند که فرد شروع به کار کند و از والدین مستقل شود.

عبارت چهارم: نادرست: در هفت سال سوم (نوجوانی) باید با کودک به منزله مشاور رفتار کرد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۴)

۷۴- گزینه «۳»

(هانا امیرزاده)

موارد (الف) و (د) به این اشاره دارند که عوامل محیطی تأثیری بر رشد قبل از تولد نوزاد ندارند اما بسیاری از این عوامل می‌توانند بر رشد قبل از تولد تأثیر بگذارد مانند داروها (انواع مسکن)، کیفیت تغذیه (کمبود ویتامین‌ها)، فشار روانی و حالات هیجانی مادر (افکار منفی مکرر) و ...

پس گزینه‌های «۲» و «۴» حذف می‌شود.

مورد (ب) از فعالیت کتاب درسی گرفته شده است؛ از آثار مخرب عوامل شیمیایی بر رشد قبل از تولد می‌توان به ناهنجاری‌های قلبی عروقی، عقب‌ماندگی‌های ذهنی، ناهنجاری عضوی یا اندامی و حتی سقط و مرگ جنین اشاره کرد؛ در اینجا گزینه «۱» نیز حذف می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۵)

۷۵- گزینه «۳»

(ممبر رضا توکلی)

عبارت اول: ابتدایی‌ترین و شاخص‌ترین جنبه رشد، رشد جسمانی - حرکتی است.

عبارت دوم: کودکان در ابتدا قادر به حرکات درشتی همچون بالا رفتن از پله‌ها هستند و سپس مهارت حرکات ظریف همچون بستن بند کفش را به دست می‌آورند.

عبارت سوم: ایستادن با کمک در ۷ تا ۱۰ ماهگی به دست می‌آید.

عبارت چهارم: راه رفتن مستقل در ۱۲ تا ۱۵ ماهگی به دست می‌آید.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

۷۶- گزینه «۲»

(ممبر مبینی)

- اگر شیئی را از جلوی چشمان یک کودک ۶ ماهه برداریم، گمان می‌کند که آن شیء، دیگر وجود ندارد.

- کودک به دلیل پردازش ادراکی با دیدن یک توپ قرمز کوچک، فکر می‌کند که آن توپ، یک سیب خوشمزه است.

- کودک ۴ یا ۵ ساله بستنی قیفی را انتخاب می‌کند، چرا که احساس می‌کند مقدار بیشتری دارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۸)

۷۷- گزینه «۱»

(ممبر عرفان فرهاری)

این موقعیت نشان‌دهنده رشد هیجانی در دوره کودکی است که یک فرایند پیچیده است که نه تنها مستلزم آگاهی از هیجانات خود کودک، بلکه مستلزم آگاهی از هیجانات اطرافیان اوست؛ در صورت سؤال، سینا کتاب را پرتاب می‌کند و حسین با تعجب و ناراحتی فریاد می‌زند، سینا این فریاد را به‌عنوان نشانه هیجان مثبت درک می‌کند و دوباره رفتارش را تکرار می‌کند تا توجه حسین را دریافت کند و به تدریج با دریافت واکنش حسین به هیجانات خود جهت می‌دهد.

(الف) این موقعیت بیانگر این است که سینا با توجه به رفتار حسین به هیجان خود جهت می‌دهد. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

(ب) هیجان‌های ساده مانند ترس، خشم و محبت که تحت تأثیر نظام پردازش‌های فردی نیستند و غالباً به یک صورت پدیدار می‌شوند پیش از هیجان‌های مرکب بروز می‌کنند و افزایش آگاهی کودک از هیجان‌های مختلف و واکنش دیگران باعث تعمیم هیجانات کودک به هیجانات مرکب می‌شود و بروز آن پیچیده‌تر بوده و با توجه به نوع ارزیابی، ظهور متفاوتی می‌یابد. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۹)

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

۸۱- گزینه ۲»

(افشین کریمیان فرد)

«إِنْ»: قطعاً، همانا، بی‌گمان / «يُحِبُّ»: دوست دارد (رد گزینه‌های «۱ و «۴»
/ «أَلْذِينَ»: کسانی که / «يُقَاتِلُونَ»: می‌جنگند (رد گزینه‌های «۱ و «۴»
/ «فِي سَبِيلِهِ»: در راه او، در راهش / «صَقًّا»: صف در صف (رد گزینه‌های «۱ و «۴»
/ «كَأَنَّهُمْ»: گویی آن‌ها (رد گزینه‌های «۱ و «۳» / «بَنِيانٌ مَرصُوصٌ»: ساختمان‌های استوارند (رد گزینه‌های «۱ و «۴»

(ترجمه)

۸۲- گزینه ۳»

(مهمدرضا سوری - نعاوند)

«الْعَمَلَاءُ الْخَائِنِينَ»: مزدوران خائن، مزدوران خیانت‌کار (رد گزینه «۲»
/ «إِعْلَمُوا»: (فعل امر مخاطب) بدانید (رد گزینه «۴»
/ «شَعِينَا الْمُسْلِمَ»: امت مسلمان ما (رد گزینه «۱»
/ «لَا يُقْبَلُ»: نمی‌پذیرد (رد گزینه «۴»
/ «أَيَّ ضَغْطٍ»: هیچ فشاری / «فِي الدِّفَاعِ»: در دفاع (رد سایر گزینه‌ها) / «عَنْ وَطَنِهِ»: از وطنش (رد گزینه «۱»
/ «مُوقِنٌ بِنَصْرِهِ»: به پیروزی خود یقین دارد

(ترجمه)

۸۳- گزینه ۴»

(ولی برهی - ابر)

«لِمَ»: (لماذا) برای چه / «بَعْضُ النَّاسِ»: بعضی از مردم / «بَصُرٌ»: پافشاری می‌کند، اصرار می‌ورزند (رد گزینه «۳»
/ «عَلَى نِقَاطِ الْخِلَافِ و ...»: بر نقطه‌های اختلاف و ... (رد گزینه «۳»
/ «الْغُدُوَانُ» (مفرد است نه مثنی و جمع): دشمنی (رد گزینه‌های «۱ و «۳»
/ «قَدْ أَكَّدَ»: تأکید کرده است (رد گزینه «۱»
/ «أَنْ يَحْتَرِمَ الْمُسْلِمُونَ»: که مسلمانان احترام بگذارند (رد گزینه‌های «۲ و «۳»
/ «الْآخِرِينَ»: دیگران (رد گزینه‌های «۱ و «۲»
/ «لَا يَسْتَوُوا»: دشنام ندهند (رد گزینه «۲»

نکته مهم درسی:

«قد» بر سر فعل مضارع معنای «گاهی و شاید» می‌دهد، اما اگر بر سر فعل ماضی بیاید، به‌صورت ماضی نقلی ترجمه می‌شود.

(ترجمه)

۸۴- گزینه ۱»

(سید مهمدعلی مرتضوی)

«فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ»: در روزی از روزها (رد گزینه‌های «۲ و «۳»
/ «كَانَتِ السَّمَاءُ تُمَطَّرُ»: آسمان ... می‌بارید (رد سایر گزینه‌ها) / «أَسْمَاكَأُ فُضِيَّةً»: ماهی‌هایی نقره‌ای (رد گزینه «۳»
/ «فَرَحَتْ»: (فعل ماضی ساده) شادمان شد (رد گزینه‌های «۳ و «۴»
/ «هَذِهِ الْهَدِيَّةُ الْقَادِمَةُ»: این هدیه آمده (رد گزینه‌های «۲ و «۳»
/ «مِنْ عَالَمٍ آخَرَ»: از جهانی دیگر (رد گزینه «۴»

(ترجمه)

۷۸- گزینه ۱»

(مهمد صبیبی)

اولین علامت رشد اجتماعی در ۲-۳ ماهگی لبخند اجتماعی است.	۲-۳ ماهگی
ترس از غریبه در ۸ ماهگی است.	۸ ماهگی
بازی‌های موازی در ۲-۳ سالگی است. در این بازی‌ها کودکان علاقه‌مندند در کنار یکدیگر باشند، ولی به تنهایی بازی کنند.	۲-۳ سالگی
کودکان در دوره دبستان با یکدیگر بازی‌های گروهی می‌کنند و علاقه خاصی به بازی با هم‌جنسان خود دارند. جمله معروف آن‌ها (دخترها با دخترها و پسرها با پسرها) را همگی شنیده‌ایم.	دوره دبستان

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۵۱)

۷۹- گزینه ۴»

(مهمد صبیبی)

عبارت اول درست است؛ تشخیص اینکه چه کاری خوب و چه کاری بد است به رشد نیاز دارد.

عبارت دوم درست است؛ کودکان در ابتدا، هیچ تصویری از کار خوب و بد ندارند؛ به همین دلیل مسئول رفتار خود نیستند.

عبارت سوم درست است؛ ممکن است یک کودک ۶ ساله کاری را اخلاقی بداند که دوستش را خوشحال می‌کند.

عبارت چهارم نادرست است؛ برای اخلاق یک فرایند تدریجی و پیچیده طی می‌شود. بنابراین پایدار و بی‌نیاز از عوامل محیطی نیست.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

۸۰- گزینه ۱»

(مهمد عرفان فراه‌ری)

الف) انسان‌ها با حیوانات در هیجانات ساده مشترک هستند و حیوانات هیجانات مرکب ندارند. رشد هیجانی در انسان نسبت به حیوانات، به‌دلیل آگاهی بیشتر و برقراری تعامل با محیط بازتر و متنوع‌تر، رشد یافته‌تر است.

ب) آمادگی یافتن در دوچرخه‌سواری نیازمند رسیدن به رشح است که تحت تأثیر وراثت حاصل می‌شود و مهارت یافتن در دوچرخه‌سواری (به معنی ماهر شدن در آن)، نیازمند تمرین و یادگیری بیشتر، یعنی عامل محیطی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۲ و ۵۰)

ترجمه متن درک مطلب:

«ورزش از فعالیت‌های مهم زندگی روزانه به شمار می‌رود که همه مردم به آن ملزم نیستند. به‌طوری‌که بسیاری از مردم اوقاتی طولانی را مقابل کامپیوتر می‌گذرانند ولی آن‌ها روزانه حتی برای وقت اندکی اقدام به ورزش نمی‌کنند. بعضی معتقدند که ورزش برای آن‌ها دشوار است و ورزش را در ضمن فهرست روزانه کارهایشان قرار نمی‌دهند، با وجود این که ورزش به بدن در محافظت از بسیاری از بیماری‌ها کمک می‌کند. ورزش با فایده بسیارش برای همه مراحل عمر برحسب موقعیت‌های مختلف سفارش می‌شود. پس آن برای پسران جوان و دختران جوان و کوچک‌ها و بزرگ‌ها مناسب است، از فایده‌های دیگر آن، محافظت از بیماری‌های قلب و تقویت عضلات بدن و کم کردن مشکلات و دردهای مفاصل و بهبود بخشیدن به وضع روحی و معنوی به دلیل توانایی آن بر کم کردن اضطراب است!»

۹۰- گزینه ۴

(مهم‌رضا سوری - نعاونر)

مردم به ورزش نمی‌پردازند، زیرا عمرشان را با کارهای دیگر از بین می‌برند!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «زیرا آن در زندگی‌شان کم اهمیت‌تر است!» نادرست است.

گزینه ۲: «زیرا بعضی از آنان معتقدند که آن، سودمند نیست!» نادرست است.

گزینه ۳: «زیرا ورزش نیاز به تجهیزات گران‌قیمت دارد!» نادرست است.

(درک مطلب)

۹۱- گزینه ۱

(مهم‌رضا سوری - نعاونر)

«ورزش یک هنر خاص است که همه مردم نمی‌توانند آن را انجام دهند!»

نادرست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «به مردم سفارش شده است، زیرا اوضاع روحی را بهبود می‌بخشد!» درست است.

گزینه ۳: «بعضی از مردم به خاطر سختی‌اش، اقدام به انجام آن نمی‌کنند!» درست است.

گزینه ۴: «از فایده‌های این است که ما را از بیماری‌های سخت محافظت می‌کند!» درست است.

(درک مطلب)

۹۲- گزینه ۳

(مهم‌رضا سوری - نعاونر)

عبارت «ورزش هر بیماری‌ای از بیماری‌ها را درمان می‌کند!» از متن دریافت نمی‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «ورزش جسم و روح ما را با هم تقویت می‌کند!» درست است.

گزینه ۲: «ورزش برای همه حتی برای جوانان و پیرها توصیه می‌شود!» درست است.

گزینه ۴: «ورزش یکی از راه‌های غلبه بر اضطراب است!» درست است.

(درک مطلب)

۸۵- گزینه ۳

(سیر مسمدر علی مرتضوی)

«کأن»: گویی / «لا يموت أبداً»: هیچ‌گاه (هرگز) نمی‌میرد (رد گزینه ۴) / «إنما»: تنها، فقط / «يتحوّل»: تبدیل می‌شود (رد گزینه ۱) / «كتاب مفتوح»: کتابی گشوده / «يقرؤه أهل العلم»: اهل دانش آن را می‌خوانند (رد گزینه ۲) / «ينتفعون به»: از آن بهره می‌برند (رد گزینه ۴) / «إلى الأبد»: تا ابد (رد گزینه ۲)

(ترجمه)

۸۶- گزینه ۴

(مهم‌رضا قانرازمینی - اصفهانی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «كل واحد من زملائتي»: هر یک از همکلاسی‌هایم / معادل فارسی «الذراسية» (درسی) در گزینه ۱ نیامده است.

گزینه ۲: «والدای» ترکیب اضافی متشکل از «والدان + ی» و به معنای «پدر و مادر» است.

گزینه ۳: «خمس»: یک‌پنجم

نکات مهم درسی:

هرگاه اسم مثنی یا جمع مذکر سالم، مضاف واقع شود، حرف «ن» از آخر آن حذف می‌شود؛ مثال: «والدان + ضمیر متصل (ی) = والدای: پدر و مادرم»

(ترجمه)

۸۷- گزینه ۲

(روح‌الله گلشن)

در ترجمه «إن: بی‌شک»، باید دقت کنید قید تأکید همواره در ابتدای عبارت فارسی می‌آید، ضمناً «مُساعد» اسم است نه فعل، همچنین «الظلام: تاریکی» مفرد است نه جمع.

ترجمه صحیح عبارت: «بدون شک خداوند یاری‌گر کسانی است که با تمایلات نفسانی می‌جنگند و آن‌ها را از تاریکی به سوی نور بیرون می‌آورد.»

(ترجمه)

۸۸- گزینه ۲

(مهم‌ر بیگلری)

«گویی دوستانم مردّد هستند»: كأن صدیقاتی مُتردّدات (اسم حروف مشبّه بالفعل، منصوب و خبر آن‌ها مرفوع است ← رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «کالاهای»: البضاعات (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «این فروشنده‌ها»: هؤلاء البائعین (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «فروختن آن‌ها»: بیعها / «مصمّم‌اند»: عازمون

(ترجمه)

۸۹- گزینه ۳

(کتاب آبی پیمان‌های)

در گزینه ۳ مانند بیت صورت سؤال، به پیچیدگی و بزرگی انسان و درون او اشاره شده است. ترجمه عبارت گزینه ۳: «انسان عالمی پیچیده است که درهای آن (عالم) مشخص نیست.»

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «اگر ناقص، به نقص خود آگاه بود، حتماً کامل بود.»

گزینه ۲: «زبان، اندازه‌اش کوچک و گناهش بزرگ است.»

گزینه ۴: «شناخت نفس، سودمندترین شناخت‌هاست.»

(مفقوم)

۹۳- گزینه ۲»

(سیر مفعولی مرفی)

«لَه حرفان زائدان» نادرست است؛ «مُمارِسة» مصدر باب مفاعلة است و باب مُفاعلة، فقط یک حرف زائد دارد.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۹۴- گزینه ۱»

(سیر مفعولی مرفی)

«مصدره: إلزام» نادرست است؛ «یلتزم» بر وزن «یفتعل» فعل مضارع از باب افتعال است، بنابراین مصدر آن، «إلزام» است.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۹۵- گزینه ۳»

(مرفی کاظم شیروزی)

- «خِصَلَتان» نادرست است (صحیح: خَصَلَتان).
- «تَجَمَّعان» نادرست است (صحیح: تَجَمَّعان)؛ دقت کنید فعل مضارع از باب افتعال است.

(ضبط حرکات)

۹۶- گزینه ۳»

(ولی برپی - ابهر)

صورت سؤال، خواسته است فعل ثلاثی مزیدی را پیدا کنیم که متعدی (مفعول پذیر) باشد.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این گزینه، فعل ثلاثی مزید وجود ندارد؛ «یَسْحَبُ» متعدی است و «الأسماك» مفعول آن است اما مزید نیست و ثلاثی مجرد است.
گزینه «۲»: «یَسِبُ» متعدی است اما ثلاثی مجرد است. دقت کنید فعل‌هایی مانند «یَسِبُ، یَطْلُبُ، یُرَدُّ» ثلاثی مجرد و بر وزن «یَفْعَلُ» هستند. همچنین «یَنْتَفِعُ» ثلاثی مزید اما لازم و به معنای «سود می‌برد» است و «أحد» نیز فاعل آن می‌باشد.

گزینه «۳»: «حَاوَلَ» فعل ثلاثی مزید از باب مُفاعلة است و مفعول آن نیز «مَعْرِفة» می‌باشد. دقت کنید گاهی مفعول با حروف اضافه فارسی ترجمه می‌شود نه حرف «را». (معنی عبارت: دانشمندان در آن منطقه برای شناخت..... تلاش کردند).

گزینه «۴»: «قَرَأَ» فعل متعدی و ثلاثی مجرد است، همچنین «تَتَكَلَّمُ» فعل ثلاثی مزید اما لازم است و مفعولی ندارد.

(افعال ثلاثی مزید)

۹۷- گزینه ۲»

(امیر حسین شکوری)

صورت سؤال، به دنبال فعلی است که تعداد حروف زائد آن از حروف اصلی آن کمتر باشد. می‌دانیم که در بین هشت باب ثلاثی مزید، تنها در باب استفعال، تعداد حروف زائد (سه حرف) با تعداد حروف اصلی برابر است، در بقیه باب‌ها، تعداد حروف زائد، یکی یا دو تاست و از حروف اصلی کمتر است؛ پس فعلی می‌تواند پاسخ صحیح ما باشد که از باب استفعال نباشد.

فعل «یستوی» در گزینه «۲»، از باب افتعال است و پاسخ صحیح ماست. دقت کنید که ریشه این فعل «سوی» است و «س» از حروف اصلی آن است نه از حروف زائد.

به ترتیب، در سایر گزینه‌ها فعل‌های «إستَخدم، یستقبلون و یستفید» همگی از باب استفعال اند و نمی‌توانند پاسخ صحیحی باشند.

(افعال ثلاثی مزید)

۹۸- گزینه ۲»

(عمار تابیشت)

هرگاه حروف «لیت» (کاش) و «لعل» (امید است) در جمله‌ای به کار روند، می‌توان فهمید که فعل بعدشان، به وقوع نپیوسته است؛ به عبارت دیگر، چنین جملاتی تنها بر آرزو یا امیدواری به وقوع آن فعل دلالت دارند.

(حروف مشبّه بالفعل)

۹۹- گزینه ۳»

(سیر مفعولی مرفی)

«لا»ی نفی جنس بر سر یک اسم نکره می‌آید و به صورت «هیچ ... نیست» ترجمه می‌شود. در گزینه «۳»، حرف «لا» بر سر اسم نکره «زهرة» آمده و از نوع نفی جنس است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «لا» بر سر یک اسم نیامده و نمی‌تواند نفی جنس باشد.

گزینه‌های «۴ و ۲»: «لا» بر سر فعل مضارع آمده و از نوع نفی مضارع است.

(انواع «لا»)

۱۰۰- گزینه ۴»

(روح‌الله گلشن)

اگر در جای خالی اول «إنّ» بیاید، «طلّاب» به عنوان اسم «إنّ» منصوب است و جای خالی دوم که جایگاه صفت «طلّاب» است نیز باید به تبعیت از آن، منصوب شود (رد گزینه «۲»)، ضمناً در جای خالی سوم که خبر «إنّ» می‌آید، باید اسمی مرفوع باشد نه منصوب (رد گزینه «۲»)، اما اگر در جای خالی اول «إمّا» بیاید، «طلّاب» مبتدا می‌شود و صفتش باید به تبعیت از آن، مرفوع باشد نه منصوب (رد گزینه «۱»)، ضمناً در جای خالی سوم، خبر می‌آید که باید با مبتدا (طلّاب: جمع) از لحاظ تعداد مطابقت کند (رد گزینه «۳»).

نکات مهم درسی:

دقت کنید «إمّا»، برخلاف حروف مشبّه بالفعل، اسم و خبر ندارد؛ بلکه مثل یک جمله اسمیه معمولی، بعد از آن مبتدای مرفوع و خبر مرفوع می‌آید.

(حروف مشبّه بالفعل)

تاریخ (۳)

۱۰۱- گزینه «۳»

(مفهر رسانی)

بررسی هر یک از عبارات:

الف) سبک نگارش در بسیاری موارد، سخت است و تحلیل و تفسیر، کمتر در این آثار به چشم می‌خورد. (مربوط به تاریخ‌نگاری سنتی و میراث تاریخی است.)

ب) انقلاب مشروطه تأثیر عمیقی بر دگرگونی بینش مورخان ایرانی داشت و توجه آنان را به ابعاد گوناگون رویدادهای تاریخی و به ویژه نقش مردم جلب کرد. (مربوط به بینش تاریخ‌نگاری جدید است.)

ج) بعد از انقلاب اسلامی ایران نیز محققانی با نگاه انتقادی در مواجهه با تاریخ‌نگاری رسمی، آثار مهمی در این زمینه نگاشتند. (مربوط به بینش تاریخ‌نگاری جدید است.)

د) با احیای میراث غنی و گنجینه‌هایی که فراتر از تاریخ‌نگاری صرف هستند، می‌توان به مکتوبات ارزشمندی درباره زندگی اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی گذشتگان و همچنین منابع جدی برای سنجش و نقد وقایع گذشته دست یافت. (مربوط به تاریخ‌نگاری سنتی و میراث تاریخی است.)

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه‌های ۲ و ۶)

۱۰۲- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

این گروه از روزنامه‌ها نگرش سیاسی داشتند و از وضع موجود انتقاد می‌کردند. از طرفی چون در زمان قاجار آزادی بیان نبود و شیوه حکومت استبدادی آنان مانع از چاپ مطالب انتقادی می‌شد، در نتیجه گروهی از آزادی‌خواهان ایرانی روزنامه‌های خود را در خارج از ایران چاپ می‌کردند و مخفیانه به ایران می‌فرستادند تا موجب بیداری مردم ایران شوند.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۱۲)

۱۰۳- گزینه «۳»

(مفهر معری یعقوبی)

افغان‌ها به دلیل ناتوانی در تسلط بر تمام قلمروی صفوی و ناآشنایی با اصول کشورداری، نتوانستند حاکمیت مقتدری تشکیل دهند.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه ۱۶)

۱۰۴- گزینه «۱»

(خطبه عزیزی)

تشریح عبارات:

الف) با مرگ نادر افشار، دورانی از رقابت و جنگ برای به دست گرفتن قدرت آغاز شد. (نادرستی گزینه «۱»)

ب) مناسبات سیاسی و اقتصادی ایران با جهان خارج در دوران افشاریه و زندیه کاهش چشمگیری یافت. (درستی گزینه «۲»)

ج) در دوران افشاریه، افرادی با ادعای انتساب به خاندان صفوی خواهان بازگرداندن حکومت به این خاندان بودند. (درستی گزینه‌های «۳» و «۴»)

د) کریم‌خان زند، تعدادی از رقیبان و مدعیان حکومت را از میان برداشت و با تسلط بر بخش وسیعی از ایران، سلسله زندیه را تأسیس کرد. (درستی گزینه‌های «۳» و «۴»)

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه‌های ۱۹ و ۲۱)

۱۰۵- گزینه «۲»

(آیرو فتاح‌زاده)

در قسمت «الف» مغول‌ها اشتباه است و باید هجوم افغان‌ها نوشته می‌شد.

قسمت «د» مربوط به عصر کریم خان زند است.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

تاریخ (۱)

۱۰۶- گزینه «۱»

(پوار پللیان)

تشریح عبارات:

الف) مرحله اول مربوط به کشاورزی و دامداری و مرحله چهارم مربوط به تخصصی شدن کار می‌شود و در نتیجه این سخن از هرودت با مرحله اول تطابق بیشتری دارد.

ب) آغاز شهرنشینی مربوط به دوره مس و سنگ (۶۵۰۰-۵۵۰۰ سال پیش) و گسترش شهرنشینی مربوط به دوره مفرغ (۵۵۰۰-۳۵۰۰ سال پیش) می‌شود.

ج) به تدریج تا اواخر دوره گردآوری خوراک، توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشیدن تکامل یافت و به حدی رسید که هنر نقاشی را برای نشان دادن احساس و اندیشه خود به کار گرفت.

(تاریخ (۱)، پدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۲ و ۳۴)

۱۰۷- گزینه «۴»

(علیرضا پدرا)

سومری‌ها معتقد به تنبیه و مجازات از سوی خدایان به وسیله بلایای طبیعی بودند اما مصری‌ها خدایان را مهربان‌تر و دوستانه‌تر می‌دیدند؛ هر دو معتقد به پرستش خدایان متعدد بودند.

(تاریخ (۱)، پدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر، صفحه‌های ۳۶ و ۳۹)

۱۰۸- گزینه «۲»

(تابان صیقلی)

شی‌هوانگ‌تی به منظور تسلط بیشتر حکومت مرکزی بر سرزمین چین تشکیلات اداری و مالیاتی را نوسازی کرد و شبکه گسترده‌ای از جاده‌ها را ساخت. وی برای رونق تجارت، مقیاس وزن، عیار و اندازه سکه‌ها را یکسان کرد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ژنگ با پیروزی بر حاکمان محلی و اشراف زمین‌دار به تفرقه و تجزیه سیاسی چین پایان داد و حکومت نیرومندی را به وجود آورد.

گزینه «۳»: دردوران حکومت هان، آیین کنفوسیوس دوباره رواج یافت و از اقدامات مؤثر هان می‌توان به انتخاب مأموران دولتی بر پایه اصول و تعلیمات کنفوسیوس اشاره کرد.

گزینه «۴»: برهمنان به واسطه مقام و موقعیت مذهبی خویش، قدرت و ثروت فراوانی کسب کرده و کاست (طبقه) ممتازی را تشکیل داده بودند.

(تاریخ (۱)، هند و چین، صفحه ۴۳، ۴۷ و ۴۹)

۱۰۹- گزینه «۴»

(مهمرمهری یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) آتن مرکز فعالیت‌های فلسفی، علمی و هنری و نیز زادگاه مردم سالاری (دموکراسی) به‌شمار می‌رفت، اما اسپارت، جامعه‌ای نظامی‌گرا و جنگاور بود که به امور فرهنگی و هنری چندان علاقه‌ای نداشت. (به این معنا نیست که اصلاً توجهی نداشتند.)

ج) پس از پایان جنگ‌های یونان و ایران، دولت - شهر آتن به رهبری پریکلس، سیاستمدار آزادی خواه، به سرعت در مسیر پیشرفت و توسعه‌طلبی سیاسی و نظامی گام برداشت.

(تاریخ (۱)، یونان و روم، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

۱۱۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

پس از آنکه امپراتور کنستانتین، شهر بیزانسیوم را به پایتختی برگزید، به تدریج زمینه تقسیم امپراتوری روم به دو بخش شرقی و غربی فراهم آمد. دین مسیحیت در زمان این امپراتور رونق بی‌سابقه‌ای یافت و حدود ۵۰ سال بعد از او، مسیحیت دین رسمی امپراتوری روم شد.

(تاریخ (۱)، یونان و روم، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۰)

تاریخ (۲)

۱۱۱- گزینه «۴»

(فاطمه عزیزی)

عبارات به ترتیب زمان (از راست به چپ): ب - الف - د - ج
الف) در سال یک هجری رخ داده است؛ البته این اتفاق، منشأ تشکیل تقویم هجری است.

ب) این تصمیم هیچ‌گاه عملی نشد؛ اما آنچه که قطعی است، رخ دادن پیش از هجرت پیامبر (ص) به یثرب بود.

ج) این رویداد از رویدادهای سال دوم هجری است.

د) نزول آیات جهاد، در سال ۱ هجری رخ داده است.

(تاریخ (۲)، امت و حکومت نبوی در مدینه، صفحه‌های ۳۱، ۳۳، ۳۷ و ۳۸)

۱۱۲- گزینه «۲»

(مهمرسانی)

در جنگ بدر «حدود» ۳۰۰ رزمنده مسلمان بر ۹۵۰ جنگوی قریش پیروز شدند.

(تاریخ (۲)، امت و حکومت نبوی در مدینه، صفحه ۳۷)

۱۱۳- گزینه «۴»

(آیرو فتاح‌زاده)

گزینه «۴» به عثمان، خلیفه سوم اشاره دارد.

(تاریخ (۲)، تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین، صفحه‌های ۴۲، ۴۴، ۴۵ و ۴۷)

۱۱۴- گزینه «۳»

(تابان صیقلی)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: معاویه به سمت عراق لشکرکشی کرد و سپاه امام حسن برای مقابله با آن‌ها از کوفه خارج شد.

گزینه «۲»: سلب اعتماد امام حسن از مردم کوفه پس از سوء قصد به جان ایشان توسط یکی از سپاهیان‌شان رخ داد.

گزینه «۴»: مرگ هشام‌بن‌عبدالملک منجر به تشدید اختلاف و نزاع در خاندان اموی شد.

(تاریخ (۲)، امویان بر مسند قدرت، صفحه‌های ۵۴، ۵۵ و ۶۳)

۱۱۵- گزینه «۴»

(هواد یلیلیان)

«الف» مربوط به دوران زندگی امام محمدباقر (ع)، «ب» مربوط به دوران مرگ هشام‌بن‌عبدالملک تا به تخت نشستن ابوالعباس سفاح و «ج» مربوط به دوران ضعف حکومت مسلمانان بر اندلس می‌باشد.

گزینه‌های «۱» و «۳» که حوادث زندگی امام سجاد (ع) را بیان می‌کنند، با خواسته سؤال مطابق نیستند و از بین رفتن آخرین خلیفه اموی توسط ابومسلم مربوط به بعد از خلافت ابوالعباس سفاح و در نتیجه بعد از سال ۱۳۲ هجری قمری می‌شود.

(تاریخ (۲)، امویان بر مسند قدرت، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۵)

جغرافیا (۳)

۱۱۶- گزینه «۴»

(فرزانه ناظمی)

گزینه «۱»: قسمت اول درست است. - قسمت دوم باید مقرر می‌بود.

گزینه «۲»: قسمت اول مربوط به اقتصاد است. - قسمت دوم درست است.

گزینه «۳»: قسمت اول مربوط به اقتصاد است - قسمت دوم اشتباه است.

گزینه «۴»: قسمت اول درست و مربوط به جمعیت است. - قسمت دوم نیز درست است و اسم دیگر مقرر، مکان می‌باشد.

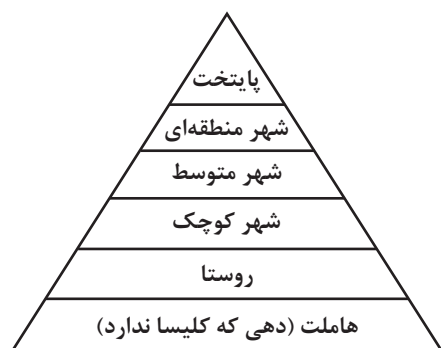
(جغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه‌های ۲ و ۶)

۱۱۷- گزینه «۳»

(فاطمه عزیزی)

در قاعده هرم و ردیف‌های پایین، سکونتگاه‌هایی با کمترین میزان جمعیت قرار می‌گیرند. (رد گزینه‌های ۱، ۲ و ۴)

این سکونتگاه‌ها خدمات کمتری نیز ارائه می‌دهند. با حرکت به سوی بالای هرم، جمعیت سکونتگاه‌ها بیشتر می‌شود و خدماتی هم که ارائه می‌دهند، بیشتر و متنوع‌تر است.

(جغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه‌های ۷ و ۹)

۱۱۸- گزینه «۱»

(پوار بلیلیان)

مطابق کتاب درسی علاوه بر نقش مهم در اقتصاد و تجارت جهانی، جمعیت بالا (بیش از ۱۰ میلیون نفر) نیز لازم است تا جهان‌شهر نامیده شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: علاوه بر افزایش جمعیت مادرشهرها (متروپل‌ها)، گسترش حومه‌های آن‌ها نیز برای تشکیل منطقه مادرشهری ضروری است.

گزینه «۳»: عبارت برعکس بیان شده است.

گزینه «۴»: در ایران به مادرشهرهایی با بیش از ۱ میلیون نفر جمعیت کلان‌شهر گفته می‌شود اما در سطح جهانی به شهرهایی با بیش از ۱۰ میلیون نفر جمعیت کلان‌شهر (مگاسیتی) گفته می‌شود.

(پغرافیای (۳)، شهرها و روستاها، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۱۱۹- گزینه «۳»

(مهمرمهری یعقوبی)

مگالاپلیس‌ها معمولاً در امتداد راه‌های ارتباطی، شکل خطی و کریدوری و برخی نیز شکل خوشه‌ای و کهکشانی پیدا کرده‌اند.

(پغرافیای (۳)، شهرها و روستاها، صفحه ۱۴)

۱۲۰- گزینه «۱»

(فاطمه امیری)

از دیگر موضوعاتی که در زمینه شهرنشینی در ایران رخ داد، تبدیل تهران به مادر شهر ملی بود. با مهاجرت گسترده مردم از سراسر کشور، جمعیت تهران به طور مداوم به شدت افزایش یافت و رفته رفته فاصله زیادی با سایر شهرها پیدا کرد بدین ترتیب جمعیت تهران همواره بیش از دو برابر دومین شهر پر جمعیت ایران، یعنی مشهد، بوده است.

(پغرافیای (۳)، شهرها و روستاها، صفحه ۲۰)

جغرافیای ایران

۱۲۱- گزینه «۳»

(مهمر سایی)

تنها عبارت گزینه «۳» پاسخ صحیح ارائه کرده است.

نکته مهم درسی:

عبارت داده شده، تعریف موقعیت مطلق است که شما اگر تعریف موقعیت ریاضی یا مطلق را می‌دانستید، به پاسخ سؤال می‌رسیدید.

(پغرافیای ایران، موقعیت پغرافیایی ایران، صفحه ۱۴)

۱۲۲- گزینه «۱»

(مهمرمهری یعقوبی)

الف) تنگه هرمز، به سبب اینکه دروازه خروجی نفت خلیج فارس است، مهم ترین آبراهه راهبردی (استراتژیک) و یکی از گذرگاه‌های تجاری مهم جهان است.

ب) ایران طولانی‌ترین مرز را با عراق و کوتاه‌ترین مرز را با ارمنستان دارد.

ج) راه‌های آبی، امکان روابط بازرگانی بیشتری را فراهم می‌کند.

(پغرافیای ایران، موقعیت پغرافیایی ایران، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۱)

۱۲۳- گزینه «۴»

(فاطمه امیری)

عبارت نادرست: «ج»

دو توده کوهستانی مهم دیگر، به نام‌های سهند و سیلان بر اثر فعالیت‌های آتشفشانی در منطقه کوهستانی آذربایجان وجود دارند.

(پغرافیای ایران، تاهماری‌های ایران، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۶)

۱۲۴- گزینه «۳»

(فرزانه ناظمی)

الف) سیلاب دشت‌ها از عوامل انسانی تغییردهنده منطقه کوهستانی غربی است.

ب) به کوه‌های چین خورده منطقه کوهستانی مرکزی کوه‌های مرکزی گفته می‌شود.

ج) کوه‌های شرق و جنوب شرقی در منطقه مکران در اطراف چاله جازموریان کرمان قرار دارد.

(پغرافیای ایران، تاهماری‌های ایران، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۰)

۱۲۵- گزینه «۲»

(مهمرمهری یعقوبی)

برخی دشت‌ها در هنگام چین خوردگی‌ها و در حد فاصل تاقدیس‌ها (در میان ناودیس‌ها) ایجاد شده‌اند؛ مانند دشت کاکان در فارس.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: درباره دشت نهاوند صادق است.

گزینه «۳»: درباره دشت لوت صادق است.

گزینه «۴»: درباره ماهی دشت کرمانشاه و دشت ارژن در فارس صادق است.

(پغرافیای ایران، تاهماری‌های ایران، صفحه ۳۱)

جغرافیا (۲)

۱۲۶- گزینه «۳»

(پوار بلیلیان)

مطابق کتاب درسی، تصویر مذکور در گزینه «۳» صحیح است.

(پغرافیای (۲)، نواهی آب و هوایی، صفحه ۲۲)

۱۲۷- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های -کنکور سراسری ۹۹)

در ناحیه استوایی (حاره) کانون کم‌فشار قرار دارد و این کانون تا حدود مدارات ۳۰ درجه شمالی و جنوبی امتداد دارد. در این منطقه، هوای گرم به سمت بالا صعود می‌کند و با بالا رفتن سرد می‌شود و رطوبت خود را به صورت باران فرو می‌ریزد.

در اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی، منطقه پرفشار جنب‌حاره شکل گرفته است. جابه‌جایی توده‌های هوا بین کمربندهای فشار، موجب وزش بادهای مختلف در سطح کره زمین می‌شود.

(پغرافیای (۲)، نواهی آب و هوایی، صفحه ۲۶)

فلسفه دوازدهم

۱۳۱- گزینه ۳

(فره‌ار قاسمی نژاد)

وقتی کودک با کلمه «این و آن» از چستی اشیا می‌پرسد، می‌داند که آن اشیا وجود دارند، اما از ماهیت و چستی آنها آگاه نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «انسان در هر چیزی که مشاهده می‌کند دو «جنبه» می‌یابد نه دو جزء از آن چیزها را.

گزینه ۲: وقتی کودک با «این و آن» از ماهیت و چستی اشیا می‌پرسد، به تفاوت میان آن اشیا و موجودات پی برده است و گرنه نمی‌پرسید این چیست؟ آن چیست؟ کودک از ماهیت این اشیا آگاه نیست، ولی تفاوت آنها را درمی‌یابد.

گزینه ۴: تنها آگاهی کودک از وجود اشیا نیست، او به تفاوت میان اشیا نیز آگاه است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چستی، صفحه‌های ۳ و ۴)

۱۳۲- گزینه ۱

(پرگل رمیمی)

فارابی، فیلسوف بزرگ مسلمان، به نسبت میان وجود و ماهیت «توجه ویژه‌ای» کرد و در تمایز این دو مفهوم نکاتی را مطرح نمود، نه اینکه اولین کسی باشد که به چنین نسبتی توجه کرده باشد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چستی، صفحه ۴)

۱۳۳- گزینه ۲

(موسی سپاهی - سروان)

در ذهن، وجود و ماهیت دو مفهوم متفاوتند، اما در عالم خارج از ذهن این دو جدا از هم نیستند و به یک موجود اشاره دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «این نگاه، نگاه علم شیمی است، نه دیدگاه فلسفی.

گزینه ۳: تأکید فلسفه بر اصل واقعیت است و اینکه وجود و ماهیت مفاهیم عقلی و فلسفی هستند، نه صرفاً تخیلی یا فرضی.

گزینه ۴: فلسفه بر عقلی بودن مفاهیم تأکید دارد نه بر تجربی بودن. شناخت وجود و ماهیت در فلسفه با تفکر و تحلیل مفهومی انجام می‌شود، نه با آزمایش.

(فلسفه دوازدهم، هستی و چستی، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۱۳۴- گزینه ۳

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

وقتی حمل ما بی‌نیاز از دلیل است که محمول همان ذات و ماهیت موضوع باشد یا جزئی از ماهیت موضوع محسوب شود.

حمل «سه‌زاویه‌ای بر مثلث» یعنی «مثلث سه‌زاویه‌ای است» نیازمند به دلیل محسوب می‌شود؛ زیرا تعریف حقیقی مثلث «شکل سه‌ضلعی» است، نه سه‌زاویه‌ای. بنابراین حمل «سه‌زاویه‌ای» بر «مثلث» بر اساس همان سه‌ضلعی بودن قابل اثبات است و نیاز به دلیل دارد.

حمل «مخلوق بر انسان» هم نیازمند دلیل است، زیرا مخلوق بودن، جزو تعریف حقیقی انسان نیست و نیاز به دلیل دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «جسم بودن بخشی از ماهیت گیاه است، زیرا تعریف حقیقی گیاه چنین است: «گیاه: جسم نامی غیرحساس». پس این حمل بی‌نیاز از دلیل است.

۱۲۸- گزینه ۳

(مهم‌رسانی)

بررسی هر یک از عبارت‌ها:

- سرعت ... در سنگ‌ها متفاوت است و به عواملی چون جنس سنگ‌ها، نوع

آب و هوا و زمان بستگی دارد. (هوازدهی رد گزینه‌های ۱ و ۴)

- ... ناهمواری برجسته و مرتفعی است که معمولاً دامنه‌های تند و قله برجسته دارد. (کوه)

- ... از مهم‌ترین اشکال زمین هستند که با وسعت‌های مختلف، در همه قاره‌ها وجود دارند. (دشت‌ها)

- باکتری‌های تجزیه‌کننده یا تنفس گیاهان در سنگ‌ها ... ایجاد می‌کنند. (تغییرات شیمیایی)

(جغرافیا ۲)، ناهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۱

۱۲۹- گزینه ۲

(فاطمه عزیزی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱: «در برخی نواحی کوهستانی‌ای که سنگ‌ها قابلیت حل شدن در آب را داشته باشند، مانند سنگ‌های آهکی یا گچی و نظایر آن، آب‌های جاری با نفوذ به زیرزمین از طریق درزها و شکاف‌ها و حل کردن سنگ‌ها در خود، پدیده‌های فرسایشی چون غارهای طبیعی و چشمه‌های آهکی پدید می‌آورند که در اصطلاح به آنها اشکال «کارستی» گفته می‌شود. همچنین در ایران، اشکال کارستی به ویژه در کوه‌های زاگرس زیاد است.

گزینه ۲: به سنگ‌ها و رسوباتی که یخچال‌ها با خود حمل می‌کنند، «مورن» یا یخرفت می‌گویند. بنابراین دو مفهوم جداگانه نیستند که در برخی از آنان یخرفت باشد یا نباشد.

گزینه ۳: آب‌های جاری در کوهستان‌ها به دلیل شیب زمین به سمت پایین کوه روان می‌شوند. آنها بر سر راه خود، سنگ‌ها را تخریب و آنها را با خود حمل می‌کنند.

گزینه ۴: تغییرات دمای شب و روز و یخ بستن آب در شکاف‌ها و درزها از عوامل مهم هوازدهی در کوهستان‌ها هستند.

(جغرافیا ۲)، ناهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۶

۱۳۰- گزینه ۱

(میهبه مهبی)

تشریح موارد:

الف) چاله‌های بادی که عمق بعضی از آنها در دشت لوت، به ۴۰ متر می‌رسد: اشکال کاوشی

ب) در ستون‌های سنگی، باد مواد نرمی را که در زیر یا لبه تخته‌سنگ‌ها قرار گرفته‌اند، تخریب می‌کند و با خود می‌برد: اشکال کاوشی

ج) در تپه‌های ماسه‌ای، بر اثر وزش باد و جابه‌جا شدن ماسه و شن، پدیده‌ای به وجود می‌آید که ارتفاع برخی از آنها در لیبی تا ۳۰۰ متر می‌رسد: اشکال تراکمی

د) در دشت ریگی، وقتی سنگ‌های ریز توسط باد حمل می‌شوند، سطوحی پر از قله‌سنگ‌ها باقی می‌ماند: اشکال کاوشی

(جغرافیا ۲)، نواحی طبیعی، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

گزینه «۴»: در حمل اولی ذاتی نمی‌توان موضوع و محمول را از یکدیگر جدا کرد و رابطه ضروری میان موضوع و محمول نشانه ذاتی بودن ارتباط آن دو است و این ارتباط ذاتی منجر به صادق بودن این دسته قضایا هم می‌شود.
(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۴ تا ۶)

۱۳۷- گزینه «۱» (علی معزی)
هرچند معلول‌ها، واجب‌الوجود بالغیر هستند، اما امکان ذاتی آنها هرگز از میان نمی‌رود. موجودات در ذات خود می‌توانند «ممکن‌الوجود بالذات» باشند یا «واجب‌الوجود بالذات». (رد گزینه «۲») مفاهیم فرضی مثل «دیو» و «دریای جیوه»، ممکن‌الوجود هستند. (رد گزینه «۳») متمنع‌الوجودها جزء موجودات جهان محسوب نمی‌شوند. (رد گزینه «۴»)
(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۱۳۸- گزینه «۱» (فیروز نژادریف - تبریز)
مربع «شکل» است و حمل «چهار پاره‌خط» بر آن امتناعی است. در گزینه «۱» رابطه «دایره» با «خط» نیز امتناعی است، چون دایره شکل است نه خط.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۲»: رابطه بین انسان با حیوان متفکر و دارای حواس و جویی است. گزینه «۳»: «دارای خاک و آب و هوا» برای مریخ امکانی است. گزینه «۴»: «موجود بودن» و «پرواز کردن» برای پرنده امکانی است.
(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه ۱۰)

۱۳۹- گزینه «۱» (پوار پاکدل - فاروج)
ارتباط محمول‌ها با موضوعات در همه قضیه‌ها امتناعی است، به‌جز گزینه «۱» که یک قضیه وجوبی و صادق است.
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه «۲»: حمل «متمنع‌الوجود بالذات» بر «پری دریایی» متمنع و محال است؛ زیرا پری دریایی یک مفهوم امکانی است که ممکن است وجود بر آن حمل شود و یا از آن سلب شود.
گزینه «۳»: حمل «واجب‌الوجود بالغیر» بر «خدا» متمنع و محال است؛ زیرا خداوند تنها مصداق مفهوم واجب‌الوجود بالذات است و حمل هر قسم وجود دیگری بر مفهوم خداوند یک قضیه متمنع و محال خواهد ساخت.
گزینه «۴»: حمل «واجب‌الوجود بالذات» بر «کیهان» متمنع و محال است؛ زیرا کیهان (جهان هستی) یک مفهوم امکانی است که ممکن است وجود بر آن حمل شود و یا از آن سلب شود. پس وجود برای مفهومی مانند کیهان امکانی است، نه وجوبی.
(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۴۰- گزینه «۴» (فرهاد قاسمی‌نژاد)
امر مثلی شکل می‌تواند یک جسم باشد (مثلاً بیسکویت مثلی) که در این صورت وزن دارد و می‌تواند امری خیالی یا فرضی باشد که در این صورت وزن نخواهد داشت. (امکانی)
دقت کنید سیاه و سفید با وجود رابطه امکانی دارد، ولی رابطه «سیاه سفید» با وجود امتناعی است. (رد سایر گزینه‌ها)
(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

گزینه «۲»: مستطیل بودن بخشی از ماهیت مربع است، زیرا مربع نیز نوعی مستطیل محسوب می‌شود و مستطیل بودن ذاتی آن است و بی‌نیاز از دلیل است.

مستطیل: چهارضلعی با زاویه‌های برابر
مربع: چهارضلعی با اضلاع و زاویه‌های برابر
گزینه «۴»: حساس بودن بخشی از ماهیت خرس است، زیرا تعریف حقیقی حیوانات چنین است: «حیوان: جسم رشدکننده حساس» و خرس هم یک حیوان است، پس حساس است و حمل آن بی‌نیاز از دلیل است.
(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۳۵- گزینه «۴» (حسین آفندی راهنمایی)
اگر محمول ذاتی موضوع باشد، حتماً و همیشه حمل بی‌نیاز از دلیل است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: معنی «مشترک بودن تمامی مصادیق موضوع و محمول» این است که بین موضوع و محمول نسبت تساوی برقرار باشد؛ ولی برقرار بودن نسبت تساوی بین موضوع و محمول نمی‌تواند دلیل قاطعی برای بی‌نیاز بودن حمل از دلیل باشد؛ چراکه ممکن است بین موضوع و محمول قضیه‌ای تساوی برقرار باشد، اما حمل نیازمند به دلیل و غیرذاتی باشد؛ مانند: «مثلث شکل سه‌زاویه‌ای است».
گزینه «۲»: صادق بودن یک قضیه دلیل بر بی‌نیاز از دلیل بودن حمل آن نیست؛ چراکه ممکن است قضیه‌ای صادق باشد، ولی نیازمند به دلیل باشد؛ مانند: «حسین دارای وجود خارجی است».

گزینه «۳»: جدایی‌ناپذیری موضوع از محمول دلیلی بر بی‌نیاز بودن یا نبودن حمل از دلیل نیست؛ چراکه حمل حتی در صورت جدایی‌ناپذیری موضوع از محمولش هم ممکن است نیازمند به دلیل باشد؛ مانند: «مثلث سه زاویه دارد» هم اینکه بی‌نیاز از دلیل باشد؛ مانند: «مثلث سه ضلع دارد».
(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۳۶- گزینه «۱» (پوار پاکدل - فاروج)
موضوع و محمول در قضایای حمل اولی ذاتی هم در عالم ذهن و هم در عالم واقعیت عینیت دارند. به‌عنوان مثال در قضیه «انسان حیوان ناطق است» مفهوم «انسان» و مفهوم «حیوان ناطق» در عالم واقعیت اشاره به یک موجود می‌کنند و هم در عالم ذهن، انسان همان حیوان ناطق است و بالعکس. اما در حمل شایع صناعی عینیت میان موضوع و محمول در عالم واقعیت برقرار است، اما در عالم ذهن مغایرت میان موضوع و محمول برقرار است. به‌عنوان مثال در حمل «انسان شاعر است» مفهوم «انسان» و مفهوم «شاعر» در عالم واقعیت اشاره به یک موجود می‌کنند، اما در عالم ذهن این دو مفهوم مجزا و مغایر با یکدیگرند و عینیتی میان آنها برقرار نیست.

تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه «۲»: این جمله کاملاً درست است زیرا تصورات ما قطعاً وجود ذهنی دارند، اما ممکن است همان تصورات در عالم واقعیت موجود باشند و ممکن است موجود نباشند.
گزینه «۳»: اگر میان موضوع و محمول در یک قضیه نسبت تساوی برقرار باشد، حمل می‌تواند اولی ذاتی باشد (مثلث شکل سه‌ضلعی است). یا شایع صناعی باشد. (مثلث شکل سه‌زاویه‌ای است).

منطق

۱۴۱- گزینه ۱

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

برای مثال استدلالی با مقدمات «شیر کلسیم دارد + شیر حیوان جنگل است»، لفظ تکرار شده (شیر) معنای یکسانی ندارد و با نتیجه‌گرفتن از این مقدمات مغالطه «اشتراک لفظ» روی می‌دهد.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۴۲- گزینه ۲

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: دست: التزامی / مجلس: تضمنی / ماشین: تضمنی

گزینه ۲: شیر: مطابقی / اداره: التزامی / کشور ایران: تضمنی

گزینه ۳: خانه: مطابقی / کتاب منطق: مطابقی / کف دستم: التزامی

گزینه ۴: مدرسه: مطابقی / پاکدستی: التزامی / شیر: مطابقی

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۴۳- گزینه ۲

(فیروز نژادنیف - تبریز)

در همه گزینه‌ها مشترک لفظی وجود دارد، به جز گزینه ۲؛ در این گزینه ابهام از این جهت است که معلوم نیست ضمیر «شما» فاعل است یا مفعول؛ یعنی «از اینکه شما مرا راهنمایی کردید پشیمانم» یا اینکه «من شما را راهنمایی کردم و از این پشیمانم».

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: در فارسی کتاب‌های امثال قرآن کم است. (مشترک لفظی: امثال به معنای نظیر و مانند یا امثال به معنای ضرب‌المثل‌ها که جمع مَثَل است.)

گزینه ۳: این کتاب‌ها قیمت ندارند. (مشترک لفظی: قیمت نداشتن: بسیار بارزش / قیمت نداشتن: بسیار بی‌ارزش)

گزینه ۴: آقای قمری دوست بیست‌ساله من است. (مشترک لفظی: بیست‌ساله: برای مدت بیست سال یا دارای بیست سال سن)

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۸)

۱۴۴- گزینه ۳

(علی معزی)

در این گزینه لفظ «توانستن» مشترک لفظی است و به دو معنا به کار رفته است. توانستن در «نمی‌توانی» به معنای عدم توانمندی و قدرت کافی داشتن است؛ ولی در «می‌توانم» به معنای اجازه یا مجوز داشتن به کار رفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: بدون مغالطه

گزینه ۲: ضمیر «من» در «مال من» ابهام در مرجع ضمیر دارد.

گزینه ۴: «صحیح است» ابهام در مرجع ضمیر دارد.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۵)

۱۴۵- گزینه ۴

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

نهاد عبارت «همراه بود» یک ضمیر مستتر است که می‌تواند به «امیر» یا به «پول» برگردد. لذا مغالطه «ابهام در مرجع ضمیر» محتمل است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مرجع ضمیر «ش» در «کتابش» نامشخص است. (علی یا دوستش)

گزینه ۲: مشترک لفظی در حرف «واو» است.

زیرا ممکن است «واو عطف» باشد و فصل چهارم و آخر دو فصل جدا محسوب شوند و ممکن است «واو بیانی» باشد و فصل چهارم و آخر یک فصل حساب گردند.

گزینه ۳: واژه «خواند» مشترک لفظی است. به معنی: «قرائت کرد / دانست، توصیف کرد» و مشخص نیست که مراد گوینده کدام معنی از واژه «خواند» است.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۷)

۱۴۶- گزینه ۴

(هسین آفونری راهنمایی)

بررسی دقیق متن برای جلوگیری از مغالطه نگارشی وظیفه ویراستاران است نه منطق‌دانان.

منطق‌دانان به دنبال پیدا کردن راه‌های جلوگیری از خطای ذهن هستند، اما کسانی که این راه‌ها را عملیاتی طی می‌کنند متخصصان خود علوم و دانش‌ها هستند نه منطق‌دانان.

تکلیف: خطای در نگارش ضرورتاً باعث خطای در ذهن نمی‌شود بلکه ممکن است که باعث خطا بشود. مانند: «مثلاً چیست» علائم نگارشی ندارد؛ اما هر کسی متوجه می‌شود که سؤالی است و دچار خطا نمی‌شود.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه ۱۶)

۱۴۷- گزینه ۴

(پوار پاکرل - فاروج)

مغالطه‌های پیشنهادی در تمام عبارت‌ها درست بیان شده‌اند، به جز عبارت گزینه ۴؛ در این عبارت جایگاه ویرگول می‌تواند معنای جمله را تغییر دهد: ۱- تیم «الف» در دومین بازی پیاپی خود مقابل تیم «ب» با ... (یعنی تیم «الف» دوبار پیاپی تیم «ب» را شکست داده است). ۲- تیم «الف» در دومین بازی پیاپی خود، مقابل تیم «ب» با نتیجه ... (یعنی تیم «الف» دومین بازی‌اش را مقابل تیم «ب» انجام داده است، نه هر دو بازی را).

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱» ضمیر «وی» ممکن است به مرجع اول یعنی «معاون وزیر» و یا به مرجع دوم یعنی «تتانیاهو» بازگردد.

گزینه ۲: دام حداقل دو معنا در این عبارت می‌تواند داشته باشد. معنای اول: چهارپایا، حیوان اهلی - معنای دوم: تله، فریب دادن

گزینه ۳: این عبارت با تغییر جایگاه «ر» دو معنای مختلف پیدا می‌کند. معنای اول: او سرپرست گروهی بود که برای بازگرداندن مسلمانان، به حبشه رفته بود.

معنای دوم: او سرپرست گروهی بود که برای بازگرداندن مسلمانان به حبشه رفته بود.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳، ۱۴، ۱۶ و ۱۷)

۱۴۸- گزینه ۴

(موسی سپاهی - سراوان)

استفاده از عبارات دوپهلوی و مشخص نبودن مرجع ضمیر و ترکیب خاص جمله به گونه‌ای که بیش از یک معنا را به ذهن متبادر کند می‌تواند منجر به مغالطه ابهام در مرجع ضمیر یا ابهام در عبارت شود. (رد سایر گزینه‌ها)

به جز موارد فوق اگر جمله‌ای منفی باشد و ادات تشبیه نیز داشته باشد می‌تواند ابهام ایجاد کند، اما اگر قبل از ادات تشبیه کلمه «هم» بیاید، ابهام برطرف می‌شود. مثال: «من مثل تو آدم خوبی نیستم.» می‌تواند هم به این معنا باشد که هر دو بد هستیم، و هم به این معنا باشد که تو خوبی و من بد. حال اگر قبل از «مثل» کلمه «هم» را قرار دهیم، فقط معنای اول قابل قبول است.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه ۱۷)

۱۴۹- گزینه ۳»

(پرکل ریمی)

در عبارت «روژا مثل من خوشحال نیست» دو برداشت متفاوت می‌توان داشت:

- ۱- من و روژا هر دو خوشحال نیستیم.
- ۲- من خوشحالم، اما روژا مثل من نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «دارای زمینه مغالطه شیوه نگارشی کلمات (نوشته شده توسط استاد یا ثبت شده توسط استاد که به وسیله ویرگول مشخص می‌شود).
گزینه ۲: «دارای زمینه مغالطه توسل به معنای ظاهری (جغد شب بودن کنایه از شب‌بیدار بودن)
گزینه ۴: «دارای زمینه مغالطه اشتراک لفظ (عکس گرفتن: گرفتن عکس / عکس انداختن) / در صورت پذیرفتن معنای «عکس‌انداختن» باز هم «ترگس» دو معنا دارد: الف) گل ترگس ب) شخصی به نام ترگس

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۸)

۱۵۰- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

اگر لفظی دلالت التزامی یا تضمینی داشته باشد، حتماً دلالت مطابقی هم دارد، اما کلمه‌ای که دلالت مطابقی دارد ممکن است دلالت التزامی یا تضمینی نداشته باشد.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

فلسفه یازدهم

۱۵۱- گزینه ۲»

(پرکل ریمی)

معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است. به عبارتی دیگر شناخت هستی، از امکان شناخت آن، متمایز است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «این بخش از فلسفه درصدد بحث و بررسی اصل و حقیقت وجود و مسائل پیرامون آن است.
گزینه ۳: «بررسی توانایی هرگونه شناختی در انسان مربوط به معرفت‌شناسی است.

گزینه ۴: «معرفت‌شناسی یکی از بخش‌های ریشه‌ای فلسفه است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه ۱۳)

۱۵۲- گزینه ۲»

(موسی سپاهی - سروان)

فلسفه‌های مضاف در قدیم گسترش نیافته بودند و فلاسفه گذشته مثل افلاطون، ارسطو، ابن‌سینا و ... تمام فلسفه را تحت عنوان فلسفه اولی یا مابعدالطبیعه ذکر می‌کرده‌اند. اما در عصر حاضر فلسفه‌های مضاف گسترش یافته‌اند و طبق این مضمون آنچه که امور عامه فلسفی است به‌عنوان ریشه است و آنچه که مربوط به طبیعت یا انسان یا علم و ... است، ذیل شاخه‌های فلسفه است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۵۳- گزینه ۱»

(علی معزی)

معرفت به وجود فرع بر امکان معرفت است. یعنی در ابتدا باید به امکان شناخت اعتقاد داشته باشیم و سپس به هستی معرفت و شناخت پیدا کنیم. فلسفه دارای یک بخش اصلی و تعدادی بخش فرعی است و معرفت‌شناسی بخشی از ریشه فلسفه است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۱۵۴- گزینه ۲»

(امیرمهر قلعکاهی)

شاخه‌های دانش فلسفه، آن دسته از دانش‌های فلسفی هستند که قوانین بنیادی وجودشناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های خاص منتقل می‌سازند و قوانین بنیادی آن محدوده از وجود را بیان می‌کنند (رد گزینه ۳)؛ بدین ترتیب، با تأمل فیلسوفانه در حوزه‌هایی مانند اخلاق، دین، تاریخ و طبیعت، شاخه‌هایی از فلسفه مانند فلسفه اخلاق، فلسفه دین، فلسفه تاریخ و فلسفه طبیعت شکل می‌گیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «شاخه‌های فلسفه هیچ‌گاه وارد مسائل یک علم خاص نمی‌شوند، مثلاً در فلسفه فیزیک هیچ‌گاه میزان جاذبه زمین یا دیگر موارد را بررسی نمی‌کنیم، بلکه تنها مسائل عمیق و بنیادین و فلسفی آن علم خاص را مورد توجه قرار می‌دهیم.

گزینه ۴: «روش فلسفه همیشه روش استدلال عقلی و قیاسی است و موضوع آن هم همیشه وجودشناسی و معرفت‌شناسی است. پس تفاوت ریشه و شاخه فلسفه در اصل این دو مورد (موضوع و روش) نیست بلکه در حیطه بررسی موضوع فلسفه است. اگر وجودشناسی و معرفت‌شناسی به نحو عام بررسی شوند، ریشه فلسفه شکل می‌گیرد و اگر قواعد عام ریشه فلسفه به محدوده‌های خاص منتقل شوند، شاخه‌ها پدید خواهند آمد. پس می‌توان گفت مباحث شاخه‌ها عمومیتی را که در مباحث ریشه فلسفه دیده می‌شود ندارند.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه ۱۴)

۱۵۵- گزینه ۴»

(مسین آفونری راهنمای)

پرسش گزینه ۴ درباره مبحث معرفت‌شناسی است و چون معرفت‌شناسی بخشی از ریشه فلسفه است، سؤالات این بخش از مسائل فلسفه‌های مضاف بنیادی‌تر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «پرسش این گزینه در فلسفه جامعه‌شناسی جای می‌گیرد.

گزینه ۲: «پرسش این گزینه در فلسفه اخلاق جای می‌گیرد.

گزینه ۳: «پرسش این گزینه در فلسفه تاریخ جای می‌گیرد.

تکلیف: سؤالات فلسفه‌های مضاف و سؤالات ریشه فلسفه (معرفت‌شناسی و هستی‌شناسی) همگی فلسفی و اساسی هستند. اما سؤالات معرفت‌شناسی و هستی‌شناسی نسبت به سؤالات فلسفه‌های مضاف بنیادی‌تر و اساسی‌تر است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۵۶- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

بحث در اصالت فرد یا اصالت جامعه بر سر هویت جامعه و افراد است. یعنی این‌که آیا سراسر احکام و اوصاف جامعه همان اوصاف و احکام موجود بین افراد و تابع آن است (اصالت فرد) یا این‌که جامعه خود احکام و ضرورت‌های مستقل خودش را دارد و این افراد هستند که تابع احکام و شرایط اجتماعی هستند (اصالت جامعه).

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «دقت کنید که بحث بر سر وجود جوامع و نحوه شکل‌گیری آن‌ها نیست. همه می‌دانند که جوامع از به هم پیوستن عده‌ای انسان شکل می‌گیرند.

گزینه‌های ۲ و ۴: «موارد مطرح‌شده در این دو گزینه از مباحث خود جامعه‌شناسی و علوم اجتماعی است، نه فلسفه این علوم. فرد بسته به اینکه در بحث اصالت فرد یا جامعه در فلسفه چه رویکردی را برگزیده باشد ممکن است در این موارد نیز رویکردی متناسب با آن اتخاذ کند.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

اقتصاد

۱۶۱- گزینه ۳»

(مهمربسین متولی)

- (الف) برای تشکیل شرکت، ممکن است به وکیل نیاز داشته باشید تا به شما برای تکمیل اساسنامه شرکت و سایر اسناد مورد نیاز کمک کند.
- (ب) شرکت تعاونی کسب و کاری است که با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضا تشکیل می‌شود و به بهبود وضعیت اقتصادی آن‌ها کمک می‌کند.
- (ج) تعاونی‌ها مراحل راه‌اندازی کم‌بیش مشابهی با شرکت‌ها دارند، اما نحوه اداره آن‌ها براساس هر نفر، یک رأی است.
- (د) مؤسسات خیریه و غیرانتفاعی با هدف غیرتجاری شکل می‌گیرند که اغلب در زمینه‌های انسانی و اجتماعی فعالیت دارند.

(اقتصاد، انتقاب نوع کسب و کار، صفحه‌های ۱۷ و ۱۹)

۱۶۲- گزینه ۲»

(مهری ضیائی)

بررسی موارد نادرست:

- ب: پراگیزه ← نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.
- ج: یادگیرنده ← از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه ۶)

۱۶۳- گزینه ۱»

(مهری کاردران)

- کفش‌فروشی که حاضر نیست پیشنهاد شریک خود را برای فروش از طریق شبکه‌های اجتماعی بپذیرد: این تصمیم بیانگر چسبیدن به وضعیت فعلی است؛ زیرا فرد از تغییر و بررسی گزینه‌های نوین اجتناب کرده و صرفاً به شیوه‌های پیشین بسنده می‌کند.
- شخصی که برای تکمیل و بازسازی منزل خود، زیر بار سنگین پرداخت اقساط آن می‌رود: این رفتار مصداق بی‌صبری زیاد است؛ چراکه فرد به جای صبر و برنامه‌ریزی بلندمدت، تأمین نیاز فوری را بر منافع آینده ترجیح داده است.
- احمد که بدون آمادگی لازم و آگاهی کافی از یک حرفه، سرمایه اصلی خود را در آن صرف می‌کند: این انتخاب نمونه‌ای از اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن است؛ زیرا خوش‌بینی افراطی و غفلت از ریسک‌ها موجب تصمیم‌گیری نادرست او شده است.

(اقتصاد، اصول انتقاب درست، صفحه ۳۱)

۱۵۷- گزینه ۲»

(علی معزی)

- برای تفکر فلسفی لازم نیست که فلسفه آموخته باشیم؛ هر فردی با هر شغلی و سنی و جنسیتی و نژادی می‌تواند تفکر فلسفی داشته باشد.
- بررسی سایر گزینه‌ها:**
- گزینه ۱: «لزوفا فیلسوفان نیستند که نظرات مستدل بیان می‌کنند.
- گزینه ۳: «فیلسوف حقیقی در پی شناخت واقعیت‌ها است، نه هماهنگ کردن واقعیت‌ها با باورهایش.
- گزینه ۴: «تعجب انسان در اثر عوامل مختلف لزوماً فلسفی نیست.
- (فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

۱۵۸- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

- برخی افراد به اموری مانند حقیقت انسان و جهان می‌اندیشند و در بسیاری موارد به دانشی درست درباره جهان و انسان می‌رسند؛ در نتیجه می‌توانند هدف قابل قبولی برای زندگی برگزینند و زندگی آنان معنای درستی پیدا کند.
- تشریح سایر گزینه‌ها:**
- گزینه ۲: «باورهایی که فلسفه ما را می‌سازند، نقش تعیین‌کننده‌ای در انتخاب اهداف دارند.
- گزینه ۳: «برخی آدم‌ها کمتر به اموری مانند حقیقت انسان و جهان می‌اندیشند و در انتخاب هدف نیز دقت نظر چندانی ندارند و بیشتر دنباله‌روی دیگرانند.
- گزینه ۴: «برخی افراد نگرشی نادرست درباره جهان و انسان دارند. اینان، در انتخاب هدف به خطا رفته و زندگی آنان معنای نادرستی به خود گرفته است.
- (فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۵۹- گزینه ۲»

(یوار پاکدل - فاروج)

- تمثیل غار افلاطون چندین نماد مختلف دارد که باید در خواندن این داستان متوجه معانی و مفاهیم هر یک از نمادها باشیم تا در درک مفهومی این تمثیل مهم به مشکل نخوریم. از جمله این نمادها می‌توان به «سایه‌ها»، «زنجیرها»، «نور یا آتش» و ... اشاره کرد. افلاطون در تمثیل غار می‌خواهد به ما بفهماند که آنچه ما بدان عادت کرده‌ایم و از سر عادت و تجربه، این عادت‌ها را حقیقت می‌دانیم در واقع خطای ادراکی ماست و آنچه ما حقیقت می‌پنداریم در واقع سایه یا کپی‌شده‌ای از حقیقت است نه خود حقیقت. حقیقت تنها زمانی دست‌یافتنی خواهد بود که آدمی به باطل بودن سایه‌ها پی‌برد و پس از رهایی از عادت به سایه‌ها، به دنبال اصل آن سایه‌ها برود که همان حقایق عالم مثل هستند. با توجه به این توضیحات و با نگاه مجدد به ابیات مطرح در گزینه‌ها درمی‌یابیم که همگی ابیات این مضمون را می‌رسانند که صیاد و شکارچی سایه‌ها چیزی جز عکس و سایه شکار به دست نیاورده است و با مقایسه بیت «شمع خاموش شد از تندی باد / اثر از سایه به دیوار نماند» متوجه می‌شویم که مضمون آن با سایر ابیات تناسب مفهومی ندارد. سایر ابیات همه از اهمیت جست‌وجوی حقیقت و عدم توجه به سایه و عکس حقایق دارند، اما گزینه ۲ «بیشتر تأکید بر اثر مؤثر وزش باد بر خاموشی شمع و در نتیجه محو شدن سایه‌ها دارد.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۶)

۱۶۰- گزینه ۳»

(غیروز نژادنیف - تبریز)

- در تمثیل غار افلاطون گذر از وضع عادی و رسیدن به حقیقت با استفاده از تفکر و تعقل است. افلاطون اشاره‌ای به فطرت الهی نکرده است.
- (فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۶)

۱۶۴- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

میلیون تومان $2,400 = \frac{1}{4} \times 800 \times 12$ = هزینه سالیانه خرید مواد اولیه

میلیون تومان $600 = 5 \times 10 \times 12$ = دستمزد سالیانه مجموع کارگران

میلیون تومان $36 = 3 \times 12$ = هزینه آب و برق و گاز و اجاره سالیانه

تومان $4,500,000,000 = 1500 \times 250,000 \times 12$ = درآمد سالیانه حاصل از فروش

میلیون تومان $4,500$ =

میلیون تومان $360 = 30 \times 12$ = هزینه فرصت سالیانه

$800 + 360 + 36 + 600 + 2,400$ = مجموع هزینه‌ها با احتساب هزینه فرصت

میلیون تومان $4,196$ =

میلیون تومان $304 = 4,500 - 4,196$ = سود اقتصادی

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۸، ۲۵، ۲۶ و ۳۳)

۱۶۵- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

برای به‌دست آوردن یک واحد (y) بیشتر، باید دو واحد (x) از دست داد.

به عنوان مثال در نقطه D، ۲ واحد کالای (x) و ۳ واحد کالای (y) می‌توان خریداری کرد. در نقطه C، ۴ واحد کالای (x) و ۲ واحد کالای (y) می‌توان خریداری کرد. در نتیجه برای حرکت از نقطه C به D (جهت به‌دست آوردن یک واحد (y) بیشتر) باید از دو واحد (x) صرف‌نظر کرد.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۱۶۶- گزینه «۴»

(مهری ضیائی)

بررسی موارد نادرست:

الف: هرچه منابع بیشتری داشته باشیم، کالاها و خدمات بیشتری می‌توانیم تولید کنیم. ← کمیابی منابع

ج: همیشه باید بین گزینه‌های انتخاب، «بده - بستان» کرد. ← هزینه فرصت

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۸)

۱۶۷- گزینه «۱»

(آفرین ساهری)

ارزش کل سهام شرکت
تعداد سهام شرکت = قیمت هر برگه سهم

میلیون تومان $5 = 5,000,000 = \frac{250,000,000}{50}$

هر شخص با خرید سهام شرکت به سهام‌دار آن تبدیل می‌شود که به اندازه سهمش مالکیت نسبی دارد.

۱۶۸- گزینه «۱»

(اسان عالی‌نژاد)

هزینه‌های تولید - درآمد = سود

هزینه‌های تولید + سود = درآمد $\Rightarrow$

میلیون تومان 67 = سود سالیانه بنگاه

تومان $96,000,000 = 8,000,000 \times 12$ = هزینه‌های سالیانه بنگاه

تومان $163,000,000 = 67,000,000 + 96,000,000$ = درآمد سالیانه بنگاه

(اقتصاد، کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحه ۸)

۱۶۹- گزینه «۲»

(آفرین ساهری)

- در مثال اول با وجود این‌که نجار می‌خواهد شاگرد داشته باشد اما باز هم مالک نهایی کسب‌وکار خودش است و به شاگرد دستمزد می‌دهد. بنابراین به «کسب‌وکار شخصی» اشاره دارد.

- در مثال دوم هزینه‌ها بین افراد تقسیم شده است، بنابراین بیانگر نوعی «شرکت تعاونی» است.

- مثال سوم به دلیل اشاره به خدمات رایگان، نشان‌دهنده «مؤسسه غیرانتفاعی» یا خیریه است.

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب‌وکار، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

۱۷۰- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

- راننده‌ای که برای حمل بار استخدام می‌کنید. ← نیروی کار

- زمینی که برای احداث کارخانه تولید خودرو، مورد استفاده قرار می‌گیرد. ← منابع طبیعی (زمین)

- چوبی که از آن برای تولید کاغذ استفاده می‌شود. ← منابع طبیعی (زمین)

- رایانه‌ها و نرم‌افزارهای مورد استفاده در یک شرکت حسابداری ← سرمایه فیزیکی

- رودخانه‌ای که برای تولید برق آبی به‌کار می‌رود. ← منابع طبیعی (زمین)

- مهارت برنامه‌نویسی که یک فرد در دوره آموزشی فرا می‌گیرد. ← سرمایه انسانی

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۴ و ۳۲)

دفترچه پاسخ ✓

عمومی دوازدهم

رشته انسانی

۲ آبان ماه ۱۴۰۴

طراحان به ترتیب حروف الفبا

فارسی	حسن افتاده، حسین پرهیزگار، نازنین فاطمه حاجیلو، ابوالفضل عباس زاده، محسن فدایی، الهام محمدی
دین و زندگی	محسن بیاتی، فردین سماقی، محمدمهدی مانده‌علی، مرتضی محسنی کبیر، میثم هاشمی
زبان انگلیسی	رحمت‌اله استیری، ایمان حسن پور، محمدمهدی دغلاوی، آرمین رحمانی، بیتا قربان پور

گزینشگران و ویراستاران به ترتیب حروف الفبا

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	رتبه برتر	مسئول درس‌های مستندسازی	ویراستار مستندسازی
فارسی	نازنین فاطمه حاجیلو	نازنین فاطمه حاجیلو	مرتضی منشاری	—	فریبا رنوقی	الناز معتمدی، محسن جمشیدی، مانده ملکی
دین و زندگی	محمدمهدی مانده‌علی	محمدمهدی مانده‌علی	امیرمهدی افشار سکینه گلشنی	محمدفرحان فتخاریان	محمدصدرا پنجه‌پور	—
اهلیت‌های مذهبی	دبورا حاتاتیان	دبورا حاتاتیان	معصومه شاعری	—	—	—
زبان انگلیسی	رحمت‌اله استیری	رحمت‌اله استیری	طاها اصغریان، فاطمه نقدی	مانده سالاری	سپهر اشتیاقی	زهره فلاحي

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رنوقی
حروف‌نگار و صفحه‌آرا	زهره تاجیک
ناظر چاپ	حمید عباسی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۴۳

فارسی ۳

۲۰۱- گزینه ۳

(تأزین فاطمه هابیلوصفا زاره)

مکاشفت: کشف کردن و آشکار ساختن، در اصطلاح عرفانی، پی بردن به حقایق است.

مراقبت: در اصطلاح عرفانی، کمال توجه بنده به حق و یقین بر این که خداوند در همه احوال، عالم بر ضمیر اوست.

معاملت: احکام و اعمال عبادی؛ در متن منظور همان کار مراقبت و مکاشفت است.

منظور از بوستان، همان حالت مکاشفتی است که نویسنده در آن بوده است.

اما معنای انبساط، نزدیکی و صمیمیت است.

(واژگان، صفحه ۱۴)

۲۰۲- گزینه ۳

(تأزین فاطمه هابیلوصفا زاره)

«نیست» در این گزینه، غیراسنادی است و به معنای «وجود ندارد» است؛ از کجا

[معلوم است] که والی در خانه خمار (=حضور ندارد)؟

«نیست» در بقیه گزینه‌ها، در کاربرد فعل اسنادی است.

(دستور، صفحه ۱۹)

۲۰۳- گزینه ۱

(تأزین فاطمه هابیلوصفا زاره)

«را» در این گزینه «فک اضافه» است؛ یعنی «را» بین مضاف و مضاف‌الیه آمده و برگردان امروزی آن، به این شکل می‌شود: جان آن سوخته. «را» در دیگر گزینه‌ها در کاربرد «حرف اضافه» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: تا به داروغه گوییم ...

گزینه «۳»: به فراش باد صبا گفته و به دایه ابر بهاری فرموده ...

گزینه «۴»: برای هدیه صاحب، دامنی پر کنم ...

(دستور، صفحه‌های ۱۲ و ۱۹)

۲۰۴- گزینه ۲

(تأزین فاطمه هابیلوصفا زاره)

شیوه بیان اشعار درس، طنز است؛ یعنی شاعر نکته‌ای انتقادی، نغز و طریف را با لحنی شوخ و در عین حال، گزنده، بیان می‌کند و به اصطلاح، کنایه می‌زند. این شیوه بیان، در گزینه «۲» نیز وجود دارد.

در دیگر گزینه‌ها، شیوه بیان، جدی است و خبری از کنایه زدن، شوخی کردن و لحن گزنده یافت نمی‌شود؛ بلکه سخن، سراسر است گفته شده است.

(دستور، صفحه‌های ۱۹ و ۲۱)

۲۰۵- گزینه ۳

(حسن افتخاره - تبریز)

به بخشی از آیه ۷ سورة «ابراهیم» اشاره دارد: «لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ: اگر شکر کنید [نعمت شما] را افزون خواهیم کرد.»

(آرایه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۲۰۶- گزینه ۳

(الهام ممردی)

تشبیه: «دیوار امت (امت: مشبه، دیوار: مشبهه)» و «چون تو پشیمان (پشتیمان:

مشبه، تو: مشبهه)» / «موج بحر» استعاره از «مشکلات و دشواری‌ها»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ۴ تشبیه و سجع نیز وجود دارد.

سجع‌ها: «گفته و فرموده» «بگسترد و بپرورد» / تشبیه‌ها: ۱- فراش باد صبا (باد صبا:

مشبه، فراش: مشبهه) ۲- دایه ابر بهاری (ابر بهاری: مشبه، دایه: مشبهه) ۳- بنات

نبات (نبات: مشبه، بنات: مشبهه) ۴- مهد زمین (زمین: مشبه، مهد: مشبهه)

گزینه «۲»: تضمین و تشبیه وجود دارد.

تشبیه: حلیه جمال (جمال: مشبه، حلیه: مشبهه) / تضمین: «ما عرفناک حق

معرفتک» حدیث پیامبر است که عیناً نقل شده است.

گزینه «۴»: ۲ کنایه دارد و ایهام ندارد.

کنایه‌ها: ۱- «دل از مهر کسی پاک کردن» کنایه از «از مهر و علاقه به کسی دست

کشیدن» / ۲- «در خاک خفتن» کنایه از «مردن»

(آرایه، ترکیبی)

۲۰۷- گزینه ۲

(تأزین فاطمه هابیلوصفا زاره)

«ای بی‌خبر، بکوش که صاحب‌خبر شوی / تا راهرو نباشی، کی راهبر شوی؟

در مکتب حقایق، پیش ادیب عشق / هان ای پسر! بکوش که روزی پدر شوی

دست از مس وجود، چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی»

(مقتض شعر، صفحه ۲۲)

۲۰۸- گزینه ۲

(حسن افتخاره - تبریز)

گزاره (ب): با توجه به معنای بیت، افراد در قدیم بی‌کلاهی را نشانه ننگ می‌دانستند.

گزاره (د): منظور از (حرف کم و بسیار نیست) در بیت مذکور، [نفس خطا مهم بوده

و کم و زیاد بودن گناه، مطرح نیست]. است؛ به اصطلاح دیگر می‌توان گفت که گناه،

گناه است، چه کم و چه بسیار.

(مفهوم، صفحه‌های ۱۹ و ۲۲)

۲۰۹- گزینه ۳

(محسن خدایی - شیراز)

بیت گزینه «۳» به «فقر جامعه» اشاره دارد.

معنی بیت: (محتسب) گفت: «به عنوان تاوان و کیفر، لباس تو را با خود می‌برم.»

مست پاسخ داد: «(لباس من) پوشیده و کهنه است و از آن، چیزی باقی نمانده

است.» (به دلیل فقر)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فساد حاکمان و فرمانروایان جامعه

گزینه «۲»: رواج رشوه‌گیری در جامعه

گزینه «۴»: برتری عقل بر پوشش و ظاهر افراد

(مفهوم، صفحه ۱۹)

۲۱۰- گزینه ۲

(مسین پرهیزگار - سبزوار)

در این بیت دریافت عشق و عنایت الهی، سبب کمال دانسته شده است.

در سایر ابیات لازمه رسیدن به کمال، ترک وجود بی‌ارزش و تعلقات مادی است.

(مفهوم، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

دین و زندگی (۳)

۲۱۱- گزینه «۴»

(مفسر بیاتی)

اکنون اگر ما از رسول خدا (ص) چیزی درخواست کنیم، درخواست از جسم ایشان نیست، بلکه از حقیقت روحانی و معنوی ایشان است.

(درس ۲، صفحه ۲۳)

۲۱۲- گزینه «۳»

(میثم هاشمی)

هر کدام از ما، براساس فطرت خویش، خدا را می‌یابیم و حضورش را درک می‌کنیم (درستی گزینه «۱»). به روشنی می‌دانیم در جهانی زندگی می‌کنیم که آفریننده‌ای حکیم آن را هدایت و پشتیبانی می‌کند و به موجودات مدد می‌رساند (درستی گزینه «۲»). با وجود این شناخت اولیه، قرآن کریم ما را به معرفت عمیق‌تر درباره خداوند فرامی‌خواند و راه‌های گوناگونی را برای درک وجود او و نیز شناخت صفات و افعال او به ما نشان می‌دهد (نادرستی گزینه «۳»). یکی از این راه‌ها، تفکر درباره نیازمند بودن جهان در پیدایش خود، به آفریننده است (درستی گزینه «۴»).

(درس ۱، صفحه ۷)

۲۱۳- گزینه «۳»

(فرزین سماقی)

آگاهی، سرچشمه بندگی است. انسان‌های ناآگاه نسبت به نیاز دائمی انسان به خداوند، بی‌توجهاند.

(درس ۱، صفحه ۱۰)

۲۱۴- گزینه «۳»

(میثم هاشمی)

مقصود از نیاز دائمی انسان به خداوند، وابستگی به او در تمام مراحل هستی است. خداوند در این مورد می‌فرماید: «یسأله من فی السماوات و الارض کل یوم هو فی شأن: هرآنچه در آسمان‌ها و زمین است، پیوسته از او درخواست می‌کند. او همواره دست‌اندرکار امری است.»

(درس ۱، صفحه ۱۰)

۲۱۵- گزینه «۱»

(فرزین سماقی)

هر موجودی در حد خودش، تجلی خداوند و نشانگر حکمت، قدرت، رحمت و سایر اوصاف الهی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: این‌که انسان بتواند با هر چیزی خدا را ببیند، هدفی قابل دسترس برای همه است و نه فقط برای جوانان و نوجوانان.

گزینه «۳»: ذات و چیستی خداوند برای انسان قابل دستیابی نیست.

گزینه «۴»: تفکر در ذات و چیستی خداوند، ممنوع ولی تفکر در افعال و صفات او مورد تشویق است.

(درس ۱، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۳)

۲۱۶- گزینه «۴»

(مرتضی ممسنی‌کبیر)

مالکیت خداوند از خالقیت خداوند سرچشمه می‌گیرد؛ یعنی نتیجه خالقیت اوست.

ولایت خداوند از مالکیت حقیقی خداوند سرچشمه می‌گیرد.

(درس ۲، صفحه ۱۹)

۲۱۷- گزینه «۱»

(مرتضی ممسنی‌کبیر)

پس از پذیرش و قبول بی‌شریک و بی‌همتا بودن خداوند متعال در هستی‌بخشی به جهان، یعنی توحید در خالقیت، مرتبه توحید در مالکیت مطرح می‌گردد که در آیه «و لله ما فی السموات و ما فی الارض: آنچه در آسمان‌ها و زمین است، از آن خداست.» تجلی دارد و عدم اعتقاد به آن، شرک در مالکیت را به دنبال دارد.

(درس ۲، صفحه‌های ۱۹ و ۲۱)

۲۱۸- گزینه «۴»

(مهمربهری مانره‌علی)

از داستان انتقال تخت بلقیس توسط وزیر سلیمان، این‌گونه می‌توان برداشت کرد که انسان با طی مراتب بندگی می‌تواند به اذن خداوند به چنین توانایی‌هایی در عالم هستی برسد.

(درس ۲، صفحه ۲۶)

۲۱۹- گزینه «۲»

(مفسر بیاتی)

موارد «الف»، «ب» و «ج» ارتباط مناسبی دارد.

بررسی نادرستی مورد «د»:

این‌که خدا آفریننده هر چیزی است، در آیه «قل الله خالق کل شیء: بگو خدا آفریننده هر چیزی است.» ذکر شده است.

(درس ۲، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۲۲۰- گزینه «۳»

(مفسر بیاتی)

موارد «الف» و «ج» موجب گرفتاری فرد به شرک در ربوبیت می‌شود. موارد «ب» و «د» عین توحید در ربوبیت است.

(درس ۲، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

زبان انگلیسی ۳

۲۲۱- گزینه ۳

(آزمین زمانی)

ترجمه جمله: «یک زمین بازی جدید توسط شورای محلی در پارک ساخته شد تا بچه‌های بیشتری را جذب کند.»

نکته مهم درسی:

با توجه به اینکه کلمه "playground" در اصل نقش مفعول جمله را بازی می‌کند، باید از شکل مجهول استفاده کنیم (رد گزینه‌های ۱ و ۴). از طرفی با توجه به مفرد بودن "playground" باید از فعل مفرد استفاده کنیم (رد گزینه ۲).
(گراهر)

۲۲۲- گزینه ۳

(آزمین زمانی)

ترجمه جمله: «هر روز صبح زود، خیابان‌ها توسط رفتگران به‌طور کامل تمیز می‌شوند.»

نکته مهم درسی:

با توجه به قید "every day" در معنی «هر روز» باید از زمان حال ساده استفاده کنیم (رد سایر گزینه‌ها).

(گراهر)

۲۲۳- گزینه ۱

(آزمین زمانی)

ترجمه جمله: «جهت بهبود شرایط یادگیری، اخیراً تعدادی کامپیوتر جدید در تمام کلاس‌ها نصب شده‌اند.»

نکته مهم درسی:

با توجه به حضور قید "lately" در معنی «اخیراً، به تازگی» باید از زمان حال کامل استفاده کنیم (رد گزینه ۳). از طرفی کلمه "computers" در اصل مفعول جمله به حساب می‌آید، بنابراین نمی‌توانیم از شکل معلوم فعل استفاده کنیم (رد گزینه ۲). در نهایت، با توجه به جمع بودن اسم "computers" باید از فعل متناسب با آن یعنی "have" استفاده کنیم (رد گزینه ۴).

(گراهر)

۲۲۴- گزینه ۲

(رسمت اله استیری)

ترجمه جمله: «دانشمندان سراسر جهان سخت کار می‌کنند تا داروهای جدیدی کشف کنند که بتوانند سرطان را به‌طور کامل درمان کنند.»

- (۱) پرورش دادن، توسعه دادن (۲) درمان کردن
(۳) اختراع کردن (۴) اشاره کردن، ذکر کردن

(واژگان)

۲۲۵- گزینه ۱

(بیثا قربان پور)

ترجمه جمله: «پس از شنیدن خبر غم‌انگیز بیماری حیوان خانگی‌اش، دخترک نتوانست آرام بماند و ناگهان زیر گریه زد.»

- (۱) ترکیدن (زیر گریه زدن) (۲) تولید کردن
(۳) فرو گذاشتن، چشم‌پوشی کردن (۴) حس کردن

نکته مهم درسی:

به ترکیب واژگانی "burst into tears" به معنای «زدن زیر گریه» دقت کنید.
(واژگان)

۲۲۶- گزینه ۴

(بیثا قربان پور)

ترجمه جمله: «دانش‌آموزان در آزمایشگاه روی یک آزمایش علمی با هم کار کردند تا کشف کنند گیاهان چگونه در شرایط مختلف سریع‌تر رشد می‌کنند.»

- (۱) دفتر خاطرات (۲) راهبرد
(۳) محصول (۴) آزمایش

(واژگان)

ترجمه متن درک مطلب:

امروزه در بسیاری از مدارس، دانش‌آموزان علوم و ریاضیات را به زبان انگلیسی می‌آموزند، حتی اگر انگلیسی زبان اول آن‌ها نباشد. این روش به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا مفاهیم جدید را در این دروس مهم بیاموزند و در عین حال، مهارت‌های انگلیسی خود را نیز بهبود بخشند.

یادگیری دروس علوم به زبان انگلیسی چندین مزیت دارد. اولاً، بسیاری از کتاب‌ها و مقالات علمی به زبان انگلیسی نوشته شده‌اند. اگر دانش‌آموزان انگلیسی بلد باشند، می‌توانند این مطالب را به راحتی بفهمند و استفاده کنند. دوماً، وقتی دانش‌آموزان علوم را به زبان انگلیسی مطالعه می‌کنند، کلمات مهمی را یاد می‌گیرند که به آن‌ها کمک می‌کند تا در مورد موضوعات علمی به وضوح صحبت کنند. این می‌تواند به دانش‌آموزانی که می‌خواهند در آینده در کشورهای دیگر درس بخوانند یا کار کنند، کمک کند. همچنین، مطالعه علوم به زبان انگلیسی دانش‌آموزان را تشویق می‌کند تا با هم کار کنند و ایده‌های خود را به روشنی بیان کنند.

با این حال، استفاده از این روش گاهی اوقات می‌تواند دشوار باشد. ممکن است برخی از دانش‌آموزان به دلیل مهارت‌های انگلیسی محدود خود، درک مفاهیم علمی را سخت بیابند. معلمان نیز ممکن است با مشکلاتی روبرو شوند اگر سطح انگلیسی خودشان به اندازه کافی خوب نباشد. بنابراین، مدارس باید با ارائه آموزش‌های اضافی و کمک‌های زبانی، از معلمان و دانش‌آموزان حمایت کنند.

در پایان، یادگیری علوم و ریاضی به زبان انگلیسی می‌تواند مزایای زیادی برای دانش‌آموزان داشته باشد. با حمایت مناسب از سوی مدارس و معلمان، دانش‌آموزان می‌توانند هم دروس مهم و هم مهارت‌های زبانی را به خوبی برای آینده خود بیاموزند.

۲۲۷- گزینه ۳

(مهم‌مهری رغلای)

ترجمه جمله: «موضوع اصلی متن چیست؟»
«آموزش علوم و ریاضی به زبان انگلیسی»

(درک مطلب)

۲۲۸- گزینه ۴

(مهم‌مهری رغلای)

ترجمه جمله: «براساس متن، کدام یک از موارد زیر جزء مزایای مطالعه علوم به زبان انگلیسی نیست؟»
«دانش‌آموزان می‌توانند به راحتی با خارجی‌ها دوست شوند.»

(درک مطلب)

۲۲۹- گزینه ۱

(مهم‌مهری رغلای)

ترجمه جمله: «کلمه "them" در پاراگراف ۲ به چه چیزی اشاره دارد؟»
«دانش‌آموزان (students)»

(درک مطلب)

۲۳۰- گزینه ۴

(مهم‌مهری رغلای)

ترجمه جمله: «در مورد یادگیری علوم به زبان انگلیسی چه چیزی می‌توان از متن استنباط کرد؟»
«این کار به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا برای آینده آماده شوند.»

(درک مطلب)

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد (دوره دوم) ۲ آبان

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
حامد کریمی	مسئول دفترچه
امیرحسین افجه، امیرعلی حسینی‌زاده	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، امیرحسین افجه، علی کریمی‌فرع، فرزاد شیرمحمدلی، رامتین شمشکی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه «۱»

(مادر کریمی)

غایت: هدف نهایی

(معنای واژگان، هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه «۳»

(مادر کریمی)

در متن از موجودیتی می‌خوانیم که قرار است نه تنها جهانی را ادراک کند، بلکه فعالانه در ساختن آن جهان مشارکت ورزد.

(درک متن، هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه «۳»

(مادر کریمی)

در نادرستی دیگر گزینه‌ها، دقت کنید متن ننوشته است که نمی‌توان برای شناخت خود و جهان پیرامون خود هدفی نهایی قائل شد. همچنین شناخت «خود» را کم‌اهمیت ندانسته است. در نهایت طبق متن در دنیای جدید آموزش، گذشتن از تقلید به ابداع داریم و نه برعکس.

(درک متن، هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه «۳»

(ممیر اصفهانی)

متن درباره‌ی اهمیت چاپ و تحولاتی است که در ادبیات عام داشته است. معیار قضاوت رمان و قصه، چگونگی انتقال ادبیات از خواص به عوام و تأثیر گسترش سواد عوام بر خواص در متن نیست.

(درک متن، هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه «۱»

(ممیر اصفهانی)

«تعلیم» یعنی یاد دادن و کار «معلّم» است. «تعلّم» یعنی یاد گرفتن که کار دانش‌آموز است.

(روابط بین واژگان، هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه «۴»

(ممیر اصفهانی)

با حروف به هم ریخته‌ی صورت سؤال، واژه‌های «گوسفند - بره» ساخته می‌شود که رابطه‌ی بین این دو واژه، به رابطه‌ی بین واژه‌های «گوساله - گاو» شبیه‌تر است.

(روابط بین واژگان، هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه «۲»

(ممیر اصفهانی)

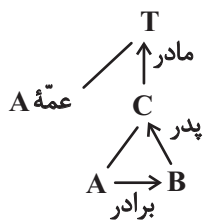
تعداد نقاط و تعداد حروف کلمات صورت سؤال، یکی یکی بیشتر می‌شود. همچنین حرف پایانی هر کلمه، حرف نخست کلمه‌ی بعد است. پس کلمه‌ای به جای علامت سؤال قرار می‌گیرد که شش حرفی و چهار نقطه‌ای است و با حرف «ی» شروع می‌شود، که فقط گزینه‌ی «۲» این ویژگی‌ها را دارد.

(روابط بین واژگان، هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه «۲»

(غریزاد شیرمحمدی)

طبق نمودار زیر، معلوم است که عمه A، دختر T است.

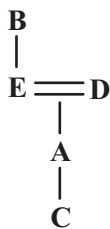

(نسبت‌های فائواری، هوش منطقی ریاضی)

۲۵۹- گزینه «۳»

(ممیر کنی)

طبق نمودار زیر، معلوم است که C نتیجه B است:

(نسبت‌های فائواری، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۰- گزینه «۲»

(امیرمسین افیه)

می‌دانیم: لیلا < ناهید < پریسا / لیلا < فریبا / الهام < فریبا
پس بزرگ‌ترین فرد، یا لیلست یا الهام. اگر نسبت بین این دو معلوم شود، بزرگ‌ترین فرد معلوم می‌شود.

(منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۱- گزینه «۳»

(علی کریمی فرع)

تعداد هر عروسک، زاویه آن را در نمودار معلوم می‌کند:

خرس ۲۵	۱۰۰°
خرگوش ۳۰	۱۲۰°
موش ۱۰	۴۰°
شیر ۵	۲۰°
۲۰ لاک‌پشت	۸۰°
کل ۹۰	۳۶۰°

×۴

(نمودار، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۲- گزینه ۲

(رامتین شمشکلی)

شخص عراقی قطعاً آبی پوشیده است و شخص آخر نیست. شخص سوم هم فلسطینی است و سوری از عراقی جلوتر است. پس جایگاه‌ها و رنگ‌ها معلوم است:

۴	۳	۲	۱
لبنانی	فلسطین	عراقی	سوری
زرد	قرمز	آبی	سبز

(منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۳- گزینه ۴

(کتاب منظومه هوش)

مادر خاله رامین، مادر بزرگ رامین است. نام برادر او در این سؤال، امید است. عروس مادر شوهر خاله رامین، همان خاله اوست. امید هم دایی خاله رامین است:

(روابط خانوادگی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۴- گزینه ۲

(کتاب منظومه هوش)

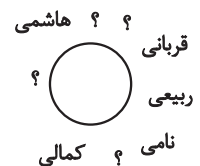
جایگاه‌ها را رسم می‌کنیم. دو فرد کنار ربیعی معلومند. یکی از حالت‌های شکل زیر است:

قربانی

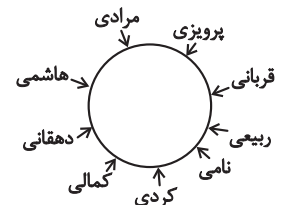
ربیعی

نامی

و همچنین می‌دانیم بین کمالی و نامی فقط یک نفر هست و بین قربانی و هاشمی دقیقاً دو نفر، یک نفر باقی می‌ماند که آن هم بین هاشمی و کمالی است:

مرادی کنار پرویزی است، پس این دو بین قربانی و هاشمی نشسته‌اند. از طرفی هاشمی کنار دهقانی هم هست، پس دهقانی در سمت دیگر هاشمی و کنار کمالی است. کردی نیز کنار کمالی است، پس سمت دیگر اوست. مرادی نیز سمت راست پرویزی است.

۲۶۵- گزینه ۲

(کتاب منظومه هوش)

هاشمی روبه‌روی ربیعی و نامی است و فاصله این دو تن تا هاشمی، از فاصله دیگران تا هاشمی، بیشتر است.

(منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۶- گزینه ۳

(فاطمه راسخ)

تصویر در آینه وارون جانبی است. هر چه سمت راست شکل است، در تصویر در سمت چپ شکل قرار می‌گیرد و برعکس.

(قرینه‌یابی، هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه ۱

(فرزاد شیرمحمدلی)

شکل گزینه ۱، محور تقارن عمودی دارد و دیگر شکل‌ها، خیر. دیگر شکل‌ها، مرکز تقارن دارند.

(شکل متفاوت، هوش غیرکلامی)

۲۶۸- گزینه ۲

(فاطمه راسخ)

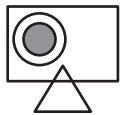
به جز شکل گزینه ۲، همه شکل‌ها از دوران یکدیگر به دست می‌آیند.

(شکل متفاوت، هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه ۲

(فاطمه راسخ)

در شکل صورت سؤال، نقطه در قسمت مشترک دو دایره، درون مستطیل و خارج از مثلث قرار دارد، در بین گزینه‌ها این ناحیه تنها در گزینه ۲ هست.

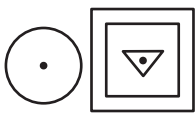

(پایگاه شکل‌ها، هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه ۲

(ممیر کنهی)

یکی از نقطه‌ها در شکل صورت سؤال، درون دو مربع و درون مثلث و خارج از دایره قرار دارد. این فضا فقط در گزینه ۲ هست. نقطه دیگر، تنها درون دایره است.

(پایگاه شکل‌ها، هوش غیرکلامی)